

สวดมนต์

พิมพ์เป็นธรรมาทาน

สวดมนต์

พิมพ์ครั้งที่ ๖ :

จำนวนพิมพ์ :

ISBN :

คณะผู้จัดพิมพ์ :

อสนุขมลายมลา มนฺตา.

มนต์มีการไม่ท่องบ่น เป็นมลทิน.

ท่านผู้ใดประสงค์จะพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน
โปรดพิมพ์ได้ตามประสงค์โดยไม่ต้องขออนุญาต
แต่ประการใด ถ้าใช้วิธีใดๆ เพื่อทำการซื้อขาย
ขอสงวนลิขสิทธิ์ เพราะคณะผู้จัดทำมิได้มุ่งหวัง
วัตถุประสงค์ สิ่งตอบแทนใดๆ ในโลก ยิ่งไปกว่า
ความสงบร่มเย็นใจในเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

คำนำ

สารบัญ

หน้า

วิธีไหว้พระ

คำสวดมนต์ไหว้พระ (แปล)

ทำวัตรเช้า

ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขณะวิธี

ธาตุประภักฐะปัจจะเวกขณะวิธี

คำแผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศล

ทำวัตรเย็น

บุพพะภาคะนัมมะการะ

พุทธานุสละตี

พุทธานุสละตี

อัมมานุสละตี

อัมมานุสละตี

สังฆานุสละตี

สังฆานุสละตี

อะตัตตะปัจจะเวกขณะวิธี

ชุมนุมเทวดา

บทตันสว คมนต์และพระปริตรต่างๆ

บุพพะภาคะนัมมะการะ

สละระณะคัมมะณะปาฐะ

สัจจะกิริยาภาคา

มะหาการุณโกณาโถติอาทิกาภาคา

เบรมาเบรมะละระณะคณมะนะปะริททิปปิกาคาถา	๒๑
อะริยะธะนะคาถา	๒๑
ปิพพะโตปะมะคาถา	๒๒
นฆมะการะสิททิกาถา	๒๒
ลัมพุทเธ	๒๔
นะโมการะอัญญะกัง	๒๔
มังคะละสุตตัง	๒๕
ระตะนะสุตตัง	๒๗
กะระณียะเมตตะสุตตัง	๓๑
ขันธะปะริตตัง	๓๒
โมรปะริตตัง	๓๒
วัฏฏะปะริตตัง	๓๓
ธะชัคคะสุตตัง	๓๔
อาฏานาฏิยะปะริตตัง	๓๗
อังกุลิมาละปะริตตัง	๔๒
โพชฌังคะปะริตตัง	๔๒
อะกะยะปะริตตัง	๔๓
เทวะตาอุยโยชณะคาถา	๔๔
อุณ्हิสสะวิชยะคาถา	๔๕
นักขัตตะยักข์	๔๕
พระสุตฺร	๔๖
ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสุตตัง	๔๖
อะนัตตะลักขณะสุตตัง	๕๒

	หน้า
อาทิตตะปะริยาเยสุตตัง	๕๖
อัมมะนิยามะสุตตัง	๖๐
โลกะอัมมะสุตตัง	๖๑
มหาละมมะเยสุตตัง	๖๗
มาติกา	๗๗
อัมมะสังคินีมาติกาปาโล	๗๗
วิปัสสนาภูมิปาโล	๗๙
ปะฏิจจะสมุปปาตะปาโล	๘๐
ปัจจุณานะมาติกาปาโล	๘๑
พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์	๘๒
พระสังคินี	๘๒
พระวิภังค์	๘๒
พระธาตุกะถา	๘๓
พระปุคคะละปัญญัตติ	๘๓
พระกะถาวัตถุ	๘๔
พระยะมะกะ	๘๔
พระมะหาปัจจุณาน	๘๔
ปัจจุกุลตาย	๘๕
ปัจจุกุลเป็น	๘๕
คาถาต่างๆ	๘๖
ภักทกะรัตตะคาถา	๘๖
ติลักขะณาทีคาถา	๘๖
สิสุทเทสะปาโล	๘๗

	หน้า
ตายุชนะคาถา	๘๘
โมกขุपाเยคาถา	๘๘
สุขาภียาจะนะคาถา	๙๐
โอวาทะปาฏิโมกขาทีปาโล	๙๑
คาถาชินบัญชร	๙๕
ชัยมงคลคาถา (สวดชัย)	๙๗
ภาระสูตรคาถา	๑๐๐
อัฐัฐังคิกะมัคคะคาถา	๑๐๐
พิธีฉน์	๑๐๑
ถวายพรพระ	๑๐๑
อนุโมทนาพิธี	๑๐๔
มงคลจักรกวางพิใหญ่	๑๐๕
มงคลจักรกวางพิน้อย	๑๐๖
เกณียานุโมทนาคาถา	๑๐๗
กาละทานะสูตรคาถา	๑๐๘
วิหาระทานะคาถา	๑๐๘
ติโรกูฑทะกัณณะสูตรคาถา (ย่อ)	๑๐๙
โกชะนะทานานุโมทนาคาถา	๑๐๙
อัครคัมปะสะทาสูตรคาถา	๑๑๐
เทวะดาทีลสะทักขินานุโมทนาคาถา	๑๑๐
สังคะหะวัตถุคาถา	๑๑๑
อาทียะสูตรคาถา	๑๑๑
ระตะนัตตะยานุภาวาทิกาถา	๑๑๒

	หน้า
โล อัดถะลัทธิ	๑๑๒
เทวะตาสัมมัตตะนาคาถา	๑๑๓
บทท้ายสวดมนต์และบทแผ่เมตตาต่างๆ	๑๑๔
อะภินะปิจะเวกขณะปาฐะ	๑๑๔
กายคตาสติภาวนา	๑๑๕
คำนมัสการรอยพระพุทธรูป	๑๑๖
พรหมวิหาร	๑๑๙
เมตตาตน	๑๑๙
เมตตาสรรพัสต์	๑๑๙
เมตตายังกิณฺณิ	๑๒๐
เมตตานิลังละสุตตะปาฐะ	๑๒๐
จะตุรุปปะมัญญาปาฐะ	๑๒๑
ปัตติทานะคาถา (ย่อ)	๑๒๓
อิมินา ปุณฺณะกัมเมนาตือกาปัตติทานะคาถา	๑๒๔
ยาเทวตาที่ปัตติทานคาถา	๑๒๕
ติโลกะวิชะยะราชาปัตติทานะคาถา	๑๒๖
ลุมังคะละคาถา	๑๒๖
วิธีบรรพชาอุปสมบทแบบเอสาห์	๑๒๗
หมวดวินัยกรรม	๑๓๔
วิธีทำพินทุ์ปะปะ	๑๓๔
อธิษฐาน	๑๓๔
คำอธิษฐานบริวารต่างๆ	๑๓๕

	หน้า
วิกิพี	๑๓๖
คำเลียบสละไตรจักรล่วงราตรี	๑๓๘
คำเลียบสละอดีตเรกจักรล่วง ๑๐ วัน	๑๓๙
คำเลียบสละอดีตเรกบาตรล่วง ๑๐ วัน	๑๔๐
วิธีแสดงอาบัติ	๑๔๑
นิตย	๑๔๕
จำพรรษา	๑๔๗
คำสัตตปาหะ	๑๔๘
อานิสงส์จำพรรษา	๑๔๘
ระเบียบคำขอขมาโทษต่อท่านผู้ควรเคารพ	๑๔๙
คำขอขมาพระรัตนตรัย	๑๔๙
คำขอขมาพระเถระ	๑๔๙
คำขอขมาพระอุปัชฌาย์	๑๔๙
คำขอขมาพระอาจารย์	๑๔๙
คำขอขมาพระสงฆ์	๑๔๙
คำขอขมาบุคคลทั่วไป	๑๕๐
คำขอขมาโทษบิดามารดา	๑๕๐
คำขอขมารวม	๑๕๐
ขอขมา	๑๕๑
คำให้พร เมื่อมีผู้ขอขมา	๑๕๒
อุโบสถ	๑๕๓
คำขอโอกาสสวดปาฏิโมกข์และตั้งญัตติปวารณา	๑๕๔
วิธีสวดปาฏิโมกข์ย่อ	๑๕๕

	หน้า
พิจารณา	๑๕๗
อธิกมาส อธิกวาร และปักขคณนาวิธี	๑๖๒
วัฏจักรแห่งอธิกมาส	๑๖๔
การแบ่งฤดูและการบอกฤดู	๑๖๖
วิธีเปลี่ยนบุพเพกิจพระปาฏิโมกข์	๑๖๘
การนับพระภิกษุ	๑๗๔
กฐิน	๑๘๒
วิธีกฐินอย่างธรรมยุติกา	๑๘๒
คำถวายผ้ากฐินทาน	๑๘๒
คำอุปโลกน์กฐิน	๑๘๓
คำกรานกฐิน	๑๙๐
คำเสนออนุโมทนากฐิน	๑๙๑
คำอนุโมทนากฐิน	๑๙๑
ทำกับปิยะ	๑๙๒
คำอาราธนาและเบ็ดเตล็ด	๑๙๓
คำอาราธนาพระปริตร	๑๙๓
คำอาราธนาธรรม	๑๙๓
คำอาราธนาศีล ๕	๑๙๓
อีกนัยหนึ่ง คำอาราธนาศีล ๕ เป็นนิจจะศีล	๑๙๔
คำอาราธนาศีล ๘	๑๙๔
คำอาราธนาอุโบสถศีล	๑๙๕
สรณคมน์และศีล เบญจศีล (ศีล ๕)	๑๙๕
ศีล ๘ และอุโบสถศีล	๑๙๗

	หน้า
คำถวายผ้าป่า	๑๙๙
คำชักผ้าบังสุกุล	๑๙๙
คำถวายสังฆทาน	๒๐๐
คำถวายสังฆทานอุทิศ	๒๐๐
คำอธิษฐานสังฆทาน	๒๐๑
คำอธิษฐานอีกแบบหนึ่ง	๒๐๑
ทิพยมนต์	๒๐๒
หมวด ๑ ไห้วิพระ	๒๐๕
หมวด ๒ สวดมนต์	๒๐๖
หมวด ๓ ภาวนา	๒๑๑
คาถาท่านพ่อลี	๒๑๔
คาถาขอฝน	๒๑๔

วิธีไหว้พระ

คำสวดมนต์ไหว้พระ (แปล)

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งเป็นที่พึ่ง ที่นับถือของเราทั้งหลาย, พระองค์เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้ชอบเองแล้ว, ละกิเลสขาดจากสันดานกับทั้งवासนา, เป็นผู้ไม่หลง มีความไม่หลงเป็นธรรมดา, ตรัสรู้อรุณ ๔ แฉ่งประจักษ์ โดยลำพังพระองค์เอง, ตรัสรู้ชอบไม่ปริตสอนผู้อื่นให้ตรัสรู้ได้ด้วย, เราทั้งหลายขอนมัสการกราบไหว้พระผู้มีพระภาคเจ้าอะระหัง สัมมาสัมพุทโธพระองค์นั้น มีพระสถูปและพระพุทธรูปนี้เป็นพยาน, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสดีแล้วแสดงหนทางอันดับกิเลสและกองทุกข์, ให้ผู้ปฏิบัติตามถึงความสิ้นทุกข์ได้โดยชอบ, เราทั้งหลายขอนมัสการธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว, ธัมมัง นมัสสามิ.

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, หมู่สงฆ์สาวกที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, สอนให้ปฏิบัติดีแล้ว, ได้ปัญญาตรัสรู้อรุณ ๔ ทำกิเลสในสันดานให้สิ้นไป, ตามกำลังอธิมรรค, ที่ได้เกิดขึ้นแล้วในสันดานตน, ความละกิเลสได้จริงเป็นการปฏิบัติชอบแท้, เราทั้งหลาย ขอนอบน้อมหมู่สงฆ์สาวก, ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าสอนให้ปฏิบัติดีแล้ว, สังฆัง นมามิ.

ทำวัตรเช้า

(เมื่อหัวหน้าจุดเทียน ธูป ฟังนั่งคุกเข่าประนมมือพร้อมกัน
หัวหน้านำให้ว่าตามที่ละตอน)

โย โส ภาควา อระหัง สัมมาสัมพุทโธ,
สัวากขาโต เยนะ ภาควะตา อัมโม,
สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภาควะโต สาวะกะสังโฆ,
อัมมะยัง ภาควันตัง สะธัมมัง สะสังขัง,
อิมหิ ลักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปุชเยยเม,
สาธุ โน ภันเต ภาควา สุจิระประวิพพุโตปิ,
ปัจฉิมาชนนะตานุกัมปะมานะสา
อิม ลักกาเร ทุคคะตะปัลลภาการะภูเต ปะฏิคคัณ्हะตุ,
อัมหากัง ทีฆะรัตตัง ทิตายะ สุขายะ.

อระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภาควา,
พุทธีง ภาควันตัง อะภิวาเทมิ. (กราบ)
สัวากขาโต ภาควะตา อัมโม,
อัมมัง นมัสสามิ. (กราบ)
สุปะฏิปันโน ภาควะโต สาวะกะสังโฆ,
สังขัง นมามิ. (กราบ)

.....

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภาคะวะโต ปุพพะภาคะนम्मะ-
การัง ภาโรมะ เส.

(รับ) นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระระพะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ.
นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระระพะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ.
นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระระพะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ.

.....

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธาภิตูติง ภาโรมะ เส.

(รับ) โย โส ตะถาคะโต อระระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ, วิชชา-
จระระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริส-
ทัมมะสารถิ สัตถาเทวธมฺมอนุสสาณัง พุทฺโธ ภาคะวา,
โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สฆมาระกัง สะพรัทฺหมะกัง,
สัสสธมฺมะพะรารฺทฺหมะณิง ปะชัง สะเทวธมฺมอนุสสัง สะยัง
อะภิญญา สัจฉิกัตถวา ปะเวเทสิ, โย อิมัง เทเสสิ
อาทิกัลลียาณัง มัชฌะกัลลียาณัง ปะริโยสานะกัลลียาณัง,
สาตถัง สัพฺปัญญะณัง เภวะละปะริปุณณัง ปะริสุทฺธัง
พรัทฺหมะจะริยัง ปะกาเสสิ, ตะมะหัง ภาคะวันตัง อะภิ-
ปุชชะยามิ ตะมะหัง ภาคะวันตัง สิริสา นมามิ.

(กราบ)

.....

(นำ) ทันทะ มะยัง อัมมาภิกขุติง กะโรมะ เส.

(รับ) โย โส สักวาทโตะ ภะคะวะตา อัมโม, สันทิฏฐิโก
อากาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ
วิญญูติ, ตมะหัง อัมมัง อะภิปุชชะยามิ ตมะหัง อัมมัง
สิระสา นมะมิ.

(กราบ)

(นำ) ทันทะ มะยัง สังฆาภิกขุติง กะโรมะ เส.

(รับ) โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามิวจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต
สาวะกะสังโฆ, ยะทิหัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ
ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิณเณยโย อัญชะลิกระณเณยโย,
อนุตตะรัง ปุณฺณักเขตตัง โลกัสสะ, ตมะหัง สังฆัง
อะภิปุชชะยามิ ตมะหัง สังฆัง สิระสา นมะมิ.

(กราบ)

(นั่งพับเพียบ)

(นำ) หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะศาถาโย เจวะ
สังเวคะวัตถุประวิทีปะกะปาฐัญจะ ภาณามะ เส.

(ถ้าจะवादครึ่งเดียว คือลงแค่ ประภาวะสิทธิยา ไม่ต่อ
อิธะ ตะถาคะโต ก็นำเพียงครึ่งเดียวว่า หันทะ มะยัง ระตะ-
นัตตะยัปปะณามะศาถาโย ภาณามะ เส.)

(นำ) พุทโธ สุตฺตโธ กะรุณามะหัทธนะโว,
โยจันตะสุทถัพพะระณฺฑาณะโลจะโน,
โลกัสสะ ปาปฺปะกิเลสะมาตะโก,
วันทามิ พุทธัง อะหะมาตะเรนะ ตัง.

ธัมโม ปะทีโป วียะ ตัสสะ สัตถุโน,
โย มัคคะปากาณะตะนาทะภินนะโก,
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,
วันทามิ ธัมมัง อะหะมาตะเรนะ ตัง.

สังโฆ สุเขตตารักยะติเขตตะลัญญีโต,
โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก,
โลลัปปะทีโน อะริโย สุขะณะโส,
วันทามิ สังฆัง อะหะมาตะเรนะ ตัง.

อิหะเจวะเมกัันตะภิปุชะเนยยะกัง,
วัตถุตตะยัง วันทะยะตาทิสังขะตัง,
ปฺปญฺญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพะพุทฺธะวา,
มา โทนตุ เว ตัสสะ ประภาวะสิทธิยา.

(ถ้ามีเวลาพอให้สวด สังเวคประวัติประกะปาฐะ ต่อไปนี้)

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน อระหัง สัมมา-
สัมพุทโธ, อัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก อุปะสะมิโก
परินิพพานิโก สัมโพธะคามิ สุกะตูปะเวทิตะ, มะยังตัง
อัมมัง สุตฺวา เอวํ ชานามะ, ชาตีปิ ทุกขา ชะราปิ ทุก-
ขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริเทวะทุกขะโหมะนัสสุ-
ปาयाสาปิ ทุกขา, อัมปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ
วิปะโยโค ทุกโข ยัมปิฉณฺจ นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง,
สังฆิตเตนะ ปิณฺณูปาทานักขันธา ทุกขา, เสยยะถิทํ,
รูปูปาทานักขันโธ, เวทณูปาทานักขันโธ, สัณฺณูปาทานัก-
ขันโธ, สังขารูปาทานักขันโธ, วิณฺณูณูปาทานักขันโธ,
เยสัง ปะริณฺณายะ, ณะระมานิ โส ภะคะวา, เอวํ
พะทูลัง สาวะเก วิเนติ, เอวํภาคา จะ ปะนัสสะ
ภะคะวะโต สาวะเกสุ อนะนุสาสะนํ, พะทูลา ปะวัตตะติ,
รูปัง อนะจัจจ, เวทณา อนะจจา, สัณฺญา อนะจจา,
สังขารา อนะจจา, วิณฺญาณํ อนะจัจจ, รูปัง อนะตตะ,
เวทณา อนะตตะ, สัณฺญา อนะตตะ, สังขารา อนะตตะ,
วิณฺญาณํ อนะตตะ, สัพเพ สังขารา อนะจจา, สัพเพ
อัมมา อนะตตะติ, เต มะยัง, โอตินฺณามํหะ ชาตียา
ชะรวณะระณณะ, โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมนัสเสหิ

อุปายาสเอหิ, ทุกโขติณณา ทุกฺขะปะเรตา, อัปเปะ-
นาณิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกฺขักขันธัสสะ อันตะกิริยา
ปัญญาเยถาติ.

จิระปะริณิพพุตัมปิ ตัง ภาคะวันตัง อุททิสสะ อะระ-
หันตัง สัมมาสัมพุทฺธัง, สัทธา อะคาริสีมา อะนะคาริยัง
ปัพพะชิตา, ตัสมิง ภาคะวะติ พหิทฺมะจะริยัง จะรามะ,
ภิกขุณฺยัง ลิกขาสาชีวะะสะมาปันนา, ตัง โน พหิทฺมะจะริยัง,
อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกฺขักขันธัสสะ อันตะกิริยาเย
สังวัตตะตุ.

(สามเณรสวดพึงลดคำว่า ภิกขุณฺยัง ลิกขาสาชีวะะสะมา-
ปันนา ที่ขีดเส้นใต้ให้ออกเสียง ถ้าคลุกหุล่งสวด ตั้งแต่ อิธะ ตะภา-
คะโต จนถึง ปัญญาเยถาติ แล้วสวดดังนี้

จิระปะริณิพพุตัมปิ ตัง ภาคะวันตัง สะระณัง คะตา,
อัมมัญจะ ภิกขุสังมัญจะ, ตัสสะ ภาคะวะโต สาสะนัง,
ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ, อะนุปะฏิปัชชามะ,
สา สา โน ปะฏิปัตติ, อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกฺขักขันธัสสะ
อันตะกิริยาเย สังวัตตะตุ.

อนึ่งถ้าสตรียสวด เต มะยัง นั้น ให้แปลงเป็น ตา มะยัง
บทว่า ประวิฬพพานิโก มีในฉบับ สืพล เป็น ประวิฬพพายิโก
จะนี้ทุกแห่ง)

ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขณะวิธี

(นำ) ทันทะ มะยัง ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขณะ ปาฐัง
กะณามะ เส.

(รับ) ประภัสสขา โยนิโส จีวะรัง ประภิสวามิ, ยาวะเทวะ
สีตัสสะ ประภิมายะ, อุณหัสสะ ประภิมายะ, ทังสะ-
มะกะสะวาตาคะปะสิริงสะปะสัมผัสส้านัง ประภิมายะ,
ยาวะเทวะ ทิริโกปนปะภิจฉาทะนัตถัง.

ประภัสสขา โยนิโส ปิตทปะปาทัง ประภิสวามิ, เนวะ
ทัวยะ นะ มะทายะ นะ มัตถะนายนะ นะ วิภูสณายนะ,
ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิตียา ยะปะนายนะ วิทิง-
สุปะระติยา ทิริทมะจะริยานุคคะทายะ, อิติ ปุราณัญจะ
เวทะนัง ประภังขามิ นะวัณจะ เวทะนัง นะ อุปปาทะส-
สามิ, ยาทัว จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ
ผาสุวิทาวโร จาติ.

ประภัสสขา โยนิโส เสนาสะนัง ประภิสวามิ, ยาวะ-
เทวะ สีตัสสะ ประภิมายะ, อุณหัสสะ ประภิมายะ,
ทังสะมะกะสะวาตาคะปะสิริงสะปะสัมผัสส้านัง ประภิมายะ,
ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ประภัสสลา-
นารามัตถัง.

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเภลัชชะปะ-
ริกขารัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ อุปปันนัง เวยยา-
พาธิกานัง เวทะนัง ปะฏิมาตายะ, อัมพปัสสะ-
ปะระมะตยาติ.

ธาคุปะฏิกุลปะปัจจะเวกชะณะวิธึ

(นำ) หันทะ มะยัง ธาคุปะฏิกุลปะปัจจะเวกชะณะ ปาฐัง
ภาณามะ เส.

(รับ) ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาคุหมัตตะเมเวตัง
ยะทัง จีวะรัง, ตะหุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล ธาคุหมัต-
ตะโก นิสสัตโต นิชชีโว สุลฺลโณ, สัพพานิ ปะนะ อิมานิ
จีวะราणि อะชิคุจฉะนียานิ อิมัง ปุติกายัง ปัตฺวา, อะติ-
วียะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ.

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาคุหมัตตะเมเวตัง
ยะทัง ปิลทปะปาโต, ตะหุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล
ธาคุหมัตตะโก นิสสัตโต นิชชีโว สุลฺลโณ, สัพพะ ปะนายัง
ปิลทปะปาโต อะชิคุจฉะนีโย อิมัง ปุติกายัง ปัตฺวา,
อะติวียะ ชิคุจฉะนีโย ชายะติ.

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง
ยะทิทัง เสนาสนนัง, ตะหุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล ธาตุ-
มัตตะโก นิสลัตโต นิชชีโว สฺญโณ, สัพพานิ ปะนะ อิมานิ
เสนาสนานิ อะชิคุฉณะนียานิ อิมัง ปุติกายัง ปัตฺวา,
อะติวิยะ ชิคุฉณะนียานิ ชายันติ.

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง
ยะทิทัง คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร, ตะหุปะภุญ-
ชะโก จะ ปุคคะโล ธาตุมัตตะโก นิสลัตโต นิชชีโว สฺญโณ,
สัพพะ ปะนายัง คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร อะชิ-
คุฉณะนียะ อิมัง ปุติกายัง ปัตฺวา, อะติวิยะ ชิคุฉณะนียะ
ชายะติ.

คำแผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศล

สัพเพ สัตตา สทา โทนตุ อะเวรา สุชะชีวิโน,
ขอให้สัตว์ทั้งหลาย อย่าได้มีเวรแก่กันและกัน จงเป็นผู้ดำรงชีพ
อยู่เป็นสุขทุกเมื่อเกิด,

กะตัง ปุญญะผะลัง มัย्हัง สัพเพ ภากิ ภะวันตุ เต.
ขอให้สัตว์ทั้งหลายจงได้เสวยผลบุญ ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญด้วย กาย
วาจา ใจ แล้วนั้นเทอญ.

พุทธาภิสิตี

(นำ) หันทะ มะย้ง พุทธาภิสิตีง กะโรมะ เส.

(รับ) พุทธะวาระหันตะวะระตาทิกุลภาภิตโต,

สุทธาภิญญาณะกะรุธาภิ สสมาคะตโต,

โพเธสิ โย สุชนะตัง กะมะลังวะ สฺโร,

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิริสะา ชินนหัง.

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง

สละระณัง เขมมุตตมมัง,

ประจฺจมานุสสะติฏฺฐานัง

วันทามิ หัง สิริเนหัง.

พุทฺธัสสาหัสฺมิ ทาสี^๑ วะ

พุทโธ เม สามิกิสสะโร,

พุทโธ ทุกขัสสะ มาตา จะ

วิชาตา จะ ทิตฺตัสสะ เม.

พุทฺธัสสาทัง นิยยาเทมิ

สละวีรฺยชีวิตฺตัญจิหัง,

วันทันโตหัง^๒ จะริสสามิ

พุทฺธัสเสวะ สฺโพธิหัง.

นัตถิ เม สละระณัง อัญญัง

พุทโธ เม สละระณัง ะรัง,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

วัทเพยยัง สัตถุ สาสะเน.

พุทฺธัง เม วันทะมานะ^๓

ยัง ปุณฺณัง ประสุตัง อิตะ,

สัพเพปิ อันทะรายา เม

มาเทสุง ตัสสะ เตชะสา.

(หมอบกราบลงว่า)

๑. สตรีลวดว่า พุทฺธัสสาหัสฺมิ ทาสี วะ

๒. สตรีลวดว่า วันทันตีหัง

๓. สตรีลวดว่า พุทฺธัง เม วันทะมานายะ

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตเสสา วา,
พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
พุทโธ ปะฏิคคัณ्हะตุ อัจจะยันตัง,
กาลันตะเร สังวะริตฺตัง วะ พุทเธ.

(นั่งคุกเข่าขึ้น)

ธัมมานุสสะติ

- (นำ) ทันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.
(รับ) สัวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก
เอทิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตถัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ.

(หยุดระลึกถึงพระธรรมคุณตามสมควร)

ธัมมาภิคีติ

- (นำ) ทันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส.
(รับ) สัวากขาตะตาหิคุณเอยะคะวะเสนะ เสยโย,
โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโต,
ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาวีธาริ,
วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง.
ธัมโม โย สัพพะปาณินัง สะระณัง เขมมุตตะมัง,

ทูตยานุสสะติฏฐานัง
 อัมมัสสาทัสสมิ ทาสี^๑ วะ
 อัมโม ทุกขัสสะ มาตา จะ
 อัมมัสสาทัง นิยยาเทมิ
 วันทนต์ไท^๒ หัง จะริสสามิ
 นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 อัมมัง เม วันทะมานา^๓
 สัพเพปิ อันตะรายา เม

วันทาเม ตัง สิเรนะ^๑ หัง.
 อัมโม เม สามิกิสสะโร,
 วิธาคา จะ ทิตัสสะ เม.
 สรรีธูชีวิตัญญู^๒ หัง,
 อัมมัสเสวะ สุกัมมะ^๓ หัง.
 อัมโม เม สรรณัง ะรัง,
 วัทเพยยัง สัตถุ สาสะเน,
 ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิตะ,
 มาเทสุ^๔ หัสสะ เตชะสา.

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตตะสา วา,
 อัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
 อัมโม ปะฏิคคัณ्हะตุ อัจจะยันตัง,
 กาลันตะเว สัจจะวิตุ^๕ วะ อัมเม.

(นั่งคุกเข่าขึ้น)

-
๑. สตรีลวดว่า อัมมัสสาทัสสมิ ทาสี วะ
 ๒. สตรีลวดว่า วันทนต์ไท หัง
 ๓. สตรีลวดว่า อัมมัง เม วันทะมานาเย

สังฆานุสสະติ

(นํ้า) หันทะ มะยัง สังฆานุสสະตินะยัง กะโรมะ เส.

(รับ) สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต
สาวะกะสังโฆ, สามิจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิ-
ณเวยโย อัญชะลิกะระณิโย, อนะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง
โลกัสสาติ.

(หยุดระลึกถึงพระสังฆคุณตามสมควร)

สังฆาภิคีติ

(นํ้า) หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เส.

(รับ) สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาทัยฺสโต,
โยภุสฺสัพพโต อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏฺฐิโน,
สีลาธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,
วันทามะหัง ตะมะรียานะ คณัง สุสฺสทัง.

สังโฆ โย สัพพะปาณินัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

ตะตียานุสสະติฏฐานัง	วันทาหมิ ตัง สิเรนะหัง.
สังฆัสสาหัสสัม ทาสี ^๑ วะ	สังเฆ เม สามิกิสสะโร,
สังเฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ	วิชาตา จะ ทิต્ถัสสะ เม.
สังฆัสสาทัง นิยยาเทมิ	สรวีรัญชีวิตัญญูหัง,
วันทันทิตัง ^๒ จะวิสสามิ	สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง.
นัตถิ เม สรระณัง อัญญัง	สังเฆ เม สรระณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	วัทเพมยยัง สัตถุ สาสะเน.
สังฆัง เม วันทะมานะนะ ^๓	ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิตะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม	มาเทสุง ตัสสะ เตชะสา.

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตเสสา วา,
 สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
 สังเฆ ปะฏิคคัณ्हะตุ อัจจะยันตัง,
 กาลันตะเว สังวะริตุง วะ สังเฆ.

(จบแล้วจึงนั่งกราบ)

.....

-
๑. สตรีลวดว่า สังฆัสสาหัสสัม ทาสี วะ
 ๒. สตรีลวดว่า วันทันทิตัง
 ๓. สตรีลวดว่า สังฆัง เม วันทะมานายะ

อะตีตะปัจจะเวกขณะวิธิ

(ผู้) ทันทะ มะยัง อะตีตะปัจจะเวกขณะ ปาฐัง ภะณามะ
เส.

(รับ) อัมมชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา ยัง จีวะรัง ปะริ-
ภุตฺตัง, ตัง ยาวะเทวะ สัตฺตัสสะ ปะฏิภาตายะ, อุณฺ्हัสสะ
ปะฏิภาตายะ, ทังสम्मะกะสสะวาตาคะปะสัริงสะปะสัมผัส-
ส้านัง ปะฏิภาตายะ, ยาวะเทวะ ทิริโกปนะปะฏิฉาทะนัตถัง.

อัมมชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา โย ปิณฑะปาโต
ปะริภุตฺโต, โส เนวะ ทิวยะ นะ มัลลทะนายะ นะ วิภูสะ-
นายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา ยापะนายะ
วิทิงสุปะระติยา ทิรฺทิมะจะรียานุคคะทายะ, อิติ ปุราณัญจะ
เวทะนัง ปะฏิทังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาทะส-
สามิ, ยาตฺรา จะ เม ภะวิสสะติ อณะวัชชะตา จะ
ผาสฺสวาทาโร จาติ.

อัมมชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา ยัง เสนาสะนัง
ปะริภุตฺตัง, ตัง ยาวะเทวะ สัตฺตัสสะ ปะฏิภาตายะ,
อุณฺ्हัสสะ ปะฏิภาตายะ, ทังสम्मะกะสสะวาตาคะปะสัริงสะ-
ปะสัมผัสส้านัง ปะฏิภาตายะ, ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะ-
วินทะนัง ปะฏิสัลลานารณัตถัง.

อัสชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา โย คิลานะปัจจะ-
ยะเภลัชชปะปริกขาโข ปะริภุตโต, โส ยาวะเพะระ อุปปัน-
นानัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิมาตายะ, อัสสา-
ปัชฌะปะระมะตายาติ.

ชุมนุมเทวดา

สะมันตา จักกะวาเสสสุ อัสสราคัจฉันตุ* เทวะตา,
ลัทธัมมัง มุนิราชัสสะ สุธันตุ ลัคคะโมกชะกัง.

ลัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะญฺเฏ จันตะลิกเข
วิมานะ, ทีเป รัฏฺเฐ จะ คาเม ตะรุวะนะคะทะเน เคทะ-
วัตถุมหิ เขตเต, ภูมมา จายันตุ เทวา ชะละละละวิสะเม
ยักชะคันธัพพะนาคา, ติฏฐันตา ลันติเก ยัง มุนิวะระวะ-
จะนัง สาธะโว เม สุธันตุ.

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา,

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา,

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา.

*เครื่องหมาย “ ” นี้บังคับอยู่ที่อักษรใด อักษรนั้นมีเสียงสระอะ
แต่ต้องออกเสียงให้เร็วและเบา คล้ายเครื่องหมาย (.) ในภาษา
บาลี

บทต้นสวดมนต์และพระปริตรต่างๆ

ปูพพะภาคะนะมะการะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

สละระณะคะมะนะปาฐะ

พุทธีัง	สละระณัง	คัจฉามิ,
---------	----------	----------

ธัมมัง	สละระณัง	คัจฉามิ,
--------	----------	----------

สังฆัง	สละระณัง	คัจฉามิ.
--------	----------	----------

พุทธีัมปิ	พุทธีัง	สละระณัง	คัจฉามิ,
-----------	---------	----------	----------

พุทธีัมปิ	ธัมมัง	สละระณัง	คัจฉามิ,
-----------	--------	----------	----------

พุทธีัมปิ	สังฆัง	สละระณัง	คัจฉามิ.
-----------	--------	----------	----------

ตะติยัมปิ	พุทธีัง	สละระณัง	คัจฉามิ,
-----------	---------	----------	----------

ตะติยัมปิ	ธัมมัง	สละระณัง	คัจฉามิ,
-----------	--------	----------	----------

ตะติยัมปิ	สังฆัง	สละระณัง	คัจฉามิ.
-----------	--------	----------	----------

ลัจจะกิริยาคาถา

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง ทฺหโร เม สรรณัง วะรัง,
เอเตนะ ลัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต^๑ โทสุ สัพพะทา.

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง อัมโม เม สรรณัง วะรัง,
เอเตนะ ลัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต^๑ โทสุ สัพพะทา.

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง สังโฆ เม สรรณัง วะรัง,
เอเตนะ ลัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต^๑ โทสุ สัพพะทา.

.....

มหาการุณิกนาโถติอาทิกาคาถา

มหาการุณิกो नाโठो अत्तायस्स सप्पपाणिनं,
प्पुरेत्तवा पारम्मि सप्पहा पित्तो सम्पोธิमुत्तम्मं,
เอเตนะ ลัจจะวัชเชนะ มา โทนตุ สัพพุปปัททวา.

มหาการุณิกो नाโठो ทิตายस्स สप्पปาणिนं,
प्पुरेत्तवा ปารम्मิ สप्พหา ปิต्तो सम्पोธิมุत्तम्मं,
เอเตนะ ลัจจะวัชเชนะ มา โทนตุ สัพพุปปัททวา.

มหาการุณิกो नाโठो สุขายस्स สप्पปาणिนं,
प्पुरेत्तवा ปารम्मิ สप्พหา ปิต्तो सम्पोธิมุत्तम्मं,
เอเตนะ ลัจจะวัชเชนะ มา โทนตุ สัพพุปปัททวา.

๑ ลวตเพื่อผู้อื่นว่า เต ถ้าเพื่อตนเองเปลี่ยนเป็น เม

เขมาเขมะสละระณะคะมะนะปะริทีปิกาภาดา

พะทง เว สละระณัง ยันติ	ปัพพะตานิ ะณานิ จะ,
อารามะรูกขะเจตฺธานิ	มะนุสสา ะยะตฺตชิตา.
เนตฺตง โข สละระณัง เขมํ	เนตฺตง สละระณะมุตตะมํ,
เนตฺตง สละระณะมกัมมะ	สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ.
โย จะ พุทฺธัญจะ ธัมมัญจะ	สังฆัญจะ สละระณัง คะโต,
จัตตาริ อะริยะสัจจานิ	สัมมปปัญญาเย ปัสสະติ.
ทุกขัง ทุกขะสสมุปปาตัง	ทุกขัสสะ จะ อะตักกะมํ,
อะริยัญญัญญัญญังคิกัง มัคคัง	ทุกขุปะสสะมะคามินัง.
เอตฺตง โข สละระณัง เขมํ	เอตฺตง สละระณะมุตตะมํ,
เอตฺตง สละระณะมกัมมะ	สัพพะ ทุกขา ปะมุจจะตฺติ.

อะริยะธะนะคาภา

ยัสสะ สัทธา ตะธะคะเต	อะจะลา สุปะติฏฐิตา,
สีลัญจะ ยัสสะ กัลยาณัง	อะริยะกันตัง ปะสังสีตัง.
สังฆะ ปะสาโท ยัสสัทธิ	อชฺชุกุตฺตัญจะ ทัสสะนัง,
อะทะลิตโทติ ตัง อาทุ	อะโมฆันตัสสะ ชีวิทัง.
ตัสมา สัทธัญจะ สีลัญจะ	ปะสาทัง ธัมมะทัสสะนัง,
อะนุญญะเชถะ เมธาวิ	สะรัง พุทฺธานะ สาสะนันติ.

ปัพพะโตปะมะคาถา

ยะถาปิ เสลา วิปูลา	นระกัง อาทัจจะ ปัพพะตา,
สสมันตา อณุปะริเยยยุจ	นิปิโปเถนตา จะตฺถทิสา.
เอวัง ชะรา จะ มัจจุ จะ	อะธิวัตตันติ ปาณโน,
ขัตติเย พฺรหฺมมะเถ เวสเส	สุทเท จัณฐาละปุกกุเส.
นระ กิณฺณจิ ปะริวัชเชติ	สัพพะเมวามิมัทตะติ,
นระ ตัตตะ ทัตถินัง ภูมิ	นระ ระถานัง นระ ปัตติยา.
นระ จาปิ มันตะยฺหุทธะเน	ลักกา เชตฺตง ฐะเนนะ วา,
ตัสมา ทิ ปิณฺทิตो โปโส	ลัมปัสสัง อัตตะมัตตะโน.
หุทฺธะ อัมมะ จะ สังฆะ จะ	อิโร สัทธัง นิเวสสะเย,
โย อัมมะจารี กาเยนะ	วาจาเย อุตตะ เจตตะสา,
อิธะวะ นัง ปะสังสันติ	เปจจะ สัคเค ปะโมทะติ.

นมะการะลิตฺติคาถา^๑

โย จักขุมา โมทะมะลาปะกัฏฺฐเฐ,
สาฆัง วะ หุทฺธะ สุกะโต วิมุตฺโต.
มารัสสะ ปาสา วินิโมจะยันโต,
ปาเปสิ เขมมัง ชะนะตัง วิเนยยัง.

๑. พระนิพนธ์ของ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

พุทธีง วัระวันตัง สิริระสา นมะมามิ,
โลกัสสะ นาทัญจะ วินายะกัญจะ.
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ,
สัพพันตะรายา จะ วินาสะณนตุ.

อัมโม ธะโช โย วัยะ ตัสสะ สัตถุ.
ทสเสสิ โลกัสสะ วิสุทธีมัคคัง.
นียยานโก อัมมะธะรัสสะ ธาโร,
สาตาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ.
อัมมัง วัระวันตัง สิริระสา นมะมามิ,
โมหปปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง.
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ,
สัพพันตะรายา จะ วินาสะณนตุ.

สัทธัมมะเสนา สุคะตานุโค โย,
โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสะเซตา.
สันโต สะยัง สันติโยชะโก จะ,
สัวากขาตะอัมมัง วิทิตัง กะโรติ.
สังฆัง วัระวันตัง สิริระสา นมะมามิ,
พุทธานุพุทธีง สมะสีละวิญญูญัง.
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ,
สัพพันตะรายา จะ วินาสะณนตุ.

สัมพุทเธ

สัมพุทเธ อัญญะวิสัยจะ	ท้าวทระสัยจะ สะทัสสะเก,
ปัญจะสะตะสะทัสสานิ	นะนามิ สิริสะสา อะหัง,
เตสัง รัมมัญจะ สังขัญจะ	อาทะเรนะ นะนามิหัง,
นะมะการานุภาเวนะ	หัตถ์วา สัพเพ อุปัททะเว,
อะเนกา อันตะรายาปิ	วินัสสันตุ อะเสสะโต.

สัมพุทเธ ปัญจะปัญญาสัญจะ	จะตุวิสะติสะทัสสะเก,
ทสะสะตะสะทัสสานิ	นะนามิ สิริสะสา อะหัง,
เตสัง รัมมัญจะ สังขัญจะ	อาทะเรนะ นะนามิหัง,
นะมะการานุภาเวนะ	หัตถ์วา สัพเพ อุปัททะเว,
อะเนกา อันตะรายาปิ	วินัสสันตุ อะเสสะโต.

สัมพุทเธ นะวุตตะระสะเต	อัญญะจิตตาฬิสะสะทัสสะเก,
วิสะติสะตะสะทัสสานิ	นะนามิ สิริสะสา อะหัง,
เตสัง รัมมัญจะ สังขัญจะ	อาทะเรนะ นะนามิหัง,
นะมะการานุภาเวนะ	หัตถ์วา สัพเพ อุปัททะเว,
อะเนกา อันตะรายาปิ	วินัสสันตุ อะเสสะโต.

นะโมการะอัญญะกัง

นะโม อะระทะโต สัมมา-	สัมพุทธัสสะ มะเทสิโน,
นะโม อุตตะมะรัมมัสสะ	สัวกขาตัสเสวะ เตนิสะ.

นะโม มะหาสังฆัสสาปิ
 นะโม โอมัตถายารัทธิสสะ
 นะโม โอมะกาตัตถัสสะ
 นะโมการัปปะภาเวนะ
 นะโมการานุภาเวนะ
 นะโมการัสสะ เตเชนะ

วิสุทฺธะสีละทิฏฐิโน,
 ระตะนัตตะยัสสะ สาธุกัง.
 ตัสสะ วัตถุตตะยัสสะปิ,
 วิคัจฉันตุ อูปัททะวา.
 สุวัตถิ โทตุ สัพพะทา,
 วิธิมิ โทมิ เตชะวา.

มังคะละสูตรตั้ง

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, สāvatthiยัง
 วิหะระติ, เชตะวะเน อนะถะปิณฑิกัสสะ, อารามะ. อะระโห
 อัญญะตะวา เทวะตา, อะภิกกันตายะ รัตติยา อะภิกกันตะ-
 วัฒนา เกวะละกัปปัง เชตะวันัง โอภาเสตฺวา, เยนะ
 ภะคะวา เตนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิตฺวา ภะคะวันตัง
 อะภิวาเทตฺวา เอกะมันตัง อภิสสาสิ. เอกะมันตัง สุตฺตา โห สา
 เทวะตา ภะคะวันตัง คาถายะ อัมมะภาสิ.

พะทุ เทวา มะนุสสา จะ มังคะลานิ อะจินตะยุง,
 อากังขะมานา โสตะถานัง พฺรหฺม มังคะละมุตตะมัง.

• อะเสวะนา จะ พาลานัง ปิณฑิตานัญจะ เสวะนา,
 ปุชา จะ ปุชณียานัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

• นิยมลวดแบบย่อ

ประภีรุประเทสวาโส จะ
 อัตตะสันมาปะณิธิ จะ
 พาหุสัจฉัญจะ สิปปัญจะ
 สุภาสิตา จะ ยา วาจา
 มาตาปิตุอปัญฐานัง
 อะนาकुลา จะ กัมมันตา
 ทานัญจะ ธัมมะจะรียา จะ
 อะนะวัชชานิ กัมมานิ
 อาระตี วิระตี ปาปา
 อัปปะมาโท จะ ธัมเมสุ
 คาระโว จะ นิวาโต จะ
 กาเลนะ ธัมมัสสะวะนัง
 ชันตี จะ โสวะจัสสะตา
 กาเลนะ ธัมมะสากัจฉา
 ตะโป จะ พริทัณจะริยัญจะ
 นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ
 ญญัสสะ โลกะธัมเมติ
 อะโสกัง วิระชัง เขมัง
 เอาทาสานิ กัตถวานะ
 สัพพัตถะ โสถถึง คัจฉันติ

ปุพเพ จะ กะตะปญญะตา,
 เอาตัมมังคะละมุตตะมัง.
 วินะโย จะ สุลลิกิโต,
 เอาตัมมังคะละมุตตะมัง.
 ปุตตะทาร์สสะ สังคะโท,
 เอาตัมมังคะละมุตตะมัง.
 ญาตะกานัญจะ สังคะโท,
 เอาตัมมังคะละมุตตะมัง.
 มัชชะปาณา จะ สัญญะโม,
 เอาตัมมังคะละมุตตะมัง.
 สันตุกฺขี จะ กะตัญญูตา,
 เอาตัมมังคะละมุตตะมัง.
 สะระณานัญจะ ทัสสะนัง,
 เอาตัมมังคะละมุตตะมัง.
 อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง,
 เอาตัมมังคะละมุตตะมัง.
 จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ,
 เอาตัมมังคะละมุตตะมัง.
 สัพพัตถะนะปะราชาธิตา,
 ตันเตสัง มังคะละมุตตะกันติ.

ระตะนະสูตรตั้ง

ยานีระ ภูตานิ สฆาคะตานิ,

ภุมมานิ วา ยานีระ อันตะลิกเข.

ลัฟเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ,

อะโถปิ ลักกัจจะ สุนันตุ ภาสิตัง.

หัตถ์มา ทิ ภูตา นิสาเมณะ ลัฟเพ,

เมตตัง กะโรณะ มานุสิยา ปะชาเย.

ทิวา จะ รัตโต จะ ทะรันติ เป พะลัง,

หัตถ์มา ทิ เน รักขะณะ อัมปะมัตตา.

● ยังกิญจิ วิตตัง อีระ วา พุรัง วา,

ลัคเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง.

นะ โน สะมัง อัตถิ ตะภาคะเตนะ,

อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง,

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทสุ.

● ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง,

ยะทังคะคา ลักขะมุนิ สฆาเทโต.

นะ เตะนะ อัมเมนะ สัมมัตถิ กิญจิ,

อิทัมปิ อัมเม ระตะนัง ปะณีตัง,

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทสุ.

● ยัมพุทเธเสฏโฐ ปะริวัณณะยิ สัจจ,

สฆาธิมานันตะริกัญญะมาพุ.

สฆาธินา เตะนะ สะโม นะ วิชชะติ,

อิทัมปิ อัมเม ระตะนัง ปะณีตัง,

เอเตนระ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺ.

• เย ปุคคะลา อัญญะ สะตัง ประลัตถา,
จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โทนติ.

เต ทักขิณเมยยา สุกะตัสสะ สาเวกา,

เอเตสุ ทินนานิ มะทปพะลานิ.

อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง,

เอเตนระ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺ.

• เย สุปปะยุตตา มะนสะทา ทักห์เทนะ,
นิกกามิโน โคตมะสะสาสนัมมิ.

เต ปัตติปัตตา อมะตัง วิคัยัหะ,

ลัทธา มุธา นิพพุตัง ภูญชะมานา.

อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง,

เอเตนระ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺ.*

ยะถินทะซีโล ประฐะวัง สีโต สียา,
จะตุพภิ วาเตภิ อะลัมปะกัมปิโย.

ตะณุปฆัง ลัมปิรัสัง วะทามิ,

โย อะริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ.

อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง,

เอเตนระ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺ.

เย อะริยะสัจจานิ วิภาวะยังติ,
คัมภีระปญฺเญนระ สุเทสิทานิ.

กิญจาปิ เต โทนติ ภูลัมปะมัตตา,

* สวดย่อด้วยบท ขีณัง หน้า ๓๐

นะ เต ภาวัง อัญญมมณาทิยันติ.
อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ.

สหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทาเย,
ตัสสัฏฐิ อัมมา ชะทิตา ภาวันติ.
สัฏกาทะทิกุญฺญิ วิจิกิฉิตฺตัญจะ,
สีลัทธิพะตัง วาปิ ยะทัตถิ กิณฺณิ.
จะตฺตทปะยาเยติ จะ วิปปะมุตโต,
ฉะ จาภิสฺसानานิ อะภัพโป กาตุญ.
อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ.

กิญฺจาปิ โส กัมมัง กะโรติ ปาปะกัง,
กาเยนะ วาจาเยนะ เจตเตสา วา.
อะภัพโป โส ทัสสะ ปะฏิจฉะทาเย,
อะภัพพะตา ทิกฺขุสฺสปะทัสสะ วุตตะ.
อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ.

วะนัปปะคฺคัมพะ ยะถา ผุสสิตฺตเค,
คิมฺหันทะนัสเส ปะฐมัสสิมัง คิมฺเห.
ตะถุสสํ อัมมะวะรัง อะเทสเย,
นิพพานะคามัง ปะรรณัง ทิตายะ.
อิทัมปิ พุทฺธะ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ.

วโร วรัญญ วระโท วราหะโร,
อะนุตตะโร อัมมะวะรัง อะเทสะยิ.
อิทัมปิ พุทฺเธ ระตะนัง ประณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทสุ.

● ขีณัง ปุจฉาณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง,
วิรัตตะจิตตาทะติเก ภะวัณ्हัง.
เต ขีณะพีชา อะวิรุฬ्हันทกา,
นิพพันติ อีวา ยะถายัมปะทีโป.
อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทสุ.

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ,
ภุมมานิ वा ยานีธะ อันทะลิกเข.
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปฺปิตัง,
พุทฺธัง นมัสสามะ สุวัตถิ โทสุ.

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ,
ภุมมานิ वा ยานีธะ อันทะลิกเข.
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปฺปิตัง,
อัมมัง นมัสสามะ สุวัตถิ โทสุ.

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ,
ภุมมานิ वा ยานีธะ อันทะลิกเข.
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปฺปิตัง,
สังฆัง นมัสสามะ สุวัตถิ โทสุ.

กะระณียะเมตตะสุตตัง

กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ
 สักโก อชฺฐ จะ สุตฺตชฺฐ จะ
 สันตฺตสสะโก จะ สฺสภะโร จะ
 สันตินทริโย จะ นิปะโก จะ
 นะ จะ ชุทฺทัง สะมาจาเร กิณฺณจิ
 สฺมุโข วา เขมิโน โทนตุ
 เป เกจิ ปาณะภูตฺตติ
 ทิมา วา เป มะหันตา วา
 ทิฏฐา วา เป จะ อะทิฏฐา
 ภูตา วา สัมมาเวสี วา
 นะ ปะโร ปะรัง นิคุพเพละ
 พฺยาโรสะนา ปะฐิมะสัณฺญา
 มาตา ยะธา นิยฺัง ปุตฺตัง
 เหวัมปิ สัพพะภูเตสุ

● เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง
 อุตฺถัง อะโร จะ ติริยัญจะ
 ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา
 เอตัง สะติง อะธิฏฺฐายะ
 ทิฏฐัญจะ อะนุปะคัมมะ สึละวา
 กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง

ปันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ,
 สุวะโจ จัสสะ มุทุ อณะติมานิ.
 อัปปะกิจโจ จะ สัตถะทฺทกะวุตติ,
 อัปปะคัพโภา กุเลสุ อณะนฺนุคิโธ.
 เปนะ วิณฺณู ปะเร อุปะวะเทยยุง,
 สัพฺเพ สัตตา ภาวันตุ สฺมุติตฺตา.
 ตะสา วา ถาวะรา วา อณะวะเสสา,
 มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะณฺณา.
 เป จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร,
 สัพฺเพ สัตตา ภาวันตุ สฺมุติตฺตา.
 นาติมัญญะเถ กัตถะจิ นัง กิณฺณจิ,
 นาณฺญะมัญญัสสะ ทุกขะมิคฺเคยยะ.
 อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักฺเข,
 มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง.

มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง,
 อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง.
 สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิตฺโธ,
 พฺรึทฺมะเมตัง วิหารัง อิตะมาหุ.
 ทัสสะเนนะ สัมปันโน,
 นะ ทิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตฺติ.

ขันธะปริตต์ตัง

วิรูปักเขติ เม เมตตัง เมตตัง เอราปะเถติ เม,
ฉัฏฐาปุตเตติ เม เมตตัง เมตตัง กัณฺหาโคตมะเกติ จะ,
อะปาทะเกติ เม เมตตัง เมตตัง ทิปาทะเกติ เม,
จะตุปะปะเทติ เม เมตตัง เมตตัง พะหุปะปะเทติ เม,
มา มัง อะปาทะโก ทิงสิ มา มัง ทิงสิ ทิปาทะโก,
มา มัง จะตุปะปะโท ทิงสิ มา มัง ทิงสิ พะหุปะปะโท.
ลัฟเพ ลัตตะ ลัฟเพ ปาณา ลัฟเพ ภูตา จะ เกวะลา,
ลัฟเพ ภัทฺธานิ ปัสสันตุ มา กิณฺณิ ปาปะมะคฆา.

• อัปปะมาโณ พุทฺโธ, อัปปะมาโณ อัมโม, อัปปะมาโณ
ลัจฺโฆ, ปะมาณะวันตานิ ลิงฺกะปะนิ, อะทิ วิจฉิกา
สะตะปะที อุลลันนาภี สะระพู มุสิกา, กะตา เม รัชชา
กะตา เม ปะริตตะ, ปะฏิกกะมันตุ ภูตานิ, โสทัง นะโม
กะคะวะโต, นะโม ลัตตันนัง สัมมาสัมพุทฺธานัง.

โมรปะริตต์ตัง

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะชฺฐะวิปะภาโส.
ตัง ตัง นมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะชฺฐะวิปะภาลัง,
ตะยัชชะ คุตตะ วิหะเรมุ ทิวะลัง.

เย พัทธัมมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม,
 เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ.
 นะมัตถุ พุทธานัง นมัตถุ โพธิยา,
 นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา.
 อิมัง โส ประติตัง กัตถวา โมโร จะระติ เอสะนา.

• อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
 หริสสะวัณโณ ปะฐะวีปปะภาโส.
 ตัง ตัง นมัสสามิ หริสสะวัณณัง ปะฐะวีปปะภาสัง,
 ตะยัชชะ ศุตตา วัทะเรมุ รัตติง.
 เย พัทธัมมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม,
 เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ.
 นะมัตถุ พุทธานัง นมัตถุ โพธิยา,
 นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา.
 อิมัง โส ประติตัง กัตถวา โมโร วาสะมะกัปปะยิตติ.

วัฏฏะกะปะริตตัง

อัสสิ โลเก สีละคุโณ	ลัจจัง โสเจยยะนุททะยา,
เตนะ ลัจเจนะ กาตามิ	ลัจจะกิริยะมะนุตตะรัง.
อาวัชชิต्ถวา ธัมมะพะลัง	सरित्त्वा पुण्णगे सिने,
ลัจจะพะละมะวัสสาเย	ลัจจะกิริยะมะกาสะหัง.

สันติ ปักขา อะปิตตะนา มาตา ปิตา จะ นิกขันตา สะหะ ลัจเจะ กะเต มัย्हัง วัชเชสิ โสหะสะ กะวีรฺสาณิ ลัจเจะนะ เม สะโม นัตถิ	สันติ ปาฬา อะวัณฺณจะนา, ชาตะเวทะ ปะฏิกกัณเณ. มะหาปัชชะลิตฺโต สิขี, อุทะกัง ปิตฺวา ยะถา สิขี, เอสา เม ลัจจะปารมฺมิติ.
--	---

ธะชัคคะสูตรตั้ง

เอวํเม สุตฺถัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, สāvตฺถิยัง
 วิหะระติ, เชตะวะเน อะนาถะปิณฺฑิกัสสะ, อาราม. ตฺตฺระ
 โข ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ. ภะทันเตติ เต
 ภิกขุ ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุง. ภะคะวา เอตะทะโวจะ.

ภูตะบุพฺผัง ภิกขะเว เทวาสุระสังคาโม สมนุปียุทฺโธ
 อะโหสิ. อะถะโข ภิกขะเว ลักโก เทวานะมินโท เทเว ตา-
 วะติงเส อามันเตสิ. สะเจะ มาริสา เทวานัง สังคามะคะ-
 ตานัง อุปปัชเชยยะ ภะยัง วา ฉัมภิตฺตํ วา โลมะหังโส
 วา. มะณเณ ตัสฺมิง สมะเย ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ.
 มณฺเฑ ทิ โว ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง, ยัมภะวิสสะติ ภะยัง
 วา ฉัมภิตฺตํ วา โลมะหังโส วา, โส ปะทียิสสะติ. โน
 เจะ เม ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ, อะถะ ปะชาปะติสสะ
 เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ. ปะชาปะติสสะ

ทิ โว เทวราชัสสละ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง, ยัมภาวิส-
 สะติ ภายัง วา ฉัมภิตตัง วา โลมะหังโส วา, โส
 ปะทียยิสสะติ. โน เจ ปะชาปะตัสสละ เทวราชัสสละ
 ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ, อะถะ วะรຸณັสສະ เทวราชัสสละ
 ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ. วะรຸณັສສະ ทิ โว เทวราชัสสละ
 ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง, ยัมภาวิสสะติ ภายัง วา ฉัมภิ-
 ตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะทียยิสสะติ. โน เจ
 วะรຸณັສສະ เทวราชัสสละ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ,
 อะถะ อีสานັสສະ เทวราชัสสละ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ.
 อีสานັສສະ ทิ โว เทวราชัสสละ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง,
 ยัมภาวิสสะติ ภายัง วา ฉัมภิตตัง วา โลมะหังโส วา,
 โส ปะทียยิสสะติ.

ตัง โข ปะนะ ภิกขะเว ลักกัสสะ วา เทวานะ-
 มินทัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง. ปะชาปะตัสสะ วา
 เทวราชัสสละ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง. วะรຸณັສສະ วา
 เทวราชัสสละ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง. อีสานັสສະ วา
 เทวราชัสสละ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง. ยัมภาวิสสะติ
 ภายัง วา ฉัมภิตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะทียเย-
 ธาปิ โนปิ ปะทียเยถะ. ตัง ภิสสะ เทสุ. ลักโก ทิ ภิกขะเว
 เทวานะมโน อะวิตะราโค อะวิตะโทโส อะวิตะโมโท,
 ภิรຸ ฉัมภิ อຸຕຸຣາສີ ปะລายິຕิ. อะหังญะจะ โข ภิกขะเว เอวัง

ะทามิ. สะเจ ตุม์หากัง ภิกขะเว อะรัญญะคะตานัง
 ะ รุกขขมฺมุละคะตานัง ะ สุตฺตัญญาการะคะตานัง ะ,
 ะอุปฺปชเชยยะ ะยัง ะ ะฉัมภิตฺตํ ะ โลมะหังโส ะ,
 ะมะณเว ตัสฺมิํ สมมะเย ะนุสสะเรยยาถะ. ะติปิ โส
 ะคะวา ะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ, ะชชาจะระณะสัมปโน
 ะสุคะโต โลกะวิทู, ะนุตตะโร ปุริสธัมมะสาระถิ สัตถา
 ะเทวะมนุสสานัง พุทฺโธ ะคะวาติ. ะมัง ทิ โว ภิกขะเว
 ะนุสสะระหัง. ะภะวิสสะติ ะยัง ะ ะฉัมภิตฺตํ ะ
 ะ โลมะหังโส ะ, โส ปะทียยิสสะติ. โน ะเจ มัง ะนุสสะ-
 ะเรยยาถะ. ะถะ ะมัง ะนุสสะเรยยาถะ. สักขาโต
 ะคะวะตา ะโม, สันทิฏฺฐิโก ะกาลิโก ะทิปัสสีโก,
 ะโพนะยโก ปัจจัตถัง ะทิทฺโธ ะวิญญูติ. ะมัง ทิ โว
 ะภิกขะเว ะนุสสะระหัง. ะภะวิสสะติ ะยัง ะ ะฉัมภิตฺตํ
 ะ โลมะหังโส ะ, โส ปะทียยิสสะติ. โน ะเจ ะมัง ะนุส-
 ะสะเรยยาถะ. ะถะ สังฆัง ะนุสสะเรยยาถะ. สุปะฏิปันโน
 ะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ะอุปัฏฺฐิปันโน ะคะวะโต
 ะสาวะกะสังโฆ, ะญายปะฏิปันโน ะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
 ะสามิจิปะฏิปันโน ะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ะะทัง
 ะจัตตาริ ปุริสสะยุดาโม ะภุชฺส ปุริสสะปุคคะลา, ะเอสะ ะคะ-
 ะวะโต สาวะกะสังโฆ, ะอาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิณเนยโย
 ะญุชละลิกะระณียะ, ะนุตตะรัง ปุณฺณักเขตถัง โลกัสสาติ.

สั่งหมั่ง ทิ ไว ภิกขะเว อนะนุสสะระหัง. ยัมภะวิสสะติ ภะยัง
 วา ฉัมภิตฺตํ วา โลมะหังโส วา, โส ปะทียปิสสะติ. ตัง
 กิสสะ เทสุ. ตะถาคะโต ทิ ภิกขะเว อะระหัง สัมมา-
 สัมพุทฺโธ, วิตะราโค วิตะโทโส วิตะโมโท, อะภิรุ อัจฉัมภิ
 อะนุคฺติราสี อะปะลาปีติ. อิทะมะโวจะ ภะคะวา, อิหัง
 วัคฺชีวานะ สุคะโต, อะถาปะรัง เอตะทะโวจะ สัตถา.

อะรัญญะ รุกขะญูเล วา สุนฺญาภาวะ ภิกขะโว,
 อนะนุสสะเรถะ สัมพุทฺธัง ภะยัง ตุมฺหากะ โน สียา.
 โน เจ พุทฺธัง สะเรยยาถะ โลกะเชฏฺฐัง นะราสะกัง,
 อะถะ อัมมัง สะเรยยาถะ นิยยานิกัง สุเทสิตฺถ.
 โน เจ อัมมัง สะเรยยาถะ นิยยานิกัง สุเทสิตฺถ,
 อะถะ สัจจัง สะเรยยาถะ ปุณฺณักเขตตัง อะนุตตะรัง.
 เอวํพุทฺธัง สะวันตานิ อัมมัง สัจจัญจะ ภิกขะโว,
 ภะยัง วา ฉัมภิตฺตํ วา โลมะหังโส นะ เทสสะตีติ.

อาฏานาฎิยะปะริตตัง

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ	จักขุมันตัสสะ สิริมะโต,
สิขิสสะปิ นะมัตถุ	สัพพะภูตานุกัมปิโน.
เวสสะกุสสะ นะมัตถุ	นันทะกัสสะ ตะปัสสีโน,
นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ	มาระเสนูปะมัททโน.

โกนาคฆมนัสสสะ นมัตถุ	ทฺรารทฺมะณัสสสะ วุสฺสิมะโต,
กัสสสะปัสสสะ นมัตถุ	วิปปณฺณุตตัสสสะ สัพพะธิ.
อังคีระสัสสสะ นมัตถุ	ลัทธิยะปุตตัสสสะ สิริมะโต,
โย อิมัง อัมมฆมะเทเสสิ	สัพพะทุกขาปะนฺนุทะนัง.
เย จาปิ นิพพุตา โลเก	ยะถาภูตัง วิปัสสิสุจ,
เต ชะนา อะปิสฺสุณา	มะหันทา วิตะสาระทา.
หิตัง เทวะมะนุสสานัง	ยัง นมัสสันทิ โคตมมัง,
วิชชาจะระณะสัมปันนัง	มะหันทัง วิตะสาระทัง.
(วิชชาจะระณะสัมปันนัง	พุทฺธัง วันทา มะ โคตะมันทิ.)*
นะโม เม สัพพะพุทฺธานัง	อุปปันนา นัง มะเทสิ นัง,
ตัญหังกะโร มะหาวิโร	เมธังกะโร มะหายะโส.
สละถังกะโร โลกะทิตโต	ทักขังกะโร ชุตินธะโร,
โกณฑัญญโณ ชะนะปาโมกโข	มังคะโล ปุริสาสะโก.
สุมะโน สุมะโน ธีโร	เรวะโต ระติวัฑฒะโน,
โสภีโต คุณะสัมปันโน	อะโนมะทัสสี ชะนุตตะโม.
ปะทุโม โลกะปิชฺโชโต	นาระโท วะระสาระถิ,
ปะทุมุตตะโร สัตตะสาโร	สุเมโธ อัมปะฏิปุคคะโล.
สุชาโต สัพพะโลกักโข	ปิยะทัสสี นะราสะโก,
อิตตะทัสสี การุณโก	อัมมะทัสสี ตะโมนุโท.
สัทธัตถิ อะสะโม โลเก	ทิสโส จะ วะทะตัง วะโร,

* ถ้าต่อด้วยบท นะโม เม ไม่ต้องสวดในวงเล็บ

ปุลโส จะ วะระโท พุทโธ
ลัทธิ ลัทธิพระทิตโต ลัทธิ
กะกุสันโธ ลัทธิละวาโธ
กัสสะโป ลัทธิสัมปโน

เอเต จัญญู จะ สัมพุทธา
ลัทธิพุทฺธ พุทฺธธา อะระมะระมา
ลัทธิพุทฺธ ทะสะพะละอุเปตา
ลัทธิพุทฺธ เต ปะฏิชานันติ
ลัทธิทัง นะทันเตเต
ลัทธิทิมะจักกััง ปะวัตเตนติ
อุเปตา พุทฺธธัมเมหิ
ลัทธิทังสะลักขะญุเปตา
ลัทธิยามัปปะภายะ สุปปะภา
พุทฺธธา ลัทธิพัญญโน เอเต
มะหัปปะภา มะหาเตชา
มะหาการุณิกา อีริยา
ทิตฺตา นาลา ปะติญญา จะ
คะตี พันธู มะหัสสาสา
สะเทวะกัสสะ โลกัสสะ
เตสาทัง ลัทธิระสา ปาเท
วะจะสา มะนะสา เจวะ

วิปัสสี จะ อะนุปะโม.
เวสสะภู สุขะทายะโก,
โกนาคะมะโน ระณัญชะโท,
โคตะโหม ลัทธิยงฺคะโว.
อะเนกะสะตะโกฏะโย,
ลัทธิพุทฺธ พุทฺธธา มะหิตทิกา.
เวสาร์ชเชทฺฐาปะคะตา,
อาสะภัญญานะมุตตะมัง.
ปะริสาสุ วิสาร์ธกา,
โลเก อัมปะฏิวัตติยัง.
อัญญาระสะหิ นายะกา,
ลัทธิยานุพฺยัญชะนาธะรา.
ลัทธิพุทฺธ เต มุนิกุญชะรา,
ลัทธิพุทฺธ ชินาสะวา ชินา.
มะหาปัญญา มะหัทพะละ,
ลัทธิพุทฺธสัจจะ สุขาวะธา.
ตาณฺหา เลณฺหา จะ ปาณินัง,
สะระณฺหา จะ ทิตฺเตสิโน.
ลัทธิพุทฺธ เอเต ปะรายะนา,
วันทาณิ ปุริสุตตะเม.
วันทาณเมเต ตะถาคะเต,

สละเยเน อาสะเน ฐาเน
สละทา สุเขนะ รักขันตุ
เตหิ ตัวัง รักขิตโต ลันโต
ลัทธิพะโรคะวินมุตโต
ลัทธิพะเวระมะตีกกันโต

เตลั้ง ลัจเจนะ สีเลนะ
เตปิ ตุมห์เท อนะรุรักขันตุ

ปรัตถิมัสสมิง ทิสภาเค
เตปิ ตุมห์เท อนะรุรักขันตุ
ทักขินัสสมิง ทิสภาเค

เตปิ ตุมห์เท อนะรุรักขันตุ
ปัจฉิมัสสมิง ทิสภาเค

เตปิ ตุมห์เท อนะรุรักขันตุ
อุตตะรัสสมิง ทิสภาเค

เตปิ ตุมห์เท อนะรุรักขันตุ
ปริมะทิสัง ณะตะวัฏฐุ

ปัจฉิเมนะ วิรูปักโข

จัตตาโร เต มะหาราชา

เตปิ ตุมห์เท อนะรุรักขันตุ

อากาสัฏฐา จะ ภูมัสสัฏฐา

เตปิ ตุมห์เท อนะรุรักขันตุ

คะมะเน จาปิ ลัทธิพะทา.
พุทธา ลันติกะรา ตัวัง,
มุตโต ลัทธิพะพะเยนะ จะ.
ลัทธิพะสันตาปะวัชชิตโต,
นิพพุโต จะ ตัวัง ภาวะ.

ขันติเมตตาพะเลนะ จะ,

อาโรคิเยนะ สุเขนะ จะ.

ลันติ ภูตา มะทิตถิกา,

อาโรคิเยนะ สุเขนะ จะ.

ลันติ เทวา มะทิตถิกา,

อาโรคิเยนะ สุเขนะ จะ.

ลันติ นาคา มะทิตถิกา,

อาโรคิเยนะ สุเขนะ จะ.

ลันติ ยักขา มะทิตถิกา,

อาโรคิเยนะ สุเขนะ จะ.

ทักขิเณนะ วิรูปักโข,

กุเวโร อุตตะวัง ทิสัง.

โลกะปาลา ยะลัสสิโน,

อาโรคิเยนะ สุเขนะ จะ.

เทวา นาคา มะทิตถิกา,

อาโรคิเยนะ สุเขนะ จะ.

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง พุทโธ เม สรรณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โทสุ เต ชะยम्मังคะลัง.

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง อัมโม เม สรรณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โทสุ เต ชะยम्मังคะลัง.

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง สังโฆ เม สรรณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โทสุ เต ชะยम्मังคะลัง.

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุณฺ,

ระตะนัง พุทธะระมะง นัตถิ ตัสมา โสตถิ ภาวันตุ เต.

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุณฺ,

ระตะนัง อัมมะระมะง นัตถิ ตัสมา โสตถิ ภาวันตุ เต.

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุณฺ,

ระตะนัง สังฆะระมะง นัตถิ ตัสมา โสตถิ ภาวันตุ เต.

ลักกัทฺฐา พุทธะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง,
ทิตฺถัง เทวะมะนุสสาณัง พุทธะเตเชนะ โสตถินา,
นัสสันตุปิททะวา สัพเพ ทุกขา วูปะสะเมณตุ เต.

ลักกัทฺฐา อัมมะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง,
ปะริสาหุปะสเมณัง อัมมะเตเชนะ โสตถินา,
นัสสันตุปิททะวา สัพเพ ภะยา วูปะสะเมณตุ เต.

ลักกัทฺฐา สังฆะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง,
อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง สังฆะเตเชนะ โสตถินา,
นัสสันตุปิททะวา สัพเพ โรคา วูปะสะเมณตุ เต.

ลัทธิโย วิวัชชันตุ
มา เต ภาวัตวันตะราย
อะภาวาทะนะลีลิสสะ
จัตตาโร อัมมา วัชฌันติ

ลัทธิพระโรโค วินัสสะตุ,
สุขี ที่มายุโก ภะวะ.
นิจัจัง วุทธณาปะจายโน,
อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง.

อังกุลิมาละปะริตตัง

ยะโตหัง ภะคะนิ อะริยาเย ชาติยา ชาโต, นากิ
ชานามิ ลัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา. เตนะ ลัจเจะ
โสตถิ เต โทตุ โสตถิ คัมภัสสะ.

ยะโตหัง ภะคะนิ อะริยาเย ชาติยา ชาโต, นากิ
ชานามิ ลัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา. เตนะ ลัจเจะ
โสตถิ เต โทตุ โสตถิ คัมภัสสะ.

ยะโตหัง ภะคะนิ อะริยาเย ชาติยา ชาโต, นากิ
ชานามิ ลัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา. เตนะ ลัจเจะ
โสตถิ เต โทตุ โสตถิ คัมภัสสะ.

โพชฌังคะปะริตตัง

โพชฌังโค สะตีสังขาโต อัมมานัง วิจะโย ตะธา,
วิริยัมปติปปัสสัทธิ- โพชฌังคา จะ ตะธาปะเร.
สฆมาธูปะกขะโพชฌังคา สัตเตเต ลัทธิพะทัสสินา,

มุนินา สัมมะทักขาตา
สังวัตตันติ อะภิญญาเย
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกัสมิง สมะเย นาโถ
คิลานะ ทุกขิเต ทิสฺวา
เต จะ ตัง อะภินันทิตฺวา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกะทา อัมมะราชาปิ
จุนทตเถเรนะ ตัญญูเยว
สัมโมทิตฺวา จะ อापาทา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ปะทีนา เต จะ อापาทา
มัคคาหะตะกิเลสา วะ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ภาวิตา พะทุลิกะตา.

นิพพานายะ จะ โพธิยา,
โสตถิ เต โทสุ สัพพะทา.

โมคคัลลนัญญะ กัสสะปะง,
โพชฌังคะ สัตตะ เทสเย.

โรคา มุจจิงสุ ตังขะเถ,
โสตถิ เต โทสุ สัพพะทา.

เคลล์ญญะนาภิปิโต,
ภะณาเปตฺวานะ สาทะรัง.

ตัมहा วุฏฐาสิ ฐานะโส
โสตถิ เต โทสุ สัพพะทา.

ติณณันนัมปิ มะเทสินัง,
ปัตตานุปปัตติธัมมะตัง,
โสตถิ เต โทสุ สัพพะทา.

อะภะยะปะริตตัง

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญญะ,
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท,
ปาปคคะโท ทุสสุปฺปัง อะกัณตัง,
พุทธานุภาวณะ วินาสะเมนตุ.

ยันทุนนิมิตตัง อะวามังคะลัญจะ,
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ ลัทธโก,
ปาปคคะโท ทุสสุปินัง อะกันตัง,
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ.

ยันทุนนิมิตตัง อะวามังคะลัญจะ,
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ ลัทธโก,
ปาปคคะโท ทุสสุปินัง อะกันตัง,
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ.

.....

เทวະตาอุยโยชนะนະคาถา

ทุกขัปปัตตา จะ นิตทุกขา	ภะยัปปัตตา จะ นิตภะยา,
โสภัปปัตตา จะ นิสโสกา	โหนตุ สัพเพปิ ปาณิน.
เอตตาวะตา จะ อัมเหติ	สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง,
สัพเพ เทวานโมทนต์	สัพพะสัมปัตตสิทธิยา.
ทานัง ทะทนต์ สัทธาเย	สีลัง รักขันตุ สัพพะทา,
ภาวะนาภีระตา โหนตุ	คัจฉันตุ เทวະตาอะตา.

สัพเพ พุทธา พระลัปปัตตา ปัจเจกานัญจะ ยัง ทะลัง,
อะระหันตานุญจะ เตชะนะ รักขัง พันธามิ สัพพะโส.

.....

อุณฺหิสสละวิชยะคาถา

อัคริ อุณฺหิสสละ วิชโย	อัมโม โลเก อนะนุตตะโร,
ลัทธิลัทธิตตตตตตตตต	ตั้ง ตั้ง ตั้ง คัมภีร์หาดี เทวเต.
ประวิชัยเซ ราชะทัณเท	อะมะนุสเสติ ปาวะเก,
พิยัคเม นาเค วิเส ภูเต	อะกาลมมะระณณะ วา.
ลัทธิลัทธิมา มะระณา มุตโต	ฐะเปตฺวา กาละมาริตัง,
ลัทธิลัทธิอะ อานุกาเวนะ	โทตุ เทโว สุขี สะทา.
ลัทธิลัทธิลัทธิ สะมาทายะ	อัมมัง สุจะริตัง จะเร,
ลัทธิลัทธิอะ อานุกาเวนะ	โทตุ เทโว สุขี สะทา.
ลัทธิลัทธิตั้ง จินติตัง ปุชัง	ธาระณัง ว่าจะนัง คะรุณ,
ประเวสสัง เทสะนัง สุตฺวา	ลัทธิลัทธิ อายุ ประวัฑฒะตติ.

.....

นักขัตตะยักข

นักขัตตะยักขะภูตานัง	ปาปิกะหะนิวาระณา,
ประริตลัทธิลัทธิลัทธิลัทธิ	หัตถ์วา เติลลัง อุปัททะเว.
นักขัตตะยักขะภูตานัง	ปาปิกะหะนิวาระณา,
ประริตลัทธิลัทธิลัทธิลัทธิ	หัตถ์วา เติลลัง อุปัททะเว.
นักขัตตะยักขะภูตานัง	ปาปิกะหะนิวาระณา,
ประริตลัทธิลัทธิลัทธิลัทธิ	หัตถ์วา เติลลัง อุปัททะเว.

.....

พระสูตร

ธัมมะจักกัปปะวัตตะนະสูตรัง

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, พาราณ-
สียัง วิหะระติ, อัสสิปตะเน มิคะทาเย. ตัตถะ โข ภะคะวา
ปัญจะวัคคิเย ภิกขุ อามันเตสิ.

เทวเม ภิกขเว อันตา ปัพพะชิตะเน นะ เส-
วัพพา, โย จายัง กาณสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค, ทิโน
คัมโม โปถุชชะนิโก อณะริโย อเนตตะสัณฺฑิโต, โย จายัง
อิตตะกิลมมะถานุโยโค, ทุกโข อณะริโย อเนตตะสัณฺฑิโต.
เอเต เต ภิกขเว อุโก อันเต อณุปะคัมมะ, มัชฌิมา
ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกระระณี
ญานะกระระณี อุปะสมะยาเย อะภิญญาเย สัมโพธายะ
นิพพานายะ สังวัตตะติ.

กะตะมา จะ สา ภิกขเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา
ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกระระณี ญาณะกระระณี
อุปะสมะยาเย อะภิญญาเย สัมโพธายะ นิพพานายะ
สังวัตตะติ. อะยะเมวะ อะริโย อัญญัสสิโก มัคโค. เสยยะ-
ถักัง. สัมมาทิฏฺฐิ สัมมาสังกัปปิ, สัมมาวาจา สัมมากัม-
มันโต สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมา-
สมาธิ. อะยัง โข สา ภิกขเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา
ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกระระณี ญาณะกระระณี

อุประสสมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ
สังวัตตะติ.

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง.
ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะ-
ปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อัมปิเยหิ
สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิฉฉัง
นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ ปิณฺณูปาทานักขันธ
ทุกขา. อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสสมุทเทโย อะริยะ-
สัจจัง. ยายัง ตัณฺหา โปโนพพะวิกา นันทิวาคะสสะหะคะตา
ตฺตึระ ตตฺตรากินันทินิ. เสยยะถิทัง. กามะตฺตึหา ภะวะ-
ตฺตึหา วิภะวะตฺตึหา. อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะ-
นิโรธो อะริยะสัจจัง. โย ตัสสาเยวะ ตัณฺหาเย อะเสสสะ-
วิราคะนิโรธो จาโค ปะภฺนิสสัคโค มุตฺติ อะนาละโย. อิทัง
โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินิ ปะภฺปิปะทา อะริยะ-
สัจจัง. อะยะเมวะ อะริโย อภิวิจฺจิกโก มัคโค. เสยยะถิทัง.
สัมมาทิฏฺฐิ สัมมาสังกัปปิ, สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต
สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสมาธิ.

อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ
อะนนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักขุ อุตตะปาติ ญานัง อุตตะปาติ
ปัญฺญา อุตตะปาติ วิชชา อุตตะปาติ อาโลโก อุตตะปาติ. ตัง
โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริณฺเวยยันติ เม

ภิกขเว, ปุพเพ อเนนฺนุสฺสฺเตสฺส อัมเมสฺส, จักขฺง อุตฺตะปาถิ
ญฺญาถํ อุตฺตะปาถิ ปิณฺณญฺญา อุตฺตะปาถิ วิชชา อุตฺตะปาถิ
อาโลโก อุตฺตะปาถิ. ตัง โข ปะนิทัง ทฺวักขัง อะริยะสัจจํ
ปะริญฺญาตํติ เม ภิกขเว, ปุพเพ อเนนฺนุสฺสฺเตสฺส อัมเมสฺส, จักขฺง
อุตฺตะปาถิ จญฺญาถํ อุตฺตะปาถิ ปิณฺณญฺญา อุตฺตะปาถิ
วิชชา อุตฺตะปาถิ อาโลโก อุตฺตะปาถิ.

อิทัง ทฺวักขะสสมฺมุทะโย อะริยะสัจจํติ เม ภิกขเว,
ปุพเพ อเนนฺนุสฺสฺเตสฺส อัมเมสฺส, จักขฺง อุตฺตะปาถิ จญฺญาถํ
อุตฺตะปาถิ ปิณฺณญฺญา อุตฺตะปาถิ วิชชา อุตฺตะปาถิ อาโลโก
อุตฺตะปาถิ. ตัง โข ปะนิทัง ทฺวักขะสสมฺมุทะโย อะริยะสัจจํ
ปะหาตฺถัพพํติ เม ภิกขเว, ปุพเพ อเนนฺนุสฺสฺเตสฺส อัมเมสฺส,
จักขฺง อุตฺตะปาถิ จญฺญาถํ อุตฺตะปาถิ ปิณฺณญฺญา อุตฺตะปาถิ
วิชชา อุตฺตะปาถิ อาโลโก อุตฺตะปาถิ. ตัง โข ปะนิทัง
ทฺวักขะสสมฺมุทะโย อะริยะสัจจํ ปะทีนํติ เม ภิกขเว,
ปุพเพ อเนนฺนุสฺสฺเตสฺส อัมเมสฺส, จักขฺง อุตฺตะปาถิ จญฺญาถํ
อุตฺตะปาถิ ปิณฺณญฺญา อุตฺตะปาถิ วิชชา อุตฺตะปาถิ อาโลโก
อุตฺตะปาถิ.

อิทัง ทฺวักขะนิโรธะ อะริยะสัจจํติ เม ภิกขเว,
ปุพเพ อเนนฺนุสฺสฺเตสฺส อัมเมสฺส, จักขฺง อุตฺตะปาถิ จญฺญาถํ
อุตฺตะปาถิ ปิณฺณญฺญา อุตฺตะปาถิ วิชชา อุตฺตะปาถิ อาโลโก
อุตฺตะปาถิ. ตัง โข ปะนิทัง ทฺวักขะนิโรธะ อะริยะสัจจํ

ลัจฉิกาตัพพันติ เม ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ
ธัมเมสุ, จักขุ อุตตะปาติ ญฺญานัง อุตตะปาติ ปญฺญา อุตตะ-
ปาติ วิชชา อุตตะปาติ อาโลโก อุตตะปาติ. ตัง โข ปะนิทัง
ทุกขะนิโรธ อริยะะสัจจัง ลัจฉิกะตัพพันติ เม ภิกขเว, ปุพเพ
อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อุตตะปาติ ญฺญานัง อุตตะปาติ
ปญฺญา อุตตะปาติ วิชชา อุตตะปาติ อาโลโก อุตตะปาติ.

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อริยะะสัจจันติ
เม ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อุตตะ-
ปาติ ญฺญานัง อุตตะปาติ ปญฺญา อุตตะปาติ วิชชา อุตตะปาติ
อาโลโก อุตตะปาติ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี
ปะฏิปะทา อริยะะสัจจัง ภาเวตัพพันติ เม ภิกขเว, ปุพเพ
อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อุตตะปาติ ญฺญานัง อุตตะปาติ
ปญฺญา อุตตะปาติ วิชชา อุตตะปาติ อาโลโก อุตตะปาติ. ตัง
โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อริยะะสัจจัง
ภาวิตัพพันติ เม ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ,
จักขุ อุตตะปาติ ญฺญานัง อุตตะปาติ ปญฺญา อุตตะปาติ
วิชชา อุตตะปาติ อาโลโก อุตตะปาติ.

ยาระกัฏฐะ เม ภิกขเว อิมะสุ จะตุสุ อริยะะ-
สัจเจสุ, เอวันติปะริวัฏฏัง ทิวาหะสาการัง ยะถาภูตัง
ญฺญาณะทสสะนัง นะ สุวิสุทฺธัง อะโหสิ. เนวะ ตาวาทัง
ภิกขเว สะเทวะเก โลเก สฆาเรเก สหะรัตตะมะเก, สัสสะ-

ฆะณะพรัทมะณียา ปะชาเย สะเทวะฆะนุสสาเย, อะนุต-
 ตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง. ยะโต
 จะ โข เม ภิกขะเว อิมสุ จะตฺตสุ อะริยะสังฺฆะสุ, เถวันติ
 ปะริวัฏฏัง ทิวาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญานะทิสสะนัง
 สุวิสุทฺธัง อะโหสิ. อะถาทัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก
 สฆมาระเก สหพัรทมะเก, สัสสะฆะณะพรัทมะณียา
 ปะชาเย สะเทวะฆะนุสสาเย, อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง
 อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง, ญาณัญจะ ปะนะ เม ทิสสะนัง
 อุตตะปาติ, อะกุปปา เม ฆิตฺติ, อะยะมันติมา ชาติ, นัตถิ-
 ทานิ ปุณฺณะโหติ, อิทะมะโวจะ ภะคะวา. อัตตะมะนา
 ปิณฺณะวักคิยา ภิกขุ ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุ.
 อิมัสมิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสมิง ภัญญะมาเน,
 อายัสสะโต โกณฑัญญัสสะ' วิระชัง วิตะมะลัง ธัมมะจักขุ
 อุตตะปาติ, ยังกิณฺณิ สฆฺมุตตะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะ-
 ธัมมานติ.

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา ธัมมะจักเก, ภุมมา เทวา
 สัททฆะนุสสาเวสุ, เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อสิ-
 ปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกััง ปะวัตติตัง,
 อัปปะฏิวัตติยัง สฆะเถนะ वा พรัทมะเถนะ वा เทเวนะ
 वा มาเรนะ वा พรัทมฺนา वा เกนะจิ वा โลกัสมินติ.
 ภุมมานัง เทวานัง สัพพัง สุตฺวา, จาตุมมะทाराชิกา

เทวา สัททมะนุสสาเวสุ, จาตุมะหาชาชิกานัง เทวานัง
 สัททัง สุตฺวา, ทาวะติงสา เทวา สัททมะนุสสาเวสุ,
 ทาวะติงสานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา, ยามา เทวา สัททมะ-
 นุสสาเวสุ. ยามานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา, ตุลิตา
 เทวา สัททมะนุสสาเวสุ. ตุลิตานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,
 นิมมานะระตี เทวา สัททมะนุสสาเวสุ. นิมมานะระตีนัง
 เทวานัง สัททัง สุตฺวา, ประนิมมิตวะสะวัตตี เทวา
 สัททมะนุสสาเวสุ. ประนิมมิตวะสะวัตตีนัง เทวานัง
 สัททัง สุตฺวา, ฬัรฺทิมะกายิกา เทวา สัททมะนุสสาเวสุ.
 เอตัมภะคะวะตา พารานะสิยัง อิติปะตะเน มิคะทาเย
 อะนุตตะรัง อัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัมปะกฺวิตติยัง สมะ-
 เณนะ वा ฬัรฺทิมะเณนะ वा เทเวนะ वा มาเรนะ वा
 ฬัรฺทินฺนา वा เกนะจิ वा โลกัสมินติ. อิติหะ เตะนะ ชะเณนะ
 เตะนะ มุทุตเตนะ, ยาวะ ฬัรฺทิมะโลกา สัทโท อัมภุคคัจฉิ.
 อะยฺญะจะ ทะสะสะหฺสสี โลกะธาคู, ลังกัมปิ ลัมปะกัมปิ
 ลัมปะเวธิ. อัมปะมาโณ จะ โอาโร โอาโส โลเก ปาตุ-
 ระโหสิ. อะติกกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง. อะละไซ
 ภะคะวา อูทานัง อูทาณสิ, อัมมฺณาสี วะตะ โภ โกณทัญญู,
 อัมมฺณาสี วะตะ โภ โกณทัญญูติ. อิติทัง อายัสมะโต
 โกณทัญญุสสะ, อัมมฺณาโกณทัญญูเตววะ นามัง, อะโหสีติ.

อนัตตตะลักษณะสูตรตั้ง

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, พาราณ-
สียัง วิหะระติ, อัสปิเตนะ มิคะทาเย. ตัตถะ โข ภะคะวา
ปัญจะวัคคิเย ภิกขุ อามันเตสิ.

รูปีง ภิกขะเว อนัตตา. รูปีญจะหิทัง ภิกขะเว
อัตตา อะภาวิสสะ, นะยิทัง รูปีง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ,
ลัมภณะ จะ รูเป, เอวัง เม รูปีง โทสุ เอวัง เม รูปีง มา
อะโหสีติ. ยัสมา จะ โข ภิกขะเว รูปีง อนัตตา, ตัสมา
รูปีง อาพาธายะ สังวัตตะติ. นะ จะ ลัมภะติ รูเป, เอวัง
เม รูปีง โทสุ เอวัง เม รูปีง มา อะโหสีติ. เวทนา
อนัตตา. เวทนา จะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภาวิสสะ,
นะยิทัง เวทนา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัมภณะ จะ
เวทนายะ, เอวัง เม เวทนา โทสุ เอวัง เม เวทนา
มา อะโหสีติ. ยัสมา จะ โข ภิกขะเว เวทนา อนัตตา,
ตัสมา เวทนา อาพาธายะ สังวัตตะติ. นะ จะ ลัมภะติ
เวทนายะ, เอวัง เม เวทนา โทสุ เอวัง เม เวทนา
มา อะโหสีติ. สันญญา อนัตตา. สันญญา จะ หิทัง ภิกขะเว
อัตตา อะภาวิสสะ, นะยิทัง สันญญา อาพาธายะ สังวัต-
เตยยะ, ลัมภณะ จะ สันญญายะ, เอวัง เม สันญญา โทสุ
เอวัง เม สันญญา มา อะโหสีติ. ยัสมา จะ โข ภิกขะเว

ลัญญา อะนัตตา, ตัสมา ลัญญา อาพาธายะ สังวัตตะติ.
 นะ จะ ลัพพะติ ลัญญาเย, เอวัง เม ลัญญา โทสุ เอวัง
 เม ลัญญา มา อะโหสีติ. สังขารા อะนัตตา. สังขารા จะ
 ทิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภาวิสสังสุ, นะยิทัง สังขารા
 อาพาธายะ สังวัตเตยฺย, ลัพพะถะ จะ สังขารેสุ, เอวัง
 เม สังขารા โทนตุ เอวัง เม สังขารા มา อะเหสุณฺติ.
 ยัสมา จะ โข ภิกขะเว สังขารા อะนัตตา, ตัสมา สังขารા
 อาพาธายะ สังวัตตฺตฺติ. นะ จะ ลัพพะติ สังขารેสุ, เอวัง
 เม สังขารા โทนตุ เอวัง เม สังขารા มา อะเหสุณฺติ.
 วิญญฺญาณัง อะนัตตา. วิญญฺญาณํจะ ทิทัง ภิกขะเว อัตตา
 อะภาวิสสะ, นะยิทัง วิญญฺญาณัง อาพาธายะ สังวัตเตยฺย,
 ลัพพะถะ จะ วิญญฺญาณเ, เอวัง เม วิญญฺญาณัง โทสุ เอวัง
 เม วิญญฺญาณัง มา อะโหสีติ. ยัสมา จะ โข ภิกขะเว วิญญฺญา-
 ณัง อะนัตตา, ตัสมา วิญญฺญาณัง อาพาธายะ สังวัตตะติ.
 นะ จะ ลัพพะติ วิญญฺญาณเ, เอวัง เม วิญญฺญาณัง โทสุ
 เอวัง เม วิญญฺญาณัง มา อะโหสีติ.

ตัง กิํ มัญญะถะ ภิกขะเว รูปัง นิจจัง วา อะนิจจัง
 วาติ. อะนิจจัง กัณฺเฑ. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง
 วาติ. ทุกขัง กัณฺเฑ. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะ-
 ทัมมํ, กัลลัง นุ ตัง สมะนุปัสสีตุ. เอตัง มมะ เอโส-
 หम्मัสมิ เอโส เม อตฺตาติ. โน เอตัง กัณฺเฑ. ตัง กิํ

มัณฺญูญะถะ ภิกขะเว เวทะนา นิจจา วา อะนิจจา วาติ.
 อะนิจจา ภันเต. ยัมปะนานิจัจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ.
 ทุกขัง ภันเต. ยัมปะนานิจัจัง ทุกขัง วิปะริททาเมธัมมัง,
 กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสีตุ. เอตัง มมะะ เอโสทะมัสสิมิ
 เอโส ฌ อัตตาติ. โน เอตัง ภันเต. ตัง กิง มัณฺญูญะถะ
 ภิกขะเว สัณฺญา นิจจา วา อะนิจจา วาติ. อะนิจจา
 ภันเต. ยัมปะนานิจัจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง
 ภันเต. ยัมปะนานิจัจัง ทุกขัง วิปะริททาเมธัมมัง, กัลลัง
 นุ ตัง สะมะนุปัสสีตุ. เอตัง มมะะ เอโสทะมัสสิมิ เอโส ฌ
 อัตตาติ. โน เอตัง ภันเต. ตัง กิง มัณฺญูญะถะ ภิกขะเว
 สังฆาธา นิจจา วา อะนิจจา วาติ. อะนิจจา ภันเต. ยัมปะ-
 นานิจัจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภันเต. ยัมปะ-
 นานิจัจัง ทุกขัง วิปะริททาเมธัมมัง, กัลลัง นุ ตัง สะมะ-
 นุปัสสีตุ. เอตัง มมะะ เอโสทะมัสสิมิ เอโส ฌ อัตตาติ.
 โน เอตัง ภันเต. ตัง กิง มัณฺญูญะถะ ภิกขะเว วิญญูถัง
 นิจัจัง วา อะนิจัจัง วาติ. อะนิจัจัง ภันเต. ยัมปะนานิจ-
 จัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภันเต. ยัมปะนานิจัจัง
 ทุกขัง วิปะริททาเมธัมมัง, กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสีตุ.
 เอตัง มมะะ เอโสทะมัสสิมิ เอโส ฌ อัตตาติ. โน เอตัง
 ภันเต.

ตัสมัตตะ ภิกขเว, ยังภิกขุ รูปัง อะตัตตนาคะ-
 ตะปัจจุปปันนัง, อัมมัตตัง วา พหิทถา วา, โอสาริกัง
 วา สุขุมัง วา, ทินัง วา ปะณัตตัง วา, ยันนุเร สันติเก วา,
 สัพพัง รูปัง, เนตัง มมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส อตฺตาคิ.
 เอวะเมตัง ยะถากุตัง สัมมปปิณฺณายะ ทักฺขุพฺพัง. ยา
 กาคิ เวทะนา อะตัตตนาคะตะปัจจุปปันนา, อัมมัตตา วา
 พหิทถา วา, โอสาริกา วา สุขุมา วา, ทินา วา ปะณิตา
 วา, ยา ทูเร สันติเก วา, สัพพา เวทะนา, เนตัง มมะ
 เนโสหะมัสมิ นะ เมโส อตฺตาคิ. เอวะเมตัง ยะถากุตัง
 สัมมปปิณฺณายะ ทักฺขุพฺพัง. ยา กาคิ สันฺณูยา อะตัตตนา-
 คะตะปัจจุปปันนา, อัมมัตตา วา พหิทถา วา, โอสาริกา
 วา สุขุมา วา, ทินา วา ปะณิตา วา, ยา ทูเร สันติเก
 วา, สัพพา สันฺณูยา, เนตัง มมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส
 อตฺตาคิ. เอวะเมตัง ยะถากุตัง สัมมปปิณฺณายะ ทักฺขุพฺพัง.
 เย เกจิ สังฆารว อะตัตตนาคะตะปัจจุปปันนา, อัมมัตตา
 วา พหิทถา วา, โอสาริกา วา สุขุมา วา, ทินา วา
 ปะณิตา วา, เย ทูเร สันติเก วา, สัพเพ สังฆารว, เนตัง
 มมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส อตฺตาคิ. เอวะเมตัง ยะถา-
 กุตัง สัมมปปิณฺณายะ ทักฺขุพฺพัง. ยังภิกขุ วิณฺญานัง
 อะตัตตนาคะตะปัจจุปปันนัง, อัมมัตตัง วา พหิทถา วา,
 โอสาริกัง วา สุขุมัง วา, ทินัง วา ปะณัตตัง วา, ยันนุเร

สันติเก วา, สัพพัง วิญญูญามัง, เนตัง มฆมะ เนโสหะมัสสิ
นะ เมโส อตฺตาคติ. เอวเมตัง ยะถาภูตัง สัมมปปัญญาเย
ทัญญัพพัง.

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุตตะวา อริยะสสาวะโก,
รูปัสสมิงปิ นิพพินทะติ. เวทะนายะปิ นิพพินทะติ. สัณฺญา-
ยะปิ นิพพินทะติ. สังขาระรูปิ นิพพินทะติ. วิญญู-
ญัสสมิงปิ นิพพินทะติ. นิพพินทัง วิรัชชะติ. วิราคา วิมุ-
จะติ. วิมุตตัสสมิง วิมุตตสมิติ ญามัง โหติ. ขีณา ชาติ,
วุธิตัง ธีรทัมมะจะริยัง, กะตัง กะระณียัง, นาปะรัง อิตถ-
คายาติ ปะชานาตีติ. อิทะมะโวจะ ภะคะวา. อตฺตมะนา
ปัญจะวัคคิยา ภิกขุ ภะคะวะโต ภาสีตัง อะภันนํ.
อิมัสมิญจะ ปะนะ เวยยากระระณัสสมิง ักขุญจะมาเน, ปัญจะ-
วัคคิยานัง ภิกขุณัง อะนุปาทายะ, อาสะเวหิ จิตตานิ
วิมุจจิสฺสุติ.

อาทิตตปะริยาเยสุตตัง

เอวัมเม สุตฺตัง. เอกัง สะมะยัง ภะคะวา, คะยายัง
วิทะระติ คะยาสิเส, สัทธิง ภิกขุสะทิสเสนะ. ตตฺถะ โข
ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ.

สัพพัง ภิกขะเว อาทิตตัง. กิญจะ ภิกขะเว สัพพัง
อาทิตตัง. จักขุ ภิกขะเว อาทิตตัง. รูปา อาทิตตา.

จักขุวิญญูณัง อาทิตตัง. จักขุสัมผัสโส อาทิตโต. ยัมปิทั้ง
 จักขุสัมผัสสสะปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิต्तัง, สุธัง วา
 ทุกขัง วา อะทุกขมมะสุขัง วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกณะ
 อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคัคคินา โทลัคคินา โมทัคคินา,
 อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระณณะ, โสเกติ ปะริเทเวติ
 ทุกเขติ โทมะนัสเสติ อุปายาเสติ อาทิตตันติ ะทะมา.
 โสธัง อาทิตตัง. สัททา อาทิตตา. โสตะวิญญูณัง อาทิตตัง.
 โสตะสัมผัสโส อาทิตโต. ยัมปิทั้ง โสตะสัมผัสสสะปัจจะยา
 อุปปัชชติ เวทะยิต्तัง, สุธัง วา ทุกขัง วา อะทุกขมมะสุขัง
 วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกณะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคัคคินา
 โทลัคคินา โมทัคคินา, อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระณณะ,
 โสเกติ ปะริเทเวติ ทุกเขติ โทมะนัสเสติ อุปายาเสติ
 อาทิตตันติ ะทะมา. ฆานัง อาทิตตัง. คันธา อาทิตตา.
 ฆานะวิญญูณัง อาทิตตัง. ฆานะสัมผัสโส อาทิตโต. ยัมปิ-
 ทั้ง ฆานะสัมผัสสสะปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิต्तัง, สุธัง
 วา ทุกขัง วา อะทุกขมมะสุขัง วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกณะ
 อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคัคคินา โทลัคคินา โมทัคคินา, อา-
 ทิตตัง ชาติยา ชะรามะระณณะ, โสเกติ ปะริเทเวติ
 ทุกเขติ โทมะนัสเสติ อุปายาเสติ อาทิตตันติ ะทะมา.
 ชีวหา อาทิตตา. ะสะอา อาทิตตา. ชีวหาวิญญูณัง อา-
 ทิตตัง. ชีวหาสัมผัสโส อาทิตโต. ยัมปิทั้ง ชีวหาสัมผัสสสะ-

ปัจจะยา อุปปัชชติ เวทียัตถัง, สุตัง วา ทุกขัง วา
 อะทุกขมะสุตัง วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกณะ อาทิตตัง.
 อาทิตตัง ราคคคินา โทลคคินา โมทคคินา, อาทิตตัง
 ชาติยา ชะรามะระณณะ, โสเกติ ปะริเทเวติ ทุกเขติ
 โทมะนัสเสติ อุปายาเสติ อาทิตตันติ ะทามิ. กาโย
 อาทิตโต. โยภูตัพพา อาทิตตา. กายะวิญญาณัง อาทิตตัง.
 กายะลัมผัสโส อาทิตโต. ยัมปิทัง กายะลัมผัสสะปัจจะยา
 อุปปัชชติ เวทียัตถัง, สุตัง วา ทุกขัง วา อะทุกขมะสุตัง
 วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกณะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคคคินา
 โทลคคินา โมทคคินา, อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระณณะ,
 โสเกติ ปะริเทเวติ ทุกเขติ โทมะนัสเสติ อุปายาเสติ
 อาทิตตันติ ะทามิ. มะโน อาทิตโต. อัมมา อาทิตตา.
 มะโนวิญญาณัง อาทิตตัง. มะโนลัมผัสโส อาทิตโต. ยัมปิทัง
 มะโนลัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชติ เวทียัตถัง, สุตัง วา
 ทุกขัง วา อะทุกขมะสุตัง วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกณะ
 อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคคคินา โทลคคินา โมทคคินา,
 อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระณณะ, โสเกติ ปะริเทเวติ
 ทุกเขติ โทมะนัสเสติ อุปายาเสติ อาทิตตันติ ะทามิ.

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุตะวา อะริยะสาวะโก,
 จักขุสฺมิงปิ นิพพินทะติ. รูเปสุปิ นิพพินทะติ. จักขุวิญญา-
 เณปิ นิพพินทะติ. จักขุลัมผัสเสปิ นิพพินทะติ. ยัมปิทัง

จักขุสัมผัสสสปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง, สุธัง वा
 ทุกञ्च वा अतुक्खम्मसुञ्च वा, त्सम्मिञ्चि निพพिनत्ते.
 โสत्ตम्मिञ्चि निพพिनत्ते. สัทเทสุปิ निพพिनत्ते. โสตะวิญญา-
 เณปิ निพพिनत्ते. โสตะสัมผัสสเสปิ निพพिनत्ते. ยัมปิทั้ง
 โสตะสัมผัสสสปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง, สุธัง वा
 ทุกञ्च वा अतुक्खम्मसुञ्च वा, त्सम्मिञ्चि निพพिनत्ते.
 มานัสम्मิञ्चิ निพพिनत्ते. คันเธสุปิ निพพिनत्ते. มานะวิญ-
 ญาเณปิ निพพिनत्ते. มานะสัมผัสสเสปิ निพพिनत्ते. ยัมปิทั้ง
 มานะสัมผัสสสปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง, สุธัง वा
 ทุกञ्च वा अतुक्खम्मसुञ्च वा, त्सम्मิञ्चि निพพिनत्ते. ชีวหา-
 ยะปิ निพพिनत्ते. ระเสสุปิ निพพिनत्ते. ชีวหาวิญญาเณปิ
 निพพिनत्ते. ชีวหาสัมผัสสเสปิ निพพिनत्ते. ยัมปิทั้ง ชีวหา-
 สัมผัสสสปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง, สุธัง वा ทุกञ्च
 वा अतुक्खम्मसुञ्च वा, त्सम्मिञ्चि निพพिनत्ते. กายัสम्मิञ्चิ
 निพพिनत्ते. โยภูตัพเพสุปิ निพพिनत्ते. กายะวิญญาเณปิ
 निพพिनत्ते. กายะสัมผัสสเสปิ निพพिनत्ते. ยัมปิทั้ง กายะ-
 สัมผัสสสปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง, สุธัง वा ทุกञ्च
 वा अतुक्खम्मसुञ्च वा, त्सम्मिञ्चि निพพिनत्ते, มนะสम्मิञ्चิ
 निพพिनत्ते. อัมเมสุปิ निพพिनत्ते. มะโนวิญญาเณปิ
 निพพिनत्ते. มะโนสัมผัสสเสปิ निพพिनत्ते. ยัมปิทั้ง มะโน-
 สัมผัสสสปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง, สุธัง वा ทุกञ्च

วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัสส์มิปิ นิพพินทะติ. นิพพินทัง
 วิรชชะติ. วิราคา วิมุจจะติ. วิมุตตัสสัม วิมุตตะมิติ ญานัง
 โหติ. ขีณา ซาติ, วุสิตัง พริทัมจะรียัง, กะตัง กะระณียัง,
 นาปะรัง อิตถัตถายาติ ปะชานาตีติ. อิททะมะโวจะ ภะคะวา.
 อัตตะมะนา เต ภิกขุ ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง.
 อิมัสสิมญะ ปะนะ เวยยากระระณัสสัม ภัญญะมานะ,
 ตัสสะ ภิกขุสหัสสัสสะ อะนุปาทาเย, อาสะเวหิ จิตตานิ
 วิมุจจิสฺสุติ.

ธัมมะนิยามะสูตรัง

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, สāvัตถียัง
 วิหะระติ, เขตตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ, อาชาเย. ตัตถะระ
 โข ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ. ภะทันเตติ เต
 ภิกขุ ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุ. ภะคะวา เอตะทะโวจะ.

อุปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปาทา
 वा ตะถาคะตานัง, สุตาวะ สา ธาตุ ธัมมัญญิตฺตทา ธัมมะ-
 นิยามะตา, สัพเพ สังฆารਾ อะนิจจาติ. ตัง ตะถาคะโต
 อะภิสัมพุทฺธะติ อะภิสะเมติ, อะภิสัมพุทฺธมิตฺวา อะภิสะ-
 เมตฺวา อาຈិက္ခะติ เทเสติ, ปิณฑะเปติ ปิณฑะเปติ, วิหะ-
 ระติ วิหะชะติ อุตตานิกะโรติ, สัพเพ สังฆารਾ อะนิจจาติ.
 อุปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปาทา วา

ตะลาคะตานัง, ฐิตาวะ ส่า ธาตุ ฐัมมัญญิตะตา ฐัมมะ-
 นิยามะตา, ลัฟเพ ลังขารวาทุกขาติ. ตัง ตะลาคะโต
 อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ, อะภิสัมพุชณัตถ์ว่า อะภิสะ-
 เมตถ์ว่า อาจิกขะติ เทเสติ, ปญญะเปติ ปญฺฐะเปติ, วิวะ-
 ระติ วิภะชะติ อุตตานิเกโรติ, ลัฟเพ ลังขารวาทุกขาติ.
 อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะลาคะตานัง อะนุปปาทา วา
 ตะลาคะตานัง, ฐิตาวะ ส่า ธาตุ ฐัมมัญญิตะตา ฐัมมะ-
 นิยามะตา, ลัฟเพ ฐัมมา อะนัตตาคติ. ตัง ตะลาคะโต
 อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ, อะภิสัมพุชณัตถ์ว่า อะภิสะ-
 เมตถ์ว่า อาจิกขะติ เทเสติ, ปญญะเปติ ปญฺฐะเปติ, วิวะระติ
 วิภะชะติ อุตตานิเกโรติ, ลัฟเพ ฐัมมา อะนัตตาคติ.

อิทัสสะโมจะ ภะคะวา. อัตตะมานา เต ภิกขุ ภะคะ-
 วะโต ภาสิตัง, อะภินันทุนติ.

โลกะธัมมะสูตรัง

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, สāvัตถียัง
 วิหะระติ, เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ, อารามะ. ตัตถ์ระ-
 โข ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ. ภะทันเตติ เต
 ภิกขุ ภะคะวะโต ปัจจัสสัสสุ. ภะคะวา เอตะทะโวจะ.

อัญญิเม ภิกขะเว โลกะธัมมา โลกััง อะนุปะริวัต-
 ตันติ. โลโก จะ อัญฺฐะ โลกะธัมเม อะนุปะริวัตตะติ.

กระทบ อัมฤต. ลาโม จะ อะลาโม จะ, ยะโส จะ อะยะ-
 โส จะ, นิินทา จะ ประสังสา จะ, สุกขัญจะ ทุกขัญจะ. อิม
 ไห ภิกขเว อัมฤต โลกะธัมมา โลกัง อะนุปะวิวัตตันติ.
 โลโก จะ อิม อัมฤต โลกะธัมเม อะนุปะวิวัตตะติ. อัสนุ-
 ตะวะโต ภิกขเว ปุถุชชะนัสสะ, อุปปัชชะติ ลาโมปิ
 อะลาโมปิ, ยะโสปิ อะยะโสปิ, นิินทาปิ ประสังสาปิ, สุกขปิ
 ทุกขปิ, สุตตะวะโตปิ ภิกขเว อะริยะสาวะกัสสะ, อุปปัช-
 ชะติ ลาโมปิ อะลาโมปิ, ยะโสปิ อะยะโสปิ, นิินทาปิ
 ประสังสาปิ, สุกขปิ ทุกขปิ, ตัตถะ ภิกขเว โก วิเสโส โก
 อะธิปปายะโส' กิง นานากะระณัง, สุตตะวะโต อะริยะสา-
 วะกัสสะ อัสนุตะวะตา ปุถุชชะเนนาติ. ภาคะวังญละกา
 โน ภัันเต' ธัมมา ภาคะวังเนตติกา ภาคะวังปะภิสระธมา,
 สาธุ วะตะ ภัันเต' ภาคะวันตังเยวะ ปะภีภาตุ เอตัสสะ
 ภาสิตัสสะ อัตโถ, ภาคะวะโต สุตฺวา ภิกขุ ธาเรสสัน-
 ตีติ. เตนะหิ ภิกขเว สุณาตะ สาธุกัง มะณะสิกะโรละ
 ภาสิสสามีติ. เอวัมภัันเตติ ไห เต ภิกขุ ภาคะวะโต
 ปัจจัสสัสสะ. ภาคะวา เอตะทะโวจะ.

อัสนุตะวะโต ภิกขเว ปุถุชชะนัสสะ, อุปปัชชะติ
 ลาโม, โส นะ อิติ ปะภิสัสสะจิกขะติ, อุปปันโน ไห เม อะยัง
 ลาโม, โส จะ ไห อะนิจโจ ทุกโข วิปะริณามะธัมโมติ,
 ยะถาภูตัง นัปปะชานาติ. อุปปัชชะติ อะลาโม, โส นะ

อิติ ปะฐิสัญญิกขะติ, อุปปันโน โข เม อะยัง อะลาโภ,
 โส จะ โข อะนิจโจ ทุกโข วิपरินามะธัมโมติ. ยะถาภูตัง
 นัปปะชานาติ. อุปปัชชะติ ยะโส, โส นะ อิติ ปะฐิสัญญิกขะติ,
 อุปปันโน โข เม อะยัง ยะโส, โส จะ โข
 อะนิจโจ ทุกโข วิपरินามะธัมโมติ. ยะถาภูตัง นัปปะชา-
 นาติ. อุปปัชชะติ อะยะโส. โส นะ อิติ ปะฐิสัญญิกขะติ,
 อุปปันโน โข เม อะยัง อะยะโส, โส จะ โข อะนิจโจ
 ทุกโข วิपरินามะธัมโมติ. ยะถาภูตัง นัปปะชานาติ. อุป-
 ปัชชะติ นินทา, โส นะ อิติ ปะฐิสัญญิกขะติ, อุปปันนา
 โข เม อะยัง นินทา, สา จะ โข อะนิจจา ทุกขา วิปะริ-
 ณามะธัมมาติ. ยะถาภูตัง นัปปะชานาติ. อุปปัชชะติ
 ประสังสา, โส นะ อิติ ปะฐิสัญญิกขะติ. อุปปันนา โข เม
 อะยัง ประสังสา, สา จะ โข อะนิจจา ทุกขา วิปะริณามะธัมมาติ.
 ยะถาภูตัง นัปปะชานาติ. อุปปัชชะติ สุขัง,
 โส นะ อิติ ปะฐิสัญญิกขะติ, อุปปันนัง โข เม อิทัง สุขัง,
 ทัถุจะ โข อะนิจัจัง ทุกขัง วิपरินามะธัมมันติ. ยะถา-
 ภูตัง นัปปะชานาติ. อุปปัชชะติ ทุกขัง, โส นะ อิติ ปะฐิ-
 สัญญิกขะติ, อุปปันนัง โข เม อิทัง ทุกขัง, ทัถุจะ โข
 อะนิจัจัง ทุกขัง วิपरินามะธัมมันติ. ยะถาภูตัง นัปปะ-
 ชานาติ. ทัสสะ ลาโภปิ จิตตัง ปะริยาทาเยะ ติฏฐะติ.
 อะลาโภปิ จิตตัง ปะริยาทาเยะ ติฏฐะติ. ยะโสปิ จิตตัง

ปรียาทายะ ตัญญุติ. อะยะโสปี จิตตัง ปรียาทายะ
 ตัญญุติ. นินทาปี จิตตัง ปรียาทายะ ตัญญุติ. ประสังสาปี
 จิตตัง ปรียาทายะ ตัญญุติ. สุขังปี จิตตัง ปรียาทายะ
 ตัญญุติ. ทุกขังปี จิตตัง ปรียาทายะ ตัญญุติ. โส จะ
 อุปปันนัง ลาภัง อานุรุชฌะติ อละมา ปะฏิวิรุชฌะติ.
 อุปปันนัง ยะสัง อานุรุชฌะติ อยะเส ปะฏิวิรุชฌะติ.
 อุปปันนัง ประสังสัง อานุรุชฌะติ นินทาเย ปะฏิวิรุชฌะติ.
 อุปปันนัง สุขัง อานุรุชฌะติ ทุกเข ปะฏิวิรุชฌะติ. โส
 เอวัง อานุโรธะวิโรธะสสมุปันโน, นะ ประมุจจะติ ชาติยา
 ชะรามะระณะ, โสเภติ ประเทเวติ ทุกเขติ โทมะนัสเสติ
 อุปายาเสติ, นะ ประมุจจะติ ทุกขัสมาติ วะทามิ.

สุตตะวะโต จะ โข ภิกขะเว อะริยะสาวะกัสสะ,
 อุปปัชชะติ ลาโภ, โส อิติ ปะฐิสัญญะจิกขะติ, อุปปันโน โข
 เม อะยัง ลาโภ, โส จะ โข อะนิจโจ ทุกโข วิปะริณามะ
 ธัมโมติ. ยะถาภูตัง ปะชานาติ. อุปปัชชะติ อละโภ, โส
 อิติ ปะฐิสัญญะจิกขะติ, อุปปันโน โข เม อะยัง อละโภ, โส
 จะ โข อะนิจโจ ทุกโข วิปะริณามะธัมโมติ. ยะถาภูตัง
 ปะชานาติ. อุปปัชชะติ ยะโส, โส อิติ ปะฐิสัญญะจิกขะติ,
 อุปปันโน โข เม อะยัง ยะโส, โส จะ โข อะนิจโจ ทุกโข
 วิปะริณามะธัมโมติ. ยะถาภูตัง ปะชานาติ. อุปปัชชะติ
 อะยะโส, โส อิติ ปะฐิสัญญะจิกขะติ, อุปปันโน โข เม อะยัง

อะระโหส, โส จะ ไช อะนิจโจ ทุกโข วิपरินามะธัมมโมติ.
 ยะถากุตัง ปะชานาติ. อุปปัชชะติ นินทา, โส อิติ ปะภู-
 สัตถุจิกขะติ, อุปปันนา ไช เม อะยัง นินทา, สา จะ ไช
 อะนิจจา ทุกขา วิपरินามะธัมมาติ. ยะถากุตัง ปะชา-
 นาติ. อุปปัชชะติ ปะสังสา, โส อิติ ปะภูสัตถุจิกขะติ,
 อุปปันนา ไช เม อะยัง ปะสังสา, สา จะ ไช อะนิจจา
 ทุกขา วิपरินามะธัมมาติ. ยะถากุตัง ปะชานาติ. อุปปัช-
 ชะติ สุตัง, โส อิติ ปะภูสัตถุจิกขะติ, อุปปันนัง ไช เม อิทัง
 สุตัง, ตัญจะ ไช อะนิจจัง ทุกขัง วิपरินามะธัมมัตติ.
 ยะถากุตัง ปะชานาติ. อุปปัชชะติ ทุกขัง, โส อิติ ปะภู-
 สัตถุจิกขะติ, อุปปันนัง ไช เม อิทัง ทุกขัง, ตัญจะ ไช
 อะนิจจัง ทุกขัง วิपरินามะธัมมัตติ. ยะถากุตัง ปะชานาติ.
 ตัสสะ ลาภोปิ จิตตัง นะ ปะริยาทายะ ติฏฐะติ. อะลา-
 โภปิ จิตตัง นะ ปะริยาทายะ ติฏฐะติ. ยะโสปิ จิตตัง นะ
 ปะริยาทายะ ติฏฐะติ. อะยะโสปิ จิตตัง นะ ปะริยาทายะ
 ติฏฐะติ. นินทาปิ จิตตัง นะ ปะริยาทายะ ติฏฐะติ. ปะสัง-
 สาปิ จิตตัง นะ ปะริยาทายะ ติฏฐะติ. สุตังปิ จิตตัง นะ
 ปะริยาทายะ ติฏฐะติ. ทุกขังปิ จิตตัง นะ ปะริยาทายะ
 ติฏฐะติ. โส จะ อุปปันนัง ลาภัง นานุรุชณะติ อะลาภ
 นปปะฏิวิรุชณะติ. อุปปันนัง ยะสัง นานุรุชณะติ อะยะเส
 นปปะฏิวิรุชณะติ. อุปปันนัง ปะสังสัง นานุรุชณะติ

นินทาเยะ นัปปะฏิวิรุชณะติ. อุปปันนัง สุขัง นานุรุชณะติ
ทุกเข นัปปะฏิวิรุชณะติ. โส เอวัง อณูโรธะวิโรธะวิปปะ-
ทีโน, ประมุจจะติ ชาติยา ชะวามะระณณะ, โสเกติ ประริ-
เทเวติ ทุกเขติ โทมะนัสเสติ อุปายาเสติ, ประมุจจะติ
ทุกขัสมาติ วะทามิ. อะยัง โข ภิกขะเว วิเสโส อะยัง
อะธิปปายะโส' อิทัง นานากะระณัง, สุตตะวโต อะริยะ-
สากะกัสสะ อัสสุตตะวตะตา ปุณฺณชะเนนาติ. อิทมะโวจะ
ภะคะวา. อิทัง วัตฺถวานะ สุตตะโต, อะถาปะรัง เอตะทะ-
โวจะ สัตถา.

ลาโม อะลาโม อะยะโส ยะโส จะ,
นินทา ปะสังสา จะ สุขัง จะ ทุกขัง,
เอเต อะนิจจา มะนุเชสุ ธัมมา,
อะสัสสะตาวิปริณามะธัมมา.
เอเต จะ ญัตฺวา สะติมา สุขะโต,
อะเวกขะตี วิปริณามะธัมเม,
อิกฺขัสสะ ธัมมา นะ มะเถนติ จิตตัง,
อะนิกฺขะโต โน ปะฏิมาตะเมติ.
ตัสसानุโรธา อะถะวา วิโรธา,
วิฐุปิตา อัตถะคะตา นะ สันติ,
ปะทัญจะ ญัตฺวา วิระชัง อะโสกัง,
ลัมภัปปะชานาติ ภะวัสสะ ปาระคฺคฺติ.

มหาสมะยะสูตรตั้ง

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, ลักเกสุ
วิหะระติ กะปิละวัตถุสมีง มะทาวะเน, มะหะตา ภิกขุ-
สังฆะเน' สัทธิง ปญฺจะมัตเตติ ภิกขุสะเทติ' สัพเพทเว
อะระหันเตติ. ทะสะติ จะ โลกะธาคูทิ' เทวะตา เบญฺเญน
สันนิปะติตา โทนติ' ภะคะวันตัง ทัสสะนายะ ภิกขุสังฆัญจะ.
อะละโข จะตุนนัง สุททาวาสะกายิกานัง เทวานัง เอตะ-
ทะโหสิ. อะยัง โข ภะคะวา ลักเกสุ วิหะระติ กะปิละ-
วัตถุสมีง มะทาวะเน, มะหะตา ภิกขุสังฆะเน' สัทธิง
ปญฺจะมัตเตติ ภิกขุสะเทติ' สัพเพทเว อะระหันเตติ,
ทะสะติ จะ โลกะธาคูทิ' เทวะตา เบญฺเญน สันนิปะติตา
โทนติ' ภะคะวันตัง ทัสสะนายะ ภิกขุสังฆัญจะ, ยันนุนะ
มะยัมปิ เยนะ ภะคะวา เตนุปะสังกะเมยยามะ, อุปะสัง-
กะมิตฺวา ภะคะวะโต สันติเก ปัจเจกะคาถา ภาเสยยามาติ.
อะละโข ตา เทวะตา, เสยยะถาปิ นามะ พะละวา ปุริโส
ลัมมิญฺชิตัง वा पाहं प्रसारये' प्रसारितं वा पाहं
लम्मिञ्चयेय, เอवमेव सुททवाससु' เทเวสุ อันตะระ-
หิตา ภะคะวะโต ปุระโต ปาตุระหังสุ. อะละโข ตา เทวะตา
ภะคะวันตัง อะภิวาเทत्वा เอกะมันตัง อัญ्ञंसु. เอกะ-
มันตัง ฐิตา โข เอกา เทวะตา ภะคะวะโต สันติเก อิมัง
คาถัง อภาสิ.

มหาสมะโย ปะวะนัสมิง เทวะกายา สสมาคะตา,
อาคะตัมหะ อิมัง รัมมะสะมะยัง
ทักขิตาเยวะ อะปะราหิตะสังฆันติ.

อะละโข อะปะรา เทวะตา ภาคะวะโต สันติเก
อิมัง คาลัง อะภาสิ.

ตัตถะ ภิกขะโว สสมาทะหังสุ,
จิตตัง อัตตะโน อุชุกะมะกังสุ,
สਾਰะถีวะ เนตตานิ คะเทตฺวา
อินทริยานิ รักษันติ ปณทิตาติ.

อะละโข อะปะรา เทวะตา ภาคะวะโต สันติเก
อิมัง คาลัง อะภาสิ.

เฉตฺวา ขีลัง เฉตฺวา ปะลิมัง,
อินทะขีลัง โอหัจจมะเนชา,
เต จะรันติ สุทธา วิมะลา
จักขุมะตา สุตันตา สุตฺวา นาคาติ.

อะละโข อะปะรา เทวะตา ภาคะวะโต สันติเก
อิมัง คาลัง อะภาสิ.

เย เกจิ พุทฺธัง สรระถัง คะตา เส,
นะ เต คะมิสสันติ อะปายะภูมิง,
ปะทายะ มานุสัง เทหัง
เทวะกายัง ปะวิปุเรสสันตฺติ.

อะระโห ภาคะวา ภิกขุ อามันเตสิ, เยภุยนะ
 ภิกขเว ทสฺสสุ โลกะธาคูสุ' เทวะตา สันนิปะติตา โทนติ
 ตะถาคะตัง ทัสสะนายะ ภิกขุสังฆัญจะ, เยปิ เต ภิกขเว
 อะเหสุจ' อะตฺติตะมัทธานัง อะระหันโต สัมมาสัมพุทฺธา,
 เตสํปิ ภาคะวันตานัง เอตะปะระมาเยวะ เทวะตา
 สันนิปะติตา อะเหสุจ. เสยยะถาปิ มัย्हัง เอตะระหิ, เยปิ
 เต ภิกขเว ภาวิสสันติ' อะนาคะตะมัทธานัง อะระหันโต
 สัมมาสัมพุทฺธา, เตสํปิ ภาคะวันตานัง เอตะปะระมาเยวะ
 เทวะตา สันนิปะติตา ภาวิสสันติ. เสยยะถาปิ มัย्हัง
 เอตะระหิ, อาจิกขิสสามิ ภิกขเว เทวะกายานัง นามานิ,
 กิตตะยิสสามิ ภิกขเว เทวะกายานัง นามานิ, เทลิสสามิ
 ภิกขเว เทวะกายานัง นามานิ, ตัง สุภถะ สาธุกัง
 มะนะสิกะโรถะ ภาสิสสามิตี. เอวํกันเตติ โห เต ภิกขุ
 ภาคะวะโต ปัจจัสโสสุจ. ภาคะวา เอตะพะโวจะ.

ลิลอกะมะนุกัสสามิ	ยัตถะ ภูมา ตะทัสสิตา,
เย ลิตา คิริคัพพะรัง	ปะหิตฺตตา สะมาทิตา.
ปฏฺฐ สิทาวะ ลัลลิตา	โสมะทังสาภิสัมภุโน,
โอทาตะมะนะสา สุทฺธา	วิปะสันนมะนะนาวิลา.
ภียโย ปญฺจะสะเต ญัตฺวา	วะเน กาปิละวัตะถะเว,
ตะโต อามันตะยิ ลัตถา	สาวะเก สาสะเน ระเต.
เทวะกายา อะภิกกันตา	เต วิชานาถะ ภิกขะโว,

เต จะ อาตัมปะมะกะรุจ
 เตสัมปาตุระหุ ญานัง
 อัปปเปเก สะตะมัททักขุง
 สะตัง เอเก สะทัสสานัง
 อัปปเปเกนันตะมัททักขุง
 ตัญจะ สัพพัง อะภิญญาเย
 ตะโต อามันตะยิ สัตถา
 เทวะกายา อะภิกกันตา
 เป โวหัง กิตตะยิสสามิ
 สัตตะสะทัสสา วะ ยักขา
 อิทธีมันโต ชุตีมันโต
 โฆทฆมานา อะภิกกามุง
 ฉะสะทัสสา เทมะวะตา
 อิทธีมันโต ชุตีมันโต
 โฆทฆมานา อะภิกกามุง
 สาตาคิรา ติสสะทัสสา
 อิทธีมันโต ชุตีมันโต
 โฆทฆมานา อะภิกกามุง
 อิจเจเต โสพะสะสะทัสสา
 อิทธีมันโต ชุตีมันโต
 โฆทฆมานา อะภิกกามุง

สุตฺวา พุทฺธัสสะ สาสะนัง.
 อฆมะนุสสานะ ทัสสะนัง,
 สะทัสสัง อะถะ สัตตะริง.
 อฆมะนุสสานะมัททะสุจ,
 ทิสสา สัพพา ญญา อะหุง.
 วะวักขิตฺวานะ จักขุมา,
 สาวะเก สาสะเน ระเต.
 เต วิชาณาถะ ภิกขะโว,
 คิราติ อานุप्พพะโส.
 ภูมมา กาปิละวัตถะวา,
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน,
 ภิกขุณฺจ สะมิติง วะนัง.
 ยักขา นานัตตะวัณณิโน,
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน,
 ภิกขุณฺจ สะมิติง วะนัง.
 ยักขา นานัตตะวัณณิโน,
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน,
 ภิกขุณฺจ สะมิติง วะนัง.
 ยักขา นานัตตะวัณณิโน,
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน,
 ภิกขุณฺจ สะมิติง วะนัง.
 ยักขา นานัตตะวัณณิโน,
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน,
 ภิกขุณฺจ สะมิติง วะนัง.

เวสสามิตตา ปัญจะสะตา
อิทธิมันโต ชุติมันโต
โมทะมานา อะภิกกามุง
กุมภโร ราชะคะหโก
ภยโย นัง สะตะสะหัสสัง
กุมภโร ราชะคะหโก

ปุริมัญจะ ทิสัง ราชา
คันธัพพานัง อาธิปะติ
ปุตตปิ ตัสสะ พะทะโว
อิทธิมันโต ชุติมันโต
โมทะมานา อะภิกกามุง
ทักขิณัญจะ ทิสัง ราชา
กุมภกันท้านัง อาธิปะติ
ปุตตปิ ตัสสะ พะทะโว
อิทธิมันโต ชุติมันโต
โมทะมานา อะภิกกามุง
ปัจฉิมัญจะ ทิสัง ราชา
นาคานัง อาธิปะติ
ปุตตปิ ตัสสะ พะทะโว
อิทธิมันโต ชุติมันโต
โมทะมานา อะภิกกามุง

ยักขา นานัตตะวัณณโน,
วัณณะวันโต ยะลัสสิโน,
ภิกขุณัง สสมิตัง วะนัง.
เว पुलลัสสะ นิเวสะนัง,
ยักขานัง ปะยิรุปาสะติ,
โส ปาคะ สสมิตัง วะนัง.
ธะตะรัฏฐุ ปะสาสะติ,
มะหาราชา ยะลัสสิ โส,
อินทะนามา มะทัพพะลา.
วัณณะวันโต ยะลัสสิโน,
ภิกขุณัง สสมิตัง วะนัง.
วิรุฬโห ตัปปะสาสะติ,
มะหาราชา ยะลัสสิ โส,
อินทะนามา มะทัพพะลา.
วัณณะวันโต ยะลัสสิโน,
ภิกขุณัง สสมิตัง วะนัง.
วิรุปิกโข ปะสาสะติ,
มะหาราชา ยะลัสสิ โส,
อินทะนามา มะทัพพะลา.
วัณณะวันโต ยะลัสสิโน,
ภิกขุณัง สสมิตัง วะนัง.

อุตตะรัญจะ ทิสัง ราชา
ยักขานัง อาธิปะติ
ปุตตปิ ตัสสะ พะทะโว
อิทธิมันโต ชุติมันโต
โมทฆมานา อะภิกกามุง
บุริมะทิสัง ฐะตะรัฏฐุ
ปัจฉิเมนะ วิรุปักโข
จัตตาโร เต มหารราชา
ทัฬหัลลฆมานา อัญญัสสุ
เตสัง มายาวิโน ทาสา
มายา กุญญทฺท เวญญทฺท
จันทะโน กามะเสฏฐุ จะ
ปะนาโท โอปะมัญญุ จะ
จิตตะเสโน จะ คันธัพพะ
อาคฺช ปญฺจะสิโข เจวะ
เอเต จัญญุ จะ ราชานो
โมทฆมานา อะภิกกามุง
อะถาคฺช นามะสา นาคา
กัมพะลัสสะตะรา อาคฺช
ยามุนา ฐะตะรัฏฐา จะ
เอราวัณโน มหทานาโค

กุเวโร ตัปปะสาสะติ,
มหารราชา ยะลัสสิ โส,
อินทะนมา มะทัพพะลา.
วัณณะวันโต ยะลัสสิโน,
ภิกขุณัง สะมิติง วะนัง.
ทัชฌิเณนะ วิรุฬ्हะโก,
กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง.
สฆมันตา จะตุโร ทิสา,
วะเน กาปิละวัตตะเว.
อาคฺช วัณฺณะนิกา สะฐฺฐา,
วิญฺจะ วิญฺโติ สะทะ.
กิณนุฆัณทฺท นิฆัณทฺท จะ,
เทวะสุโต จะ มาตะลิ.
นะโฬราชา ชะโนสะโก,
ติมพะรุ สุริยะวัจจะสา.
คันธัพพา สะทะ ราชภิ,
ภิกขุณัง สะมิติง วะนัง.
เวสาลา สะทะตัจจะกา,
ปายาคา สะทะ ญาคิภิ.
อาคฺช นาคา ยะลัสสิโน,
โสปากะ สะมิติง วะนัง.

เย นาคะราเช สะหะสา ทะรันติ,
 ทิพพา ทิชา ปักขิ วิสุทธะจักขุ,
 เวทายะสา เต วัณณะมัชฌะปัตตา,
 จิตฺตรา สุปฺปณฺนา อิติ เตสสะ นามัง.
 อะภะยันทะทา นาคะราชาณะมาสิ,
 สุปฺปณฺเนโต เขมมกะกาลิ พุทฺโธ,
 สัณฺหาทิ วาจาทิ อุปะวัฑเณยันทา,
 นาคา สุปฺปณฺนา สะระณะมมังกังสุ พุทฺธัง.

ชิตา วัชชีระหัตถะเณ
 ภาตะโร วาสะวัสเสเต
 กาละกัณฺฐา มหะภิสฺมา
 เวปะจิตติ สุกฺคิตติ จะ
 สะตฺถุจะ พะลิตฺตตานัง
 สันนัยทิตฺวา พะลิจ เสนัง
 สมะโยทานิ ภัทฺทันทะ

อาโป จะ เทวา ปะฐุวั จะ
 วัระรุมา วาธุมา เทวา
 เมตตะกะรุมากายิกา
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทฺธิมันโต ชุตฺธิมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง

สสมุทฺทัง อะสุรา ลิตา,
 อิทฺธิมันโต ยะลัสสิโน.
 อะสุรา ทาณะเวมะสา,
 ปะหาราโท นมฺมจิ สะหะ.
 สัพเพ เวโรจะนาณะกา,
 ราหุภักทะมุปาคณฺมุ,
 ภิกขุณฺจ สสมิตฺติง วัณฺณัง.
 เตโช วาโย ตะทาคณฺมุ,
 โสโณ จะ ยะสะสา สะหะ.
 อาคฺคุ เทวา ยะลัสสิโน.
 สัพเพ นานันตตะวัณฺณโน,
 วัณณะวันโต ยะลัสสิโน,
 ภิกขุณฺจ สสมิตฺติง วัณฺณัง.

เวณทฺฐ จะ เทวา สหะสฺสํ จะ
 จันทสฺสูปะนิสา เทวา
 สุริยสฺสูปะนิสา เทวา
 นักรัตตานิ ปุรริกขิตฺวา
 วัสะนัง วาสะโว เสฏฺฐโณ
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทถิมนโต ชุตฺถิมนโต
 โฆทฆมานา อะภิกกามุง
 อะถาคฺฐ สหะสฺสํ เทวา
 อะริยฺกฺขณะกา จะ โรชา จะ
 วัระรุณา สหะสฺสํมา จะ
 สุลลยยะรุจิรา อาคฺฐ
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทถิมนโต ชุตฺถิมนโต
 โฆทฆมานา อะภิกกามุง
 สฆมานา มะหาสฆมานา
 ขิททาปะทฺฐสิกา อาคฺฐ
 อะถาคฺฐ ทะระโย เทวา
 ปาระคา มะหาปาระคา
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทถิมนโต ชุตฺถิมนโต

อะสฆภา จะ ทฺฐเว ยะมา,
 จันทะมาคฺฐ ปุรริกขิตา.
 สุริยฆมาคฺฐ ปุรริกขิตา,
 อาคฺฐ มันทะวะละทาทะกา.
 ลักโกปาคะ ปุรินทะโท,
 ลัฟเพ นามัตตะวัณณิโน.
 วัณณะวันโต ยะลัสสิโน,
 ภิกฺขุณฺจ สะมิติง วัสะนัง.
 ชะลลัมภคฺคิสิขาริวัระ,
 อุมมา ปุปะฆะนิภาสิโน.
 อัจจุตา จะ อะเนชะกา,
 อาคฺฐ วัสะวะเนสิโน.
 ลัฟเพ นามัตตะวัณณิโน,
 วัณณะวันโต ยะลัสสิโน,
 ภิกฺขุณฺจ สะมิติง วัสะนัง.
 มานุสา มานุสฺสุตตะมา,
 อาคฺฐ มะโนปะทฺฐสิกา.
 เย จะ โลทิตะวาสิโน,
 อาคฺฐ เทวา ยะลัสสิโน.
 ลัฟเพ นามัตตะวัณณิโน,
 วัณณะวันโต ยะลัสสิโน,

โมทะมานา อะภิกกามุง
 สุกกา กะรุฌ์ทา อะรุณา
 โอทาตะคัย์ทา ปาโมกขา
 สะทามัตตา ทาระคะชา
 ณะนะยัง อาคา ปะชุนโน
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 เขมิยา ตุสิตา ยามา
 ลัมพิตะกา ลามะสญฺญา
 นิมมานะระติโน อากุ
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง

ลักฺขฺเชเต เพะนิกายา
 นามันวะเยนะ อาคัณฺณจ
 ปะวุตตะชาติมกฺขิลัง
 ทักเขโมหะตะรัง นาคัง
 สุพัรฺรทมา ปะระมัตโต จะ
 สันนังกุมาริ ทิสโส จะ
 สะทัสสะพัรฺรทมะโลกานัง

ภิกขุณฺจ สมะติง วะนัง.
 อากุ เวฆะนะสา สะทะ,
 อากุ เทวา วิจักขะณา.
 มิสสะกา จะ ยะสัสสิโน,
 โย ทิสา อะภิวัสสะติ.
 ลัฟเพ นานัตตะวัณณโน,
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน,
 ภิกขุณฺจ สมะติง วะนัง.
 กัฏฐะกา จะ ยะสัสสิโน,
 โชตินามา จะ อาสวา,
 อะถากุ ปะระนิมมิตา.
 ลัฟเพ นานัตตะวัณณโน,
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน,
 ภิกขุณฺจ สมะติง วะนัง.
 ลัฟเพ นานัตตะวัณณโน,
 เย จัญญเญ สะทิสา สะทะ.
 โอหะติณณมะนาสะวัง,
 จันทังวะ อะลิตาติตัง.
 ปุตตา อิทธิมะโต สะทะ,
 โสปาคะ สมะติง วะนัง.
 มะหาพัรฺรทมาภิตักฺขะติ,

อูปะปันโน ชุติมันโต
 ทะเสตถะ อีสสะรา อาคฺ
 เศลัญจะ มัชฌะโต อาคา
 เต จะ สัพเพ อะภิกกันเต
 มาระเสนา อะภิกกามิ
 เอถะ คัมภะระ พันธะระ
 สมนันตา ปะริวาระระ
 อิติ ตัตถะ มะหาเสโน
 ปาณินา ตะละมาหัจจะ
 ยะถา ปาวุสสะโก เมโฆ
 ตะทา โส ปัจจุทาวัตติ
 ตัญจะ สัพพัง อะภิญญาเย
 ตะโต อามันตะยิ สัตถา
 มาระเสนา อะภิกกันตา
 เต จะ อาตัมปะมะกะรุง
 วิตะราเคติ ปักกามฺ
 สัพเพ วิชิตะสังคามา
 โฆทันทิ สะหะ ภูเตหิ

ภิสํมากายิ ยะสัสสิ โส.
 ปัจเจกะวะสะวัตติโน,
 ทาริโต ปะริวาริโต.
 สินเท เทเว สะพรัทมะเก,
 ปัสสะ กัณ्हัสสะ มันทิยัง.
 ราเคนะ พันธะมัตถุ โว,
 มา โว มุญจิตถะ โกจิ นัง.
 กัมภะเสนัง อะเปสะยิ,
 สะรัง กัตถวานะ เภระวัง.
 ถะนะยันโต สะวิชชุกิ,
 สังคุทโธ อะสะยังวะเส.
 ะวัชชิตถวานะ จักขุมา,
 สาวะเก สาสะเน ระเต.
 เต วิชานาถะ ภิกขะโว,
 สุตฺวา พุทธัสสะ สาสะนัง.
 เนลัง โลम्मปิ อัญชะยุง,
 ภายาตีตา ยะสัสสิโน,
 สาวะกา เต ชะเนสุตาติ.

หมายเหตุ เครื่องหมาย " " ทำยคำในหนังสือเล่มนี้ เช่น สังฆะ
 หมายถึง พยัตววรรคตอนตามแบบวัดป่าดานวิเวก

มาติกา

ธัมมะสังคิณีมาติกาปาโล

กุสละสา ธัมมา อะกุสละสา ธัมมา อัปฺยาเกตา ธัมมา.

สุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตฺตา ธัมมา ทุกขายะ
เวทะนายะ สัมปะยุตฺตา ธัมมา อะทุกขฉมะสุขายะ เวทะ-
นายะ สัมปะยุตฺตา ธัมมา.

วิปากา ธัมมา วิปากะธัมมะธัมมา เนวะวิปากะนะ-
วิปากะ ธัมมะธัมมา.

อนุปาตินนุปาทานิยา ธัมมา ออนุปาตินนุปาทานิยา
ธัมมา ออนุปาตินนानุปาทานิยา ธัมมา.

สังกิลิฏฐะสังกิเลสิกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐะสังกิเลสิกา
ธัมมา อะสังกิลิฏฐาสังกิเลสิกา ธัมมา.

สะวัตฺถกะสะวิจารณ์า ธัมมา อะวัตฺถกะวิจารณ์มัตตา
ธัมมา อะวัตฺถกกาวิจารณ์า ธัมมา.

ปีติสสะหะคะตา ธัมมา สุปะสสะหะคะตา ธัมมา อุเปก-
ขา สหะคะตา ธัมมา.

ทัสสะเนนะ ปะหาตฺตพฺพา ธัมมา ภาวะนายะ ปะหา-
ตฺตพฺพา ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะ ปะหาตฺตพฺพา
ธัมมา.

ทัสสะเนนะ ปะหาตฺตพฺพะเหตุกา ธัมมา ภาวะนายะ

ปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมา เนวะทัสสะเนนนะ นะภาวณายะ
ปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมา.

อาจะยะคามิโน ธัมมา อะปะจะยะคามิโน ธัมมา
เนวจะยะคามิโน นาปะจะยะคามิโน ธัมมา.

เสกขา ธัมมา อะเสกขา ธัมมา เนวะเสกขานา-
เสกขา ธัมมา.

ปะริตตา ธัมมา มะทักคะตา ธัมมา อัปปะมาณา
ธัมมา.

ปะริตตารัมมะณา ธัมมา มะทักคะตารัมมะณา
ธัมมา อัปปะมาณารัมมะณา ธัมมา.

ทีนา ธัมมา มัชฌิมา ธัมมา ปะณีตา ธัมมา.

มิฉฉัตตะนียะตา ธัมมา สัมมัตตะนียะตา ธัมมา
อะนียะตา ธัมมา.

มัคคารัมมะณา ธัมมา มัคคะเหตุกา ธัมมา มัคคา-
ธิปะติโน ธัมมา.

อุปปันนา ธัมมา อะนุปปันนา ธัมมา อุปปาติโน
ธัมมา.

อะตีตา ธัมมา อะนาคะตา ธัมมา ปัจจุปปันนา
ธัมมา.

อะตีตารัมมะณา ธัมมา อะนาคะตารัมมะณา ธัมมา
ปัจจุปปันนารัมมะณา ธัมมา.

อัมมตตภา อัมมา พะทิตธา อัมมา อัมมตตพะทิตธา
อัมมา.

อัมมตตารัมมะณา อัมมา พะทิตธารัมมะณา อัมมา
อัมมตตพะทิตธารัมมะณา อัมมา.

สนนิตฺตสสนะสัปปะภูมา อัมมา อนนิตฺตสสนะสัปปะ-
ภูมา อัมมา อนนิตฺตสสนาปปะภูมา อัมมา.

วิปัสสนาภูมิปาโล

ปญฺจักขันธา. รูปักขันโธ, เวทนากขันโธ, สัณฺญาก-
ขันโธ, สังขารักขันโธ, วิญฺญาณักขันโธ.

ทฺวาทะสาเยตตนาณิ. จักขัฏฺเฐยะตะนัง รูปายะตะนัง,
โสตะยะตะนัง สัททายะตะนัง, ฆานายะตะนัง คันธายะ-
ตะนัง, ชีวฺหายะตะนัง ระสายะตะนัง, กายายะตะนัง
โผฏฐัพพายะตะนัง, มนนายะตะนัง อัมมายะตะนัง.

อํกุสุราระสา ธาตุโย. จักขุธาตุ รูปะธาตุ จักขุวิญฺญา-
ณะธาตุ, โสตะธาตุ สัททะธาตุ โสตะวิญฺญาณะธาตุ, ฆานะ-
ธาตุ คันธะธาตุ ฆานะวิญฺญาณะธาตุ, ชีวฺหาธาตุ ระสะธาตุ
ชีวฺหาวิญฺญาณะธาตุ, กายะธาตุ โผฏฐัพพะธาตุ กายะ-
วิญฺญาณะธาตุ, มะโนธาตุ อัมมะธาตุ มะโนวิญฺญาณะธาตุ.

ท้าวสีสะตินทรียานิ. จักขุนทรียั้ง โสตินทรียั้ง ฆานิน-
ทรียั้ง ชีวทินทรียั้ง กายินทรียั้ง มะนินทรียั้ง, อิตถินทรียั้ง
ปฐิสินทรียั้ง ชีวิตินทรียั้ง, สุนินทรียั้ง ทุกขินทรียั้ง โสมะ-
นัสสินทรียั้ง โทมะนัสสินทรียั้ง อุเปกขินทรียั้ง, ลัทธิน-
ทรียั้ง วิริยินทรียั้ง สะตินทรียั้ง สะมาธินทรียั้ง ปญญิน-
ทรียั้ง, อะนัญญะคัณณัสสามิตินทรียั้ง อัญญูณทรียั้ง
อัญญาตาวันทรียั้ง.

จัตตาริ อะริยะสัจจานิ. ทุกขัง อะริยะสัจจัง, ทุกขะ-
สมมุทเทโย อะริยะสัจจัง, ทุกขะนิโรธो อะริยะสัจจัง, ทุกขะ-
นิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง.

ปะภีจจะสะมุปปาทะปาโฐ

อะวิชชาปัจจะยา สังขาระ, สังขาระปัจจะยา
วิญญาณัง, วิญญาณะปัจจะยา นามะรูปัง, นามะรูปปัจ-
จะยา สะหะยะตะนัง, สะหะยะตะนะปัจจะยา ผัสโส,
ผัสสะปัจจะยา เวทะนา, เวทะนาปัจจะยา ตัณหา, ตัณหา-
ปัจจะยา อุปาทานัง, อุปาทานะปัจจะยา ภาโว, ภาวะปัจ-
จะยา ชาติ, ชาติปัจจะยา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะ
ทุกขะโทมะนัสสุปายาสา สัมมะวันติ. เอวะเมตัสสะ เกวะ-
ลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ, สมมุทเทโย โทติ.

อะวิชชายะเตวาระ อะเสสสะวิราคะนิโรธา สังขาระ-
 นิโรโธ, สังขาระนิโรธา วิญญูญาณะนิโรโธ, วิญญูญาณะนิโรธา
 นามะรูปะนิโรโธ, นามะรูปะนิโรธา สะหยาเยตะนะนิโรโธ,
 สะหยาเยตะนะนิโรธา ผัสสะนิโรโธ, ผัสสะนิโรธา เวทะนา-
 นิโรโธ, เวทะนานิโรธา ตัณ्हานิโรโธ, ตัณ्हานิโรธา
 อุปาทานะนิโรโธ, อุปาทานะนิโรธา ภาวะะนิโรโธ, ภาวะะ-
 นิโรธา ชาตินิโรโธ, ชาตินิโรธา ชะรามะระณัง โสกะปะ-
 ริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา นิรุชฌันติ. เอวเมตัสสะ
 เภวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ, นิโรโธ โหติ.

ปฏิจจานะมาติกาปาโล

เหตุปัจจะโย, ธารัมมะณะปัจจะโย, อธิปะติปัจจะโย,
 อะนันตะระปัจจะโย, สมะนันตะระปัจจะโย, สะทะชา-
 ตะปัจจะโย, อัญญะมัญญะปัจจะโย, นิสสะยะปัจจะโย,
 อุปะนิสสะยะปัจจะโย, ปุเรชาตะปัจจะโย, ปัจฉาชาตะปัจ-
 จะโย, อาเสวะนะปัจจะโย, กัมมะปัจจะโย, วิปากะปัจ-
 จะโย, อาหาระปัจจะโย, อินทริยะปัจจะโย, ฌานะปัจจะโย,
 มัคคะปัจจะโย, สัมปะยุตตะปัจจะโย, วัปปะยุตตะปัจจะโย,
 อัตถิปัจจะโย, นัตถิปัจจะโย, วิคะตตะปัจจะโย, อะวิคะตะ-
 ปัจจะโย.

พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์

พระสังคินี

กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัปฺยากะตา ธัมมา.
กะตะเม ธัมมา กุสะลา. ยัสฺมิํ สมะเย กาฆาวะจะวัง
กุสะลํ จิตฺตํ อุปฺปนํ โทติ, โสมนัสสสะสสะทะคตัง
ญานะลัมปะยุตฺตัง, รูปรัมมะณัง वा สัททารัมมะณัง
วา, คันธารัมมะณัง वा ระสารัมมะณัง वा, โยภูสฺสัพพา-
รัมมะณัง वा ธัมมารัมมะณัง वा, ยัง ยัง वा ปะนาร์พกะ,
ตัสฺมิํ สมะเย ผัสโส โทติ อะวิกเขโป โทติ, เย वा ปะนะ
ตัสฺมิํ สมะเย อัญญะเยปิ อตฺถิ ปะภุจจะสสมุปปันนา,
อะรูปิโน ธัมมา, อิเม ธัมมา กุสะลา.

พระวิภังค์

ปีญจักขันธา. รูปิกขันโธ, เวทณากขันโธ, สัณฺญาก-
ขันโธ, สังขารักขันโธ, วิญญานักขันโธ. ตตฺถะ กะตะโม
รูปิกขันโธ. ยังกิณฺณจิ รูปัง อะตีตนาคะตะปัจจุปปันนัง,
อัสสํตตัง वा พะหิทฺธา वा, โอพาริกัง वा สุกฺขมํ वा,
หีนัง वा ปะณีตัง वा, ยัง ทูเร वा สันติเก वा, ตะเพ-
กัณฺธํ อะภิสัณฺณูหิตฺวา อะภิสังขิปิตฺวา, อะยัง วุจจะติ
รูปิกขันโธ.

พระธาตุกะถา

สังกะโท อะสังกะโท. สังกะหิเตนะ อะสังกะหิตัง,
อะสังกะหิเตนะ สังกะหิตัง, สังกะหิเตนะ สังกะหิตัง,
อะสังกะหิเตนะ อะสังกะหิตัง. สัมปะโยโค วิปะโยโค.
สัมปะยุตเตนะ วิปะยุตตัง, วิปะยุตเตนะ สัมปะยุตตัง,
อะสังกะหิตัง.

.....

พระบุคคะละปัญญัตติ

อะ ปัญญัตติโย, ขันธะปัญญัตติ, อาเยตตะนะปัญญัตติ,
ธาคูปัญญัตติ, ลังคะปัญญัตติ, อินทริยะปัญญัตติ,
บุคคะละปัญญัตติ. กิตตาวะธา บุคคะลันถ์ บุคคะละปัญญัตติ.
สम्मะยะวิมุตโต อะสम्मะยะวิมุตโต, กุปปะธัมโม
อะกุปปะธัมโม, ปะริหะณธัมโม อะปะริหะณธัมโม, เจตตะ
นากัปปิ อะนุรักขะนากัปปิ, ปุณฺณชะโน โคตฺตระภู, ภาเย
ปะระโต อะภาเยปะระโต, กัปปาคะมมะโน อะกัปปาคะมมะโน,
นิยะโต อะนิยะโต, ปะฏิปันนะโก ณะเล ฐิตโต, อะระทา
อะระหัตตะยาเย ปะฏิปันโน.

.....

พระกะถาวัตถุ

ปุคคะโล อุปลัพพะติ, สัจฉิกัตถะประรมัตถะนาติ.
อามันตา. โย สัจฉิกัตถิโถ ประรมัตถิโถ, ตะโต โส ปุคคะโล
อุปลัพพะติ, สัจฉิกัตถะประรมัตถะนาติ. นะ เทวัง วัตตัพ-
เพ. อาชานาติ นิคคะทัง ทัญจิ, ปุคคะโล อุปลัพพะติ,
สัจฉิกัตถะประรมัตถะเน, เตะนะ วะตะ เร วัตตัพเพ, โย
สัจฉิกัตถิโถ ประรมัตถิโถ, ตะโต โส ปุคคะโล อุปลัพพะติ,
สัจฉิกัตถะประรมัตถะนาติ. มัจฉา.

.....

พระยะมะกะ

เย เกจิ กุสะลา อัมมา, สัพเพ เต กุสะละมุลา. เย
วา ปะนะ กุสะละมุลา, สัพเพ เต อัมมา กุสะลา. เย
เกจิ กุสะลา อัมมา, สัพเพ เต กุสะละมุเลนะ เอกะมุลา.
เย วา ปะนะ กุสะละมุเลนะ เอกะมุลา, สัพเพ เต
อัมมา กุสะลา.

.....

พระมะทาปฏิฐาน

เทตฺถปิจจะโย, อารัมมะณะปิจจะโย, อธิปัตติปิจจะโย,
อนันตะระปิจจะโย, สมะนันตะระปิจจะโย, สะหะชา-

คาถาต่างๆ

ภัทเทกะรัตตะคาถา

อะตีตัง นามวาคะเมยยะ	นัปปะฏักังเข อะนาคะตัง,
ยะทะตีตัมปะทีนันทัง	อัมปิตัตถุจะ อะนาคะตัง.
ปัจจุปปันนัญจะ โย ธัมมัง	ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ,
อะสังหิรัง อะสังกุปปัง	ตัง วิทธา มะนุพฺพุทะเย.
อัสสะเว กิจจะมาตัมปิ	โก ชัญญา มะระณัง สุเว,
นะ ทิ โน สังคะรันเตนะ	มะหาเสเนนะ มัจจุณา.
เอวัง วิทริมาตัมปิ	อะโหโรตตะมะตันทิตัง,
ตัง เว ภัทเทกะรัตโตติ	สันโต อากิขะเต มุนีติ.

ติลัทธิกะณาทิคาถา

สัพเพ สังฆาริ อะนิจจาติ	ยะทา ปญฺญายะ ปัสสะติ,
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา.
สัพเพ สังฆาริ ทุกชาติ	ยะทา ปญฺญายะ ปัสสะติ,
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา.
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ	ยะทา ปญฺญายะ ปัสสะติ,
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา.
อัมปิปะกา เต มะนุสเสสุ	เย ชะนา ปาระคามิโน,

อดายัง อิตระรา ปะชา
 เป จะ โข สัมมะทักขาเต
 เต ชะนา ปาระเมสสันติ
 กัณ्हัง อัมมัง วิปปะทายะ
 โอภา อะโนกฆมาคัมมะ
 ตัตฺตรากิริระติมัจฉะเยยะ
 ปะริโยทะเปยยะ อัตตาทัง
 เปสัง สัมโพธิยังเคสุ
 อาทานะปะฏินิสสัคเค
 ชีณาสะวา ชุติมันโต

ตีระณวานุธาวะติ.
 อัมเม อัมมานุวัตติโน,
 มัจจุเธยยัง สุตตะระรัง.
 สุกกัง ภาเวละ ปิณทิตโต,
 วิเวเก ยัตถะ ทูระมัง.
 ทิตฺวา กาเม อะภิกุญจะโน,
 จิตฺตักิเลเสหิ ปิณทิตโต.
 สัมมา จิตฺตัง สุภาวิตฺตัง,
 อานุปาทายะ เป ระตา,
 เต โลเก ปะรินิพพุตาคิ.

สีสุตเทสปะปาฐุ

ภาสิตะมัททัง เตนะ ภาคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา
 อะระหะตา สัมมาสัมพุทเธนะ, สัมปันนะสีลา ภิกขะเว
 วิหะระถะ สัมปันนะปาฏิโมกขา, ปาฏิโมกขะสังวะระระสัง-
 วุตา วิหะระถะ อาจารย์โคจระระสัมปันนา, อะณุมัตเตสุ
 วัชเชสุภะยะทัสสาวิ สฆากทายะ สิกขะถะ สิกขาปะเทสุติ.
 ตัสมาติหัมเมหิ สิกขิตฺพหัง, สัมปันนะสีลา วิหะริสสามะ
 สัมปันนะปาฏิโมกขา, ปาฏิโมกขะสังวะระระสังวุตา วิหะริส-
 สามะ อาจารย์โคจระระสัมปันนา, อะณุมัตเตสุ วัชเชสุ-

กะยะทัสสาวี สะมาทายะ ลิกขิสสามะ ลิกขาปะเทสุติ,
เอวัณฺหิ โน ลิกขิตฺตํ.

.....

ตายะนะคาถา

ฉินทะ โสตัง ประรักกันมะ	กาเม ปะนฺนุทะ ฬรัทฺถัมมะ,
นัปปะทายะ มฺหิ กาเม	เนกัตตะมฺปะปะชชะติ.
กะยิรา เจ กะยิราเถนัง	ทัฬฺหะเมนัง ประรักกะเม,
ลิตฺติโล ทิ ประวิทพาไซ	ภิกฺโข อากิระเต ระชัง.
อะกะตัง ทุกกะกฺกัจฺจ เสยโย	ปัจฉา ตปฺปะติ ทุกกะกฺกัจฺจ,
กะตฺถุจจะ สุกะตัง เสยโย	ยัง กัตฺวา นานุตปฺปะติ.
กุโส ยะธา ทุคคะทิตฺโต	ทัตตะเมวานุกันตะติ,
สามัญญัง ทุปฺปะรามิตถัง	นิระยาณูปะกัทมะติ.
ยังกิญฺจิ ลิตฺถัง กัมมัง	ลัฏฺฐิกัญฺจัญฺจะ ยัง วะตัง,
ลัฏฺฐิกัสสะรัง ฬรัทฺถัมมะจะริยัง	นะ ตัง โทติ มะหัปปะลันติ.

.....

โมกฺขุปายะคาถา

ลัพฺพะวัตถุตตะมัง นัตฺวา	พุทฺธะธัมมะคะถัตตะยัง,
เชคฺคะนกายะมัจฉานัง	โมกฺขุปายัง วะทามิหัง.
ปาฏิมอกฺขัง ปุเรตฺตํ	อะโถ อินทริยะสังวโร,
อาชีวัสสะ อะโถ สุทธิ	อะโถ ปัจจะยะนิสฺสิตัง.

จาตุปาริสฺสูทิสีลลัง
 ภาวะณากะระณเหวระ
 พุทธานุสสละติ เมตตา จะ
 อิจจิมมา จะตุรารักขา
 วิสุทฺธะธัมมะสันตานิ
 โยคะโต จะ ปะโพธา จะ
 นะรานะระติริจฉานะ-
 ลัพเพปิ สฺขินิ โทนตุ
 เกสละโลมาทิละวานัง
 กาโย ลัพโพปิ เชคฺคุโล
 ชีวิตินทริยูปะเจทะ-
 ลัพเพลั้งปิระ ปาณินัง
 อะวิชชาทิตี สัมภูตา
 อะโธ ลัญญา จะ สังขารา
 อุปปัชชันทิ นินฺรุชฉันติ
 เอเต ธัมมา อะนิจจาตะ
 ปุณฺณปุณฺณัง ปิฬิตตฺตา
 เต ทุกขา ะ อะนิจจา เย
 ะเส อะวัตตะนาเยวะ
 สฺสูณฺณิตตัสสามิกตฺตา จะ
 เอวัง ลันเต จะ เต ธัมมา

กาดัพพัง ะ สุนิมมะลัง,
 ภิกขุณา โมกขะเมสิณา.
 อะสุภัง มะระณัสสละติ,
 กาดัพพา จะ วิปัสสะนา.
 อะนุตตะรายะ โพธิยา,
 พุทฺโธ พุทฺโธติ ญาเยเต.
 เมตตา สัตตา สุเขสิโน,
 สฺขิตตฺตา จะ เขมิโน.
 อะยะเมวะ สสมุสสโย,
 วัณณาทิตो ปะฏิกกุโล.
 สังฆาตมะระณัง ลียา,
 ตัญฺญิ ะฐัง นะ ชีวตัง.
 รูปุญจะ เวทะนา ตะธา,
 วิญญาณัญจาติ ปุญฺจิมะ.
 เอวัง พุทฺธา อะภาวะโต,
 ตาวะกาลิกะตาทิตो.
 อุปปาเทนะ ะเยนะ จะ,
 อะละ ลันตตตะตาทิตो.
 อัตตะวิปักขะภาวะโต,
 เต อนัตตาทิ ญาเยเร.
 นิพพินทิตัพพะภาวะโต,

ทัฬหะเคหะสสมาเยวะ
ปัญจักขันธมิมัง ทุกขัง
ตัสสา นโรโร นิพพานัง
เอตตะกานังปิ ปาฐานัง
ประฏิปัชเชถะ เมธาวิ

อะลัง โมกขัง คเวลิตฺตุง.
ตัมहा समुत्थेय णवे,
मको अग्रङ्गिकारिणे.
अत्तं ण्णित्वा यत्तारत्तं,
पित्तुं संखारनिपुत्तिनि.

สุขาภิยาจะณะคาถา

ยัง ยัง เทวมนุสสนัง
ตัสสะ ตัสสาณุกาเวนะ
เย เย อารักขะกา เทวา
อิมินา อัมมะทานนนะ
สทา ภัทราणि ปัสสันตุ
อัมปะมัตตา จะ อัมहेสุ
ยัญจะ โน ภาสमानะ
ตันโน เทวานุโมทนต์
เย วา ชะลาพุชฌิตะชา
อะเวรา โทนต์ ลัพเพ เต
ปัสสันตุ อะนะวัชชานิ
จิรัง ติฏฐะตุ โลกัสมิ
ทสเสนตัง โสตะวันตุนัง

มังคะลัตถายะ ภาสิตฺตัง,
โหตุ ราชะกุเล สุขัง.
ตตถะ ตตถาธิวาสิโน,
ลัพเพ อัมเหติ ปุชิตา.
สุขิตา โทนต์ นิพพะยา,
ลัพเพ รักขันตุ โน สทา.
กุสะลัง ปะสุตฺตัง พะทุง,
จิรัง ติฏฐันตุ สาคะตฺตัง.
สังเสทะโชปะปาติกา,
อะนิมา นิรุปีททะวา.
มา จะ สāvāชชะมาคะมา,
ลัมมาลัมพททะสาสะนัง.
มคคัง สัตตะวิสุทติยา,

ยวาระ พุทโธติ นามัมปิ
ลัมมาเทสิตธัมมัสสะ
ปะสันนา โทหนตุ ลัมเพปิ
ลัมมา ธารัง ปะเวจฉันโต
วุทฒิภาวายะ ลัตตานัง
มาตาปิตา จะ อัตระชัง
เอวัง ธัมเมนะ ราชานो

โลกะเชฏฐัสสะ ลัตถุโน.
ปะวัตตะติ มะเทสิโน,
ปาณโน พุทธะสาสะเน.
กาเล เทโว ปะวัสสะตุ,
สะมิทัง เนตุ เมทะนัง.
นิจัจจ รักขันติ ปุตตะกัง,
ปะชัง รักขันตุ ลัมพะทา.

โอวาทะปาฏิโมกขาทิปาฐุ

อุททัญญัง โข เตนะ ภะคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา
อะระหะตา ลัมมาลัมพุทเธนะ. โอวาทะปาฏิโมกขัง ตีติ
คาถาหิ.

ขันตี ประระมัง ตะโป ตีติกขา,
นิพพานัง ประระมัง วัธันติ พุทธา,
นะ ทิ ปัพพะชิโต ปะรุปะมาตี,
สะมะโณ โหติ ประรัง วิเทฐะยันโต.

ลัมพะปาปัสสะ อะกะระณัง
สะจิตตะปะริโยทะปะนัง
อะนุปะวาโท อะนุปะมาโต
มัตตัญญูตา จะ ภัตตัสสัมมิง
อะธิจิตเต จะ อาโยโค

กุสะลัสสุปะสัมปะทา,
เอตัง พุทธานะ สาสะนัง.
ปาฏิโมกเข จะ สังวะโร,
ปันตัญญะ สะยณะสะนัง,
เอตัง พุทธานะ สาสะนันทิ.

อะเนกะปริยาเยนะ โข ปะนะ เตนะ ภะคะวะตา
ชาณะตา ปัสสะตา อระหะตา สัมมาสัมพุทฺธะนะ, สัลลัง
สัมมะทักขาตัง สะมาธิ สัมมะทักขาโต ปญฺญา สัมมะ-
ทักขาตา.

กะถัญจะ สัลลัง สัมมะทักขาตัง ภะคะวะตา. เทวสุตฺต-
นเป ปริยาเยนะ, สัลลัง สัมมะทักขาตัง ภะคะวะตา. อุปะ-
ริเมนะปิ ปริยาเยนะ, สัลลัง สัมมะทักขาตัง ภะคะวะตา.
กะถัญจะ เทวสุตฺตนเป ปริยาเยนะ, สัลลัง สัมมะทักขาตัง
ภะคะวะตา. อิตฺถะ อะริยะสาวะโก ปาณาติปาตา ปะฏิวิ-
ระโต โหติ, อะทินนาทานา ปะฏิวิระโต โหติ, กาเมสุ มิจฉา-
จारा ปะฏิวิระโต โหติ, มุสาวาทา ปะฏิวิระโต โหติ, สุรา-
เมระยะมัจฉะปะมาทัญฺชานา ปะฏิวิระโต โหติ. เอยัง โข
เทวสุตฺตนเป ปริยาเยนะ, สัลลัง สัมมะทักขาตัง ภะคะวะตา.
กะถัญจะ อุปะริเมนะ ปริยาเยนะ, สัลลัง สัมมะทักขาตัง
ภะคะวะตา. อิตฺถะ ภิกขุ สิละวา โหติ, ปาฏิโมกขะลังวะระ-
ลังวุโต วิหะระติ อัจจาระโจะระระสัมปันโน, อะณุมัตเตสุ
วัชเชสุ ภะยะทัสสาวิ สะมาทายะ ลิกขะติ ลิกขาปะเทสุติ.
เอยัง โข อุปะริเมนะ ปริยาเยนะ, สัลลัง สัมมะทักขาตัง
ภะคะวะตา.

กะถัญจะ สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภะคะวะตา. เทวสุตฺต-
นเป ปริยาเยนะ, สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภะคะวะตา.
อุปะริเมนะปิ ปริยาเยนะ, สะมาธิ สัมมะทักขาโต

ภาคะวะตา. กะถัญจะ เทญฺฐิณนํ ปะริยาเยนํ, สะมาธิ
 สัมมะทักขาโต ภาคะวะตา. อิตถํ อะริยะสาวะโก โวสัสส-
 ศารัมมะณัง กะริตฺวา, ละภะติ สะมาธิง ละภะติ จิตตัส-
 เสกฺคคะตฺตํติ. เอวํ โข เทญฺฐิณนํ ปะริยาเยนํ, สะมาธิ
 สัมมะทักขาโต ภาคะวะตา. กะถัญจะ อุปะริณนํ ปะริยา-
 เยนํ, สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภาคะวะตา. อิตถํ ภิกขุ
 วิวัจเจะ กาเมหิ วิวัจจะ อะกุสะเลหิ ธัมเมหิ, สะวัตักกัง
 สะวิจาร์รัง วิเวกะขัมปิติสฺสยัง ปะฐุณฺณัง ฌานัง อุปะสัมปชชะ
 วิหะระติ. วิตักกะวิจารานัง วูปะสเสมา, อັชฌัตตัง สัมปะ-
 สาทะนัง เจตะโส เอโกทิมาวัง อะวัตักกัง อะวิจาร์รัง,
 สะมาธิขัมปิติสฺสยัง ทุตติยัง ฌานัง อุปะสัมปชชะ วิหะระติ.
 ปิตฺติยา จะ วิราคา อุเปกขะโก จะ วิหะระติ สะโต จะ
 สัมปะชาโน, สฺขัญญะ กาเยนํ ปะฏิสังเวเทติ, ยันตัง
 อะริยา อาจิกขันติ อุเปกขะโก สะติมา สฺสุขะวิหาริติ, ตะตติยัง
 ฌานัง อุปะสัมปชชะ วิหะระติ. สฺขัสสะ จะ ปะทานา
 ทุกฺขัสสะ จะ ปะทานา, ปุพเพวะ โสเมณฺสสะโทเมณฺสสํณัง
 อັตถังคมา, อะทุกขะมะสฺสยัง อุเปกขาสะติปาริสฺสุตฺธิง,
 จะตฺตถัง ฌานัง อุปะสัมปชชะ วิหะระตฺติ. เอวํ โข อุปะ-
 ริณนํ ปะริยาเยนํ, สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภาคะวะตา.

กะถัญจะ ปิณฺณู สัมมะทักขาตา ภาคะวะตา. เทญฺฐิ-
 ณนํปิ ปะริยาเยนํ, ปิณฺณู สัมมะทักขาตา ภาคะวะตา.

อุประิณนปะ ปริยาเณะ, ปญญา สัมมะทักขาตา ภะคะ-
 วะตา. กะถัญจะ เทวสุณนปะ ปริยาเณะ, ปญญา สัมมะ-
 ทักขาตา ภะคะวะตา. อิตะ อริยะสาวะโก ปญญะวา
 โหติ, อุทะยัตถะคามินิยา ปญญาเยะ สมนันนาคะโต, อะริ-
 ยายะ นิพเพธิกายะ สัมมา ทุกขักะยะคามินิยาติ. เอวัง
 โข เทวสุณนปะ ปริยาเณะ, ปญญา สัมมะทักขาตา
 ภะคะวะตา. กะถัญจะ อุประิณนปะ ปริยาเณะ, ปญญา
 สัมมะทักขาตา ภะคะวะตา. อิตะ ภิกขุ อิทัง ทุกขันติ
 ยะถาภูตัง ปะชาณาติ. อะยัง ทุกขะสะมุทะโยติ ยะถาภูตัง
 ปะชาณาติ. อะยัง ทุกขะนิโรธะติ ยะถาภูตัง ปะชาณาติ.
 อะยัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทาติ ยะถาภูตัง ปะชา-
 นาตีติ. เอวัง โข อุประิณนปะ ปริยาเณะ, ปญญา สัมมะ-
 ทักขาตา ภะคะวะตา.

สัสสะปะริภาวิตะ สมะธา มะทัปปะโส โหติ มะทานิสังโส,
 สมะธาปะริภาวิตา ปญญา มะทัปปะสา โหติ มะทานิสังสา,
 ปญญาปะริภาวิตัง จิตตัง สัมมะเทวะ อาสะเวหิ วิมุจจะติ.
 เสยยะถิทัง. กามาสะวา ภะวาสะวา อะวิชชาสะวา. ภาสี-
 ตา โข ปะนะ ภะคะวะตา ปะรินิพพานะสะมะเย อะยัง
 ปัจฉิมะวาจา, ทันทะทานิ ภิกขะเว อานันตะยามิ โว,
 วะยะธัมมา สังขาระ, อัปปะมาเทนะ สัมปาเทธาติ. ภาสี-
 ตัญจิทัง ภะคะวะตา, เสยยะถาปิ ภิกขะเว ยานิ กานิจิ

ชังคะลันัง ปาณานัง ปะทะชาตานิ, สัพพานิ ตานิ ทัตถิปะเท
 สะโมธานัง คัจฉันติ, ทัตถิปะทัง เตสัง อัคคัมภักขาเยติ,
 ยะทิทัง มะหันตัตเตนะ. เอวะเมวะ โข ภิกขะเว ยะ เกจิ
 กุสะลา อัมมา, สัพเพ เต อัมปปะมาทญฺจุละกา อัมปปะมา-
 ทะสะโมสละระณา, อัมปปะมาโท เตสัง อัคคัมภักขาเยตีติ.
 ตัสส์มาติหัมเมหิ ลิกขิตัพพัง, ติพพาเปกขา ภะวิสสามะ,
 อะธิสีละลิกขาสะมาทาเน, อะธิจิตตะลิกขาสะมาทาเน,
 อะธิปัญญาลิกขาสะมาทาเน, อัมปปะมาเทนะ สัมปาเทส-
 สามาติ. เอวัญหิ โน ลิกขิตัพพัง.

คาถาชินบัญชร

๑. ชะยาสะนาคะตา พุทธา	เชตะวามารัง สะวาหะนัง,
จะตุสัจจาสะภัง ระสัง	เย ปิวิงสุ นระสาสะภา.
๒. ตัถ์ทังกะราทะโย พุทธา	อัญญะวิสะติ นายะกา,
สัพเพ ปะติภฺฐิตา มัย्हัง	มัตถะเก เต มุณิสสะรา.
๓. สีเส ปะติภฺฐิตอ มัย्हัง	พุทโธ อัมโม ทะวิโลจะเน,
สังโฆ ปะติภฺฐิตอ มัย्हัง	อุเร สัพพะคุณากะโร.
๔. ทะทะเย เม อะนุรุทโธ	สาริปุตโต จะ ทักขิณ,
โกณฑัญโญ ปิภฺฐิตากัสสิม	โมคคัลลานะ จะ วาหะเก.
๕. ทักขิณะ สะวะเน มัย्हัง	อาสุง อานันทะราพุโล,

- กัถสสะโป จะ มะหามาโม อุภาสุง วาฆะโสตะเก.
 ๖. เกสันเต ปิฏฐิภาคัสสมิง สุริโย วะ ประภังกะโร,
 นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิตो มุนิปุงคะโว.
 ๗. กุมาระกัถสสะโป เถโร มะเทสี จิตตะวาตะโก,
 โส มัยห์ทัง วะทะเน นิจัจัง ประติฏฐาสี คุณากะโร.
 ๘. ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาสี นันทะสีวะลี,
 เถรา ปุณฺจะ อิเม ชาตา นะลาญฺหุ ทิลกะกา มะมะ.
 ๙. เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา,
 เอเตสีติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชีโนระสา,
 ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังเคสุ สัณฺฐิตา.
 ๑๐. ระตะนัง ประโต อาสี ทักขิณเณ เมตตะสุตตะกัง,
 ธิระคคัง ปัจฉะโต อาสี วาเม อังคุลิมาละกัง.
 ๑๑. ชันธะโมระประริตตัญจะ อาภานาภียะสุตตะกัง,
 อากาเส ฉะทะนัง อาสี เสสา ปากาละสัณฺฐิตา.
 ๑๒. ชินะนานาวะระสังยุตฺตา สัตตะปากาละลังกะตา,
 วาตะปิตฺตาทิสัณฺฐาตา พาหิรัชฌัตตูปัททะวา.
 ๑๓. อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะเตชะสา,
 วะสะโต เม สะกัจเจนะ สะทา สัมพุทฺธะปัญฺชะเร.
 ๑๔. ชินะปัญฺชะระมัชฌัมมํที วิทะวันตัง มะทีตะเล,
 สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปฺริสาสะภา.

๑๕.	อิจเจวณันโต	สุคฺคโต สุรักโข,
	ชินานุภาเวนะ	ชิตุปัททะโว,
	ธัมมานุภาเวนะ	ชิตาริสังโฆ,
	สังฆานุภาเวนะ	ชิตันตะราโย.
	ลัทธัมมานุภาวปะปาลิตโต	จะรามิ ชินะปัญชะเรติ.

สมเด็จพระพุทธมหาราช (โต พรหมรังสี)
 ฌัฏฐะสังฆะโลกาภิธานาวรรณ

ชัยมงคลคาถา

นะโม เม พุทธะเตชัสสา	ระตะนัตตะยะธัมมิกา,
เตชะปะลิตฺติ ปะสีเทวา	นารายะนะเมสุรา.
ลิตฺติพฺรหฺมา จะ อินฺทา จะ	จะตุโลกา คัมภีร์กะกะกา,
สมุทฺทา ภูตุงคังคา จะ	สะหรั้มพะชัยะปะลิตฺติ ภาวันฺตุ เต.
ชัยะ ชัยะ ธุระณิ ธุระณิ	อุทะธิ อุทะธิ นะทิ นะทิ,
ชัยะ ชัยะ คะคนละตนละนิลัย	นิรัยลัยเสนนะเมสุราชะพะณฺระชี.
ชัยะ ชัยะ คัมภีระโสมภี	นาเคนทะนาตี ปิสาจจะ ภูตะกาสิ,
ชัยะ ชัยะ ทุนนิมิตตะโรคิ	ชัยะ ชัยะ สิงคีสูทาทานะมุขะชา.
ชัยะ ชัยะ ะระณฺณะมุขะสาตฺธา	ชัยะ ชัยะ จัมปาตินาคะกฺลละคัณฺถ,
ชัยะ ชัยะ คัชชะคนนะตฺรง	สุกระภุชงสิหะเพียคคะทียา.
ชัยะ ชัยะ ะระณฺณะมุขะยาตฺธา	ชิตะ ชิตะ เสนนาริปุณะสุทฺธินฺระติ,
ชัยะ ชัยะ สุชาสุชาชีวิ	ชัยะ ชัยะ ธุระณิเตละสะทาสุชัยยา.
ชัยะ ชัยะ ธุระณิสาณตินสะทา	ชัยะ ชัยะ มังคะราชรัณฺญาภะวัคเค,

ชัยยะ ชัยยะ วรรุณณะยักเข
 ชัยยะ ชัยยะ พรัหมเมนตะคะณมา
 ชัยยะ ชัยยะ ปะฐะฐะวัง สัพพัง
 ชัยยะ ชัยยะ มะเสสุโร ทะโรหะรินเทหา
 ชัยยะ ชัยยะ นาโค วิรุฬห์ปะโก
 อินโท จะ เวณะเตยโย จะ
 อัคคิ วาโย จะ ปาชุณโห
 อัญญาณะสะ มะหาเทหา
 อิลิโน สาวะกา สัพพา
 ชัยยะ ธัมโม จะ สังโฆ จะ
 เอเตนะ ชัยยะ เตเชนะ
 เอเตนะ พุทธะ เตเชนะ
 ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
 อุกโขมะ สะยังโฆธิมัตเต ปะโมทิตา
 ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
 อุกโขมะ สะยังโฆธิมัตเต ปะโมทิตา
 ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
 อุกโขมะ สะยังโฆธิมัตเต ปะโมทิตา
 ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
 อุกโขมะ สะยังโฆธิมัตเต ปะโมทิตา
 ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
 อุกโขมะ สะยังโฆธิมัตเต ปะโมทิตา
 ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
 อุกโขมะ สะยังโฆธิมัตเต ปะโมทิตา
 ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
 อุกโขมะ สะยังโฆธิมัตเต ปะโมทิตา

ชัยยะ ชัยยะ รักขะเส สุระภูชะเตชา.
 ชัยยะ ชัยยะ ราชาทิราชสาชชัย,
 ชัยยะ ชัยยะ อระพันตา ปัจเจกะพุทธระสาวัง.
 ชัยยะ ชัยยะ พรัหมมาสุรักโข,
 วิรุฬปักโข จันติมา ระวิ.
 กุเระโร วรรุณปิ จะ,
 กุมาโร ณะตะรัฏฐะโก.
 สิทธิตาปะสะฮาทะโย,
 ชัยยะ ราโม ะวะวันตุ เต.
 ทะสะปาโล จะ ชัยยะกัง,
 ชัยยะ โสตถิ ะวะวันตุ เต,
 โหตุ เต ชัยยะมังคะลัง.
 มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย,
 ชัยยะ ตะทา พรัหมะคะณมา มะเสสิโน.
 มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย,
 ชัยยะ ตะทา อินทะคะณมา มะเสสิโน.
 มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย,
 ชัยยะ ตะทา เทวาคะณมา มะเสสิโน.
 ชัยยะ ตะทา สุปันณะคะณมา มะเสสิโน.
 มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย,
 ชัยยะ ตะทา นาคาคะณมา มะเสสิโน.

ชัยโยปิ พุทธัสสะ ธีรมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ประราชะโย,
อุคฺโข สะขัมโพธิมัตฺเต ปะโมทิตา ชยะ ตะทา สะหัมพะ สะณา มะเทสิโม.

ชะยันโต โพธิยา มูเล
เฮวัง ตังวัง วิชะโย โหติ
อะปะราชิตะปัลลังเก
อะภิสสเก สัพพะพุทธานัง
สุณักขัตตัง สุมังคะลัง
สุชะโณ สุมหุตโต จะ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง
ปะทักขิณานิ กัตถวานะ

เต อัตถะลัทธิสา สุชิตา
อะโรคา สุชิตา โหตะ

สุณันตุ โภณโต เป เทวา
ทิมายูกา สะทา โหนตุ
รักขันตุ สัพพะสัตถะตานัง
ยา กาจิ ปัตถะนา เตสัง
ยุตตะกาเล ปะวัสสันตุ
โรคาจุปัททะวา เตสัง
กายะสุขัง จิตติสุขัง

ลักข्यानัง นันทิวัตถะโม,
ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล.
สีเส ปะฐะวโปกชะเร,
อัครักปตโต ปะโมทะติ.
สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง,
สุยิฏฐัง พริทัมมะจาริสุ.
วาจากัมมัง ปะทักขิณัง,
ปะณิธี เต ปะทักขิณา,
ละภันตัสเส ปะทักขิणे.
วิรุฬฺหา พุทธะสาสะเน,
สะหะ สัพเพติ ญาติภิ.
อัสสมิง สฺสาเน อะธิคะตา
สุชิตา โหนตุ สัพพะทา
รักขันตุ ชินะสาสะนัง,
สัพเพ ปุเรณตุ มะโนระธา.
วัสสัง วัสสา วะลาหะกา,
นิวาเรณตุ จะ สัพพะทา,
อะระหันตุ ยะถาระหัง.

อิติ จุลละชัยะมังคะลัง สะมันตัง.

ภาระสุดตะคาถา

ภารา หะเว ปญจักขันธา	ภาระหาโร จะ ปุคคะโล,
ภาราทานัง ทุกขัง โลเก	ภาระนิเกเขปะนัง สุขัง.
นิกขิปิตฺวา คะรุจ ภารัง	อัญญัง ภารัง อะนาทियะ,
สम्मุลลัง ตัณ्हัง อัทพุทฺหะ	นิจฉาโต ประวิฬพุโตติ.

.....

อัญจํคิกะมคคะคาถา

มคคานัญจํคิกโก เสฏฺฐิ	ลัจฉานัง จะตุโร ปะธา,
วิราโค เสฏฺฐิ อัมมานัง	ทิปะทานัญจะ จักขุมา.
เอเสวะ มคโค นตถัญญิ	ทสสะนัสสะ วิสุทฺธิยา,
เอตฺถุทิ ตุมฺเห ปะฏิปชชะละ	มาระเสนํปะปะโมหะนัง.
เอตฺถุทิ ตุมฺเห ปะฏิปณนา	ทุกขัสสันตัง กะวิสสะละ,
อักขาโต โว มะยา มคโค	อัญญาเยะ ลลละลตถะนัง.
ตุมฺเหทิ กิจจัง อาตปฺปิง	อักขาตาโร ตะถาคะตา,
ปะฏิปณนา ปะโมกขันติ	ฌายิโน มาระทณณะนาติ.

.....

พิธีฉน์

ถวายพรพระ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชา-
จระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อนุตตะโร ปุริสะ-
ทัมมะสาระถิ สัตถา เทวมนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ.
สัวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อกาลิโก
เอทิปัสสีโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูทีติ.
สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อชุปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต
สาวะกะสังโฆ, สามิจะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัมมัสสะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิ-
ณะเนยโย อัมมะละกะระณินิโย, อนุตตะรัง ปุณณักเขตตัง
โลกัสสาติ.

พาหุง สะหัสสะมะภินิมิตเตสาธุคันถัง,
คัวีเมฆะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง,
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,

ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยมังคะลานิ.*

มาราติเรกะมะภิกขุชมิตะสัพพะรัตติง,
โมรัมปะนาหะวะกะมัททะมะภักทะยักขัง,
ขันตีสุทนต์ะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยมังคะลานิ.

นาฬาคีริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง,
ทาวักคิจักกะมะสะนีวะ สุทธารุณันตัง,
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยมังคะลานิ.

อุกขิตตะขัคคะมะติทัตถะสุทธารุณันตัง,
ธาวันติโยชณะปะถังकुลิมาละวันตัง,
อิทธิภิสังฆะตมมะโน ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยมังคะลานิ.

กัศิวันะ กัฏฐมูทะรัง อิวะ คัพภินียา,
จิณฺญายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชณะกายมฺขิณเ,
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยมังคะลานิ.

สัจจัง วิทายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุจ,
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง,
ปัญญูปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท,

* ถ้าวัดทำนอง มคธ เปลี่ยนเป็น ชะยะมังคะลัตถัง

คันทะชะสา ภะวะตุ เต ชะยฆังคะลานิ.

นันทะปะนันทะภุชะคัง วิพุชัง มะหิทธิง,
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทมะปาปะยันทิ,
อิทธิยปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
คันทะชะสา ภะวะตุ เต ชะยฆังคะลานิ.

ทุกศาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุตัญญะหัตถัง,
พริทัมมัง วิสุทธิชุติมิตฺติพะกาภิธานัง,
ญานาคะเทนนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท,
คันทะชะสา ภะวะตุ เต ชะยฆังคะลานิ.

เอตปิ พุทธะชะยฆังคะละอัญญะคาถา,
โย วาจะโน ทินะทิเน สรระเต มะคันทิ,
หิต์วานะเนกะวิวิธานิ จุปัททวานิ,
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ.

มะหากาธุณโก นาโถ	ทิตายะ สัพพะปาณินัง,
ปุเรตฺวา ปารมฺมิ สัพพา	ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โธตุ เต ชะยฆังคะลัง.
ชะยันทิ โพธิยา มุเล	ลักข्यानัง นันทิวัทธมโน,
เอวํ ต்வัง วิชะโย โทหิ	ชะยัสสุ ชะยฆังคะเล.
อะปะราหิตะปัลลังกะ	สีเส ปะชฺฐะวิโปกขะเร,
อะภิสะเก สัพพะพุทธานัง	อัครุปปัตโต ปะโมหะติ.
สุนักขัตถัง สุมังคะลัง	สุปะภาตัง สุตุญฺญัตถัง,

สุขะโณ สุมุตโต จะ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง
ปะทักขิณานิ กัตถวานะ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง
สัพพะพุทธานุภาเวนะ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง
สัพพะธัมมานุภาเวนะ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง
สัพพะสังฆานุภาเวนะ

สุยัญ्ञัง พริทัมมะจาริสฺส.
วาจากัมมัง ปะทักขิณัง,
ปะณิธิ เต ปะทักขิณา,
ละกันตัตเถ ปะทักขิเณ.
รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต.
รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต.
รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต.

อนุโมทนาพิธิ

(นำ) ยะถา วาริวะหา ปุรา
เอวะเมวะ อิตโต ทินนัง
อิฉฉิตัง ปัตถิตัง ตุมห์หัง
สัพเพ ปุเรนตุ สังกัปปา

(รับ) สัพพิติโย วิวัชขันตุ
มา เต ภะวัตวันตะราโย

ปะริปุเรนติ สาคะรัง,
เปตานัง อูปะกัปปะติ.
ชิปปะเมวะ สะมิชณะตุ,
จันโท ปิณฑะระโส ยะถา,
มะณิ โชติระโส ยะถา.
สัพพะโรโค วินัสสะตุ,
สุขี ทิมาโยโก ภะวะ.

(๓ ทน)

อะภิวาทะนะสึลิสสะ นิจัจัง วุฑฒาปะจาโยโน,
จัตตาโร อัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง.

.....

มงคลจักรกวางไพฑูริ

สิริธิติมะติเตโชชะยะสิทธิมะทิตถิมะทาคุณาปะริมิตะ-
ปุณฺณาทิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสมัตถัสสะ
ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ทิวัตติงสมะ-
หาปริสະลักขะณานุภาเวนะ อะสีตยานุพฺพยัญชนะนาณูภา-
เวนะ อัญฺจตตะระสะตมมังคะลานุภาเวนะ ฉัพพัตถะรัง-
สิยานุภาเวนะ เกตุมาลานุภาเวนะ ทะสะปาระมิตานุภา-
เวนะ ทะสะอุปะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะปะระมัตถะ-
ปาระมิตานุภาเวนะ สึละสะมาธิปฺปญฺญาณุภาเวนะ พุทฺธา-
นุภาเวนะ อัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภา-
เวนะ อิทธิยานุภาเวนะ พะละยานุภาเวนะ ญะยะอัมมานุ-
ภาเวนะ จะตุราสีติสะทัสสะอัมมิกขันธานุภาเวนะ นวะระ-
โลกุตตะระอัมมานุภาเวนะ อัญฺจัจฺฉิกะมัคคานุภาเวนะ
อัญฺจะระสสมาปิตฺติยานุภาเวนะ ฉะระภิญญานุภาเวนะ จะตุ-
สัจจะญาณานุภาเวนะ ทะสะพะละญาณานุภาเวนะ สัพพัญ-
ญะญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณามุทิตาอุเปกขานุภา-
เวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะสะระณา-

นุกาเวนระ ตูย์หัง ลัทธิพะโรคะโสกุปัททวะระทุกขะโหมะนัส-
 สุกาปาสา วินัสสันตุ ลัทธิพะอันตะรายาปิ วินัสสันตุ ลัทธิพะ-
 ลังกัปปา ตูย์หัง สะมิชฌันตุ, ทิฆายูตา ตูย์หัง โหตุ, สะตะ-
 วัสสะซีเวนระ สะมังคิโก โหตุ ลัทธิพะทา. อากาสะปัททวะ-
 ตะวะนะภูมิกังคามาสะมุตทา อารักขะกา เทวะตา
 สะทา ตุมห์เห อะนุรักขันตุ.

มงคลจักกวาฬน้อย

ลัทธิพะพุทธานุกาเวนระ ลัทธิพะธัมมานุกาเวนระ ลัทธิพะ-
 สังฆานุกาเวนระ พุทธะระตะนัง ธัมมะระตะนัง สังฆะ-
 ระตะนัง ตินถัง ระตะนัง อานุกาเวนระ จะตุราสีติสะ-
 หัสสะธัมมิกังคานุกาเวนระ ปิฎะกัตตะยานุกาเวนระ ชินะ-
 สาระกานุกาเวนระ ลัทธิพะ เต โรคา ลัทธิพะ เต ภะยา
 ลัทธิพะ เต อันตะรายา ลัทธิพะ เต อุปัททะวา ลัทธิพะ
 เต ทุนนิมิตตา ลัทธิพะ เต อะวะมังคะลา วินัสสันตุ,

● อายุวัฑฒะโก ธะนะวัฑฒะโก สิริวัฑฒะโก
 ยะสะวัฑฒะโก พะละวัฑฒะโก วัณณะวัฑฒะโก สุขะ-
 วัฑฒะโก โหตุ ลัทธิพะทา.

ทุกขะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตตุ จุปัททะวา,
 อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ จะ เตชะสา.

ชยะปะลิตธิ ธะนัง ลาภัง โสตถิ ภาคัยัง สุขัง พะลัง,
ลิริ อายุ จะ วัณโณ จะ โภคัง วุฑฒิ จะ ยะสวา,
สตะวัสสา จะ อายุ จะ ชีวะลิตธิ ภาวันตุ เต.

ภะวะตุ ลัทธิพะมังคะลัง ฯลฯ

(มงคลจักรกวางน้อย ตั้งแต่ อายุวัฑฒะโก ถึง โทศ
ลัทธิพะทา นั้น ถ้าผู้รับพรเป็นสตรี ท่านนิยมเปลี่ยนดังนี้ อายุ-
วัฑฒะกา ธนะวัฑฒะกา ลิริวัฑฒะกา ยะสวัฑฒะกา
พะละวัฑฒะกา วัณณะวัฑฒะกา สุขะวัฑฒะกา โทศ
ลัทธิพะทา. นอกนั้นเหมือนกัน)

เกษิยานุโมทนาคาถา

อัคคิหุตตัง มุชา ยัญญา	สาวิตติ ฉันทะโส มุขัง,
ราชา มุขัง มนะสฺसानัง	นะทีนัง สาคะโร มุขัง.
นักขัตตานัง มุขัง จันโท	อากิจโจ ตะปะตัง มุขัง,
ปญฺญะมากังขะมานานัง	ลังโฆ เว ยะชะตัง มุขัง.
ภะณิสสามะ มะยัง คาคา	กาละทานัปปะทีปิกา,*
เอตา สุนันตุ ลักกัจจัง	ทายะกา ปญฺญะกาณิโน.

* วิหาระทานะทีปิกา ใช้นำบทวิหาระทานะคาถา

กาละทานะสุดตตะคาถา

กาเล ทะทันทิ สะปฺปญฺญา	วะทฺถุญฺญ วิตะมัจฉะรา,
กาเลนะ ทินนัง อะริเยสุ	อุชฺฐุญฺเฏสุ ตาทิสฺสุ.
วิปปะสันนมะนะชา ตัสสะ	วิปฺปลา โทติ ทักขิณา,
เย ตตฺถะ อะนุโมทันทิ	เวยยาวัจจัง กะโรนติ วา.
นะ เตนะ ทักขิณา โอนา	เตปิ ปุญฺญัสสะ ภาคิโน,
ตัสมา ทะเท อปฺปะภาวนะจิตฺโต	ยตฺถะ ทินนัง มะทปฺพะลัง,
ปุญฺญานิ ประระโลกัสสิมัง	ปะติภฺฐา โทนติ ปาณินันติ.

.....

วิถาระทานะคาถา

สีตัง อุณฺหัง ปะภูทันทิ	ตะโต วาพะมิกานิ จะ,
สิริงสะเป จะ มะกะเส	ลิลิเร จาปิ วุฏฺฐิโย.
ตะโต วาตาตะโป โมโร	ลัณฺฐาโต ปะภูทตฺถุญฺเจติ,
เลณฺถถตฺถุญฺจะ สุขฺตถตฺถุญฺจะ	ฌายิตฺถุจ จะ วิปัสสิตฺถุจ.
วิถาระทานัง สังฆัสสะ	อัครัง พุทฺเธติ วัณฺณตัง,
ตัสมา ทิ ปิณฺทิตฺโต โปโส	สัมปัสสัง อตฺถะมัตตะโน.
วิทาเร การะเย รัมเม	วาสะเยตถะ พะทฺฐัสสุเต,
เตสัง อन्नํญฺจะ ปาณํญฺจะ	วัตถะเสนาสะนานิ จะ.
ทะเทยยะ อุชฺฐุญฺเฏสุ	วิปปะสันเนนะ เจตเตสา,
เต ตัสสะ ฌัมมัง เทเสนติ	ลัพฺพะทุกขาปาณูทะนัง,
ยัง โส ฌัมมะมิตฺถุญฺญายะ	ปะริณิพพาทียะนาสะโวติ.

ติโรกฺขททะกัณฺทะสุตตะคาถา (ย่อ)

อะทาสี เม อะทาสี เม ญาติมิตตา สะชา จะ เม,
เปตานัง ทักขิณัง ทักขชา ปุพเพ กะตะมะนุสสะรัง.
นะ ทิ รุณณัง วา โสโก วา ยา วัณฺญา ปะริเทเวณา,
นะ ตัง เปตานะมัตถายะ เอวัง ติฏฺฐันติ ญาตะโย.
● อะยฺญจะ ไช ทักขิณา ทินนา สังฆัมหิ สุปะติฏฺฐิตา,
ทิมะรัตตัง ทิตายัสสะ ฐาณะโส อูปะกัปปะติ.

โส ญาติธัมโม จะ อะยัง นิทฺถลิตโต,
เปตานะ ปุชา จะ กะตา อุฬารรา,
พระลัญจะ ภิกขุณณมะนุปปะทินนัง,
ตุर्मเทหิ ปุณฺณัง ปะสุตัง อะนัปปะกัณฺติ.

โกชะนะทธานานุโมทะนาคาถา

อายุโท พระละโท อีโร วัณฺณะโท ปะฏิภาณะโท,
สุขัสสะ ทาทา เมธาวิ สุขัง โส อะธิคัจฉะติ.
อายุจ ทักวา พระลัจ วัณณัง สุขัญจะ ปะฏิภาณะโท,
ทิมายู ยะสะวา โหติ ยัตถะ ยัตถุปะปัชชะตติ.

อัคคัปปะสาทะสุตตะคาถา

อัคคะโต เว ประสันนानัง	อัคคัง อัมมัง วิชานะตัง,
อัคเค พุทธะ ประสันนानัง	ทักขิณเยเย อนะนุตตะเร.
อัคเค อัมเม ประสันนानัง	วิราคุปะสสะเม สุเข,
อัคเค สังฆะ ประสันนानัง	ปุณฺณักเขตเต อนะนุตตะเร.
อัคคัสสิมิง ทานัง ทะทะตัง	อัคคัง ปุณฺณัง ปะวัฑฒะติ,
อัคคัง อายุ จะ วัณโณ จะ	ยะโส กิตติ สุขัง พะลัง.
อัคคัสสะ ทาทา เมธวี	อัคคะอัมมะสะมาทิตะ,
เทวะภูโต มนะุสโส วา	อัคคัปปิตโต ปะโมหะตีติ.

.....

เทวะดาทิสสะทักขิณานุโมทะนาคาถา

ยัสสิมิง ปะเทเส กัปปะติ	วาลัง ปิณฺทิตะชาติโย,
สีละวันเตตถะ โภเชตฺวา	ลัณฺณะเต พหฺมัมมะจวิโน.
ยา ตัตถะ เทวะตา อาสุง	ตาสัง ทักขิณะมาทิสะ,
ตา ปุชิตา ปุชะยันติ	มานิตา มานะยันติ นัง.
ตะโต นัง อนะนุกัมปันติ	มาตา ปุตตังวะระ โอระลัง,
เทวะตานุกัมปิโต โปโส	สทา ภักฺทวานิ ปัสสะติ.

.....

สังคະหะวัตถุคาถา

ทานัญญะ เปยยะวัชชัญญะ	อัตถะจะริยา จะ ยา อิธะ,
สะมานัตตะตา จะ รัมเมสุ	ตัตถะ ตัตถะ ยะถาระทัง.
เอเต โข สังคหะทา โลเก	ระถัสสาณิวัระ ยายะโต,
เอเต จะ สังคหะทา นาสสุ	นะ มาตา ปุตตะการะณา,
ละภะถะ มานัง ปุชัง วา	ปีตา วา ปุตตะการะणा.
ยัสมา จะ สังคหะทา เอเต	สम्मะเวกขันติ ปิณฑิตา,
ตัสมา มะหัตตัง ปิปปินติ	ปาลังสา จะ ภะวันติ เตติ.

.....

อาทิยะสุตตะคาถา

ภุตตา โภคา ภะฐา ภัจจา	วิติณณา อาปะทาสุ เม,
อุทธัคคา ทักขิณา ทินนา	อะโถ ปญฺจะ พะลี กะตา.
อุปฺปฐิตา สีละวันโต	สัญญะตา พหิรมะจาริโน,
ยะทัตถัง โภคะมิจเฉยยะ	ปิณฑิโต ฆะระมาวะลัง.
โส เม อตฺโถ อะนุปปีตโต	กะตัง อะนะนุตาปิยัง,
เอตัง อะนุสสะรัง มัจโจ	อะริยะธัมเม ฐิตो นะโร.
อิธะวะ นัง ปะลังสันติ	เปจจะ ลักเค ปะโมทะตติ.

.....

ระตนะัตตะยานุภาวาทิคาทา

ระตนะัตตะยานุภาวณะ	ระตนะัตตะยะเตชะสา,
ทุกขะโรคะภะยา เวรา	โสกา สัตตุ จุปัททะวา.
อะเนกา อันตะรายาปิ	วินัสสันตุ อะเสสสะโต,
ชะยะสิทธิ ธะนัง ลาภัง	โสทธิ ภาคัยัง สุขัง พะลัง.
สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ	โมคัง วุฑฒิ จะ ยะสสะวา,
สะตะวัสสา จะ อายุ จะ	ชีวะสิทธิ ภาวันตุ เต.

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง ฯลฯ

โส อตถะลัทโธ

โส อตถะลัทโธ สุขิโต	วิรุฬโห พุทธะสาสะเน,
อะโรโค สุขิโต โหติ	สะหะ สัพเพติ ญาติมิ.
สา อตถะลัทธา สุขิตา	วิรุฬหา พุทธะสาสะเน,
อะโรคา สุขิตา โหติ	สะหะ สัพเพติ ญาติมิ.
เต อตถะลัทธา สุขิตา	วิรุฬหา พุทธะสาสะเน,
อะโรคา สุขิตา โหตะ	สะหะ สัพเพติ ญาติมิ.

เทวະตาทิถัมมัตตะนนะคาถา

ยานิธะ ภูตานิ สสมาคะตานิ,
ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันทะลิกเข,
ลัฟเพ วะ ภูตา สุมะนา ภาวันตุ,
อะโถปิ ลักกัจจะ สุนันตุ ภาสิตัง.
สุภาสิตัง กิณฺณจิปิ โว ภาณเม,
ปฺปญฺญะ สะตุปปาทะกะรัง อะปายัง,
ธัมมุปะเทสัง อะนุกาเรกานัง,
ตัสส์มา ทิ ภูตานิ สะเมนตุ ลัฟเพ.
เมตตัง กะโรละ มานุสสิยา ปะชาเย,
ภูเตสุ พาสีหัง กะตะภัตติกาเย,
ทิวา จะ รัตโต จะ ทะวันติ เย พะลิจ,
ปัจโจปะการัง อะภิกังขะมานา.
เต โข มนะุสสา ตะนุกานุกาวา,
ภูตา วิเสเสนะ มะหิททิกา จะ,
อะทิสสะมานา มนะุเซหิ ญฺาตา.
ตัสส์มา ทิ เน รักษะละ อัมปะมัตตา.

.... สิทธะมัตถุ สิทธะมัตถุ สิทธะมัตถุ อิทัง ณะลัจ.
เอตัสสิมิง ระตะนัตตะยัสสิมิง สัมปะสาทนะเจตะโส.

บททำ ยสวตมนต์และบทแผ่เมตตาต่างๆ

อะภินทหะปัจจะเวกขณะปาฐะ

ชะราธัมโมมัตถิ ชะรัง อะนะตัตโต,

เรามีความแก่เป็นธรรมดา จักล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้,

พะยาธัมโมมัตถิ พะยาธัง อะนะตัตโต,

เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา จักล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้,

มะระณะธัมโมมัตถิ มะระณัง อะนะตัตโต,

เรามีความตายเป็นธรรมดา จักล่วงพ้นความตายไปไม่ได้,

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว,

เราจักละเว้นเป็นต่างๆ คือว่าจะต้องได้พลัดพรากจากของรัก
ของเจริญได้ทั้งสิ้นไป,

กัมมัสสะโกมัตถิ กัมมะทายาโท กัมมะโยนิ กัมมะพันธุ
กัมมะปะฏิสระโณ,

เรามีกรรม เป็นของของตน, มีกรรม เป็นผู้ให้ผล, มีกรรม เป็น
แดนเกิด, มีกรรม เป็นผู้ติดตาม, มีกรรม เป็นที่พึ่งอาศัย,

ยัง กัมมัง ภาวีสสามิ กัลลยาณัง वा पापेकं वा ตัสสะ
ทายาโท ภาวีสสามิ,

เราจักทำกรรมอันใดไว้, เป็นบุญหรือเป็นบาป, เราจักเป็นทายาท
คือว่า จะต้องได้รับผลของกรรมนั้นสืบไป,

เอวัง อัมมัตถิ อะภินทัง ปัจจะเวกขิตัพพัง.

เราทั้งหลายควรพิจารณาอย่างนี้ ทุกวันๆเถิด.

กายคตาสติภาวนา

อะยัง โข เม กาโย
อุทธีง ปาทะทะลา
อะโร เกสम्मัตตะกา
ตะจะपरียันโต
บุโร นามปปะการัสสะ
อะสุจิโน,
อัสสิ อิมัสสิมิง กาเย
เกสา คือ ผมทั้งหลาย,
นะขา คือ เล็บทั้งหลาย,
ตะโจ คือ หนัง,
นะหารู คือ เอ็นทั้งหลาย,
อัญญิมิณฺหัง เยโณกระดุก,
หะทะยัง หัวใจ,
กิโถมะกัง พังผืด,
ปุปผาสัง ปอด,
อันตะคุณฺหัง ไข่น้อย,
กะวีลัง อาหารเก่า,
มัตตะเก มัตตะลุงคัง
ปิตตัง น้ำดี,

กายของเราชิ้นแล
เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่อุดรอบ
เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมี
ประการต่างๆ
มีอยู่ในกายนี้
โลมา คือ ขนทั้งหลาย,
ทันตา คือ ฟันทั้งหลาย,
มังสัง คือ เนื้อ,
อัญญี คือ กระดูกทั้งหลาย,
วักกัง ม้าม,
ยะกะนัง ตับ,
ปิตะกัง ไต,
อันตัง ไส้ใหญ่,
อุทเทริยัง อาหารใหม่,
เยโณสมมองคิระะ,
เสมฺหัง น้ำเลือด,

ปุทโธ น้ำเหลือง,
 เสโท น้ำเตงอ,
 อัสนุ น้ำตา,
 เขโธ น้ำลาย,
 ละสิกา น้ำไขข้อ,
 เอวมะยัง เม กาโย
 อุทธัง ปาทะตะลา
 อะโร เกสมะตตะกา
 ตะจะปะริยันโต
 ปุโร นานันปะการัสสะ
 อะสุจิโน.

โลหิตัง น้ำเลือด,
 เมโท น้ำมันชั้น,
 วะสะ น้ำมันเหลว,
 สิงฆาณิกา น้ำมูก,
 มุตตัง น้ำมูล.
 กายของเราเป็นอย่างนี้,
 เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา,
 เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป,
 มีทนต์หุ้มอยู่เป็นที่อุดรอบ,
 เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมี
 ประการต่างๆ อย่างนี้แล.

คำนมัสการรอยพระพุทธรูปบาท

(นำ) ทันทะ มะยัง ปาทะลัญชะนะปาฐัง ภะณามะ เส.
 วันทาเม พุทธัง ภะวะปะระติณณัง,
 ข้าพเจ้าขอนมัสการพระพุทธรูปเจ้า ผู้ข้ามพ้นฝั่งแห่งภพ,
 ตีโลกะเกตุจ ติกะเวกะนาถัง,
 ผู้เป็นธงชัยของไตรโลก ผู้เป็นนาถอันเอกของไตรภพ,
 โย โลกะเสฏโฐ สะกะลลัง กิเลลลัง, เมตฺตวานะ โพเธสิ
 ชะนัง อะนันตัง.

ผู้ประเสริฐในโลก ตัดกิเลสทั้งสิ้นได้แล้ว ช่วยปลุกชนชาติที่สุด
มิได้ ให้ตรัสรู้มรรคผลและนิพพาน.

ยัง นัมมะทายะ นะทียา ปุริเน จะ ตีเร,

รอยพระบาทใด อันพระพุทธร่องศรีได้ทรงแสดงไว้ ในหาดทราย
แทบฝั่งแม่น้ำนัมมะทา,

ยัง ลัจจะพันธะคิริเก สุมะนา จะ ลัคเค,

รอยพระบาทใด อันพระพุทธร่องศรีได้ทรงแสดงไว้ เหนือเขา
ลัจจะพันธ์และเหนือยอดเขาสุมะนา,

ยัง ตัตตะ โยนะกะปุเร มุนิโน จะ ปาทัง,

รอยพระบาทใด อันพระพุทธร่องศรีได้ทรงแสดงไว้ ในเมือง
โยนะกะ,

ตัง ปาทะลัญชนะมะหัง สิริสะสา นะมามิ.

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระบาท และรอยพระบาทนั้นๆ ของ
พระมุณีด้วยเศียรเกล้า.

สวัณณะมาลิเก สวัณณะปัทมปะเต, สุมะนะกุญฺญ โยนะกะ-
ปุเร นัมมะทายะ นะทียา, ปญฺจะปาทะวะรัง ฐานัง อะทัง
วันทามิ ทูระโต.

ข้าพเจ้าขอนมัสการสถานที่ที่มีรอยพระบาทอันประเสริฐ ๕
สถานที่ในโลก, คือที่เขาสุวรรณะมาลิกะ ๑, ที่เขาสุวรรณะบรรพต
๑, ที่ยอดเขาสุมะนะกุญฺญ ๑, ที่โยนะกะปุรี ๑, ที่แม่น้ำ นัมมะทา ๑.

อิจเจวมะจัจฉัตถนัมมัสสะเนยยัง, นมะสัสสะมาโน ระตะนัต-
ตะยัง ยัง,

ข้าพเจ้าขอณมัสการอยู่ซึ่งพระรัตนตรัยใด, อันบุคคลควร
ไหว้โดยส่วนยิ่ง, อย่างนี้ ด้วยประการฉะนี้.

ปุณฺณากิสันทัง วิปลัง อะลัตถัง,

ได้แล้วซึ่งกองบุญอันไพบูรณ์,

ตัสสาณุกาเวนะ ทะตันตระราโย.

ขออำนาจแห่งพระรัตนตรัยนั้น จงกำจัดภัยอันตราย เสียเถิด.

อามันตะยามิ โว ภิกขะเว,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราขอเตือนท่านทั้งหลาย,

ประวิเวตะยามิ โว ภิกขะเว,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, เราขอให้ท่านทั้งหลายทราบไว้ว่า,

ขะยะวะยะธัมมา สังฆารรา,

สังฆารทั้งหลายมีความเสื่อมสิ้นไปเป็นธรรมดา.

อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถาติ.

ขอท่านทั้งหลายจงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน, ให้ถึง
พร้อม ด้วยความไม่ประมาทเถิด, ด้วยประการฉะนี้แล.

.....

พรหมวิหาร

(เมตตาตน)

อะหัง สุขีโต โหมิ, นิททุกโข โหมิ,
อะเวโร โหมิ, อัปฺยาปชโม โหมิ,
อะนีโฆ โหมิ, สุขี อุตฺตานัง ปะริหะรามิ.

.....

(เมตตาสรรพสัตว์)

(เมตตา) สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ, สัพเพ สัตตา
อะเวรา โหนตุ, สัพเพ สัตตา อัปฺยาปชมา โหนตุ, สัพเพ
สัตตา อะนีมา โหนตุ, สัพเพ สัตตา สุขี อุตฺตานัง
ปะริหะรันตุ,

(กรุณา) สัพเพ สัตตา สัพพะทุกขา ปะมุจจันตุ,

(มุทิตา) สัพเพ สัตตา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคฺค-
ฉันตุ,

(อุเบกขา) สัพเพ สัตตา กัมมัสสะกา กัมมะทา-
ยาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู กัมมะปะฏิสสะระณา, ยัง
กัมมัง กะริสสันติ กัลฺยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ
ทายาทา ภาวิสสันติ.

.....

เมตตายังักิณฺณิ

ยังักิณฺณิ กุสละลัง กัมมัง ลัทธิเพติ กะเตติ กะตัง
ปุณฺณัง โน, อนะโมทันตุ สุนันตุ โภโกโต เย เทวา
อัสมิณ ฐาเน อธิคะตา ทิมายุกา สะทา โทนตุ สุขิตา
โชนตุ ทุกขา ปะมุณฺณังตุ, มาตาปิตา สุขิตา โชนตุ ทุกขา
ปะมุณฺณังตุ, ลัทธิเพ ญาติกา สุขิตา โชนตุ ทุกขา ปะมุณฺณังตุ,
ลัทธิเพ อะญาติกา สุขิตา โชนตุ ทุกขา ปะมุณฺณังตุ,
ลัทธิเพ ปิสา ลัทธิเพ ยักขา ลัทธิเพ เปตา สุขิตา โชนตุ ทุกขา
ปะมุณฺณังตุ, ลัทธิเพ ภาจะริยูปัชฌาया สุขิตา โชนตุ ทุกขา
ปะมุณฺณังตุ, ลัทธิเพ นักรัตตา สุขิตา โชนตุ ทุกขา
ปะมุณฺณังตุ, ลัทธิเพ เทวา สุขิตา โชนตุ ทุกขา ปะมุณฺณังตุ,
ลัทธิเพ ลัมปัตตัง สะมิชฌันตุ โว.

เมตตานิลังสะสุตตะปาโฐ

เอวัมเม สุตฺตัง, เอกัง สมะยัง ภะคะวา, สāvathayā
วิหะระติ, เตชะวะเน อนะถะปิณฺฑิกัสสะ, อายาเม. ตัตถะระ
โฆ ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ. ภะทันเตติ เต
ภิกขุ ภะคะวะโต ปัจจัสสัสสะ. ภะคะวา เอตะทะโวจะ.

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา, อาเสวิตายะ
ภาวิตายะ พะหุลีกะตายะ, ยานิกะตายะ วัตถุกะตายะ

อะนุญ्ञิตายะ ปะริจิตายะ สุตตมมาร์ทถายะ, เอกาทะสา-
 นังสา ปาฏิกังขา, กะตะเม เอกาทะสะ. สุกัง สุปะติ สุกัง
 ปะฏิพุชฌะติ, นะ ปาปะกัง สุปินัง ปัสสะติ, มนะสสานัง
 ปิโย โหติ อมมะนุสสานัง ปิโย โหติ. เทวะตา รักษันติ,
 นาสสะ อัคคิ วา วิลัง วา ลัตถัง วา กมมะติ, ตูวะญัง
 จิตตัง สสมาธิยะติ, มุขะวัณโณ วิปปะสีทะติ, อะลัมมพหิโ
 กาลัง กะโรติ, อุตตะรัง อัมปะฏิวิชฌันโต พหิทมะโลกุปะโค
 โหติ.

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา, อาเสวิตายะ
 ภาวิตายะ พหุลีกะตายะ, ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ
 อะนุญ्ञิตายะ ปะริจิตายะ สุตตมมาร์ทถายะ, อิมะ เอกาทะ-
 สานังสา ปาฏิกังขาติ. อิทะนะโว จะ ภะคะวา, อัตตะมะนา
 เต ภิกขุ ภะคะวะโต ภาสีตัง อะภันนันทิ.

จะตุสัปปะมัญญาปาโฐ

อัตถิ โข เตนะ ภะคะวะตา ชาตะนา ปัสสะตา
 อะระหะตา สัมมาสัมพุทฺธะนะ, จะตัสโส อัมปะมัญญาโย
 สัมมะทักขาตา.

อิธะ ภิกขุ เมตตาสะหะคะเตนะ เจตะสา เอกัง ทิสัง
 มะริตฺวา วิหะระติ, ตะธา ทุตฺตัง ตะธา ตะติยัง ตะธา

จะตุตถัง, อิติ อุทฺธมฺโธ ติริยํ สัพพะธิ สัพพัตตะตายะ
สัพพาวันตัง โลกัํ, เมตฺตาสหะคะเตนะ เจตฺตสา, วิปฺปเลนะ
มะหัคคะเตนะ อปฺปมาเณนะ อะเวเรนะ อหิํยาปิชเณนะ
ผะริตฺวา วิหะระติ.

กะรุณาสหะคะเตนะ เจตฺตสา เอกัง ทิสัํ ผะริตฺวา
วิหะระติ, ตะถา ทุตฺติยํ ตะถา ตะตฺติยํ ตะถา จะตุตถัง,
อิติ อุทฺธมฺโธ ติริยํ สัพพะธิ สัพพัตตะตายะ สัพพาวา-
นตัง โลกัํ, กะรุณาสหะคะเตนะ เจตฺตสา, วิปฺปเลนะ
มะหัคคะเตนะ อปฺปมาเณนะ อะเวเรนะ อหิํยาปิชเณนะ
ผะริตฺวา วิหะระติ.

มุทิตาสหะคะเตนะ เจตฺตสา เอกัง ทิสัํ ผะริตฺวา
วิหะระติ, ตะถา ทุตฺติยํ ตะถา ตะตฺติยํ ตะถา จะตุตถัง,
อิติ อุทฺธมฺโธ ติริยํ สัพพะธิ สัพพัตตะตายะ สัพพาวา-
นตัง โลกัํ, มุทิตาสหะคะเตนะ เจตฺตสา, วิปฺปเลนะ
มะหัคคะเตนะ อปฺปมาเณนะ อะเวเรนะ อหิํยาปิชเณนะ
ผะริตฺวา วิหะระติ.

อุเปกขาสหะคะเตนะ เจตฺตสา เอกัง ทิสัํ ผะริตฺวา
วิหะระติ, ตะถา ทุตฺติยํ ตะถา ตะตฺติยํ ตะถา จะตุตถัง,
อิติ อุทฺธมฺโธ ติริยํ สัพพะธิ สัพพัตตะตายะ สัพพาวา-
นตัง โลกัํ, อุเปกขาสหะคะเตนะ เจตฺตสา, วิปฺปเลนะ

มะหัคคะเตนะ อัมปปะมาเถนะ อะเวเรนะ อัมภียาปัชฌะเนนะ
ผะริตฺวา วิหะระติ.

อิมมา ไช เตนะ ภะคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา
อะระหะตา สัมมาสัมพุทฺธะนะ, จะตฺสโส อัมปปะมัญญาโย
สัมมะทักขาตาติ.

ปิตติทานะคาถา (ย่อ)

ปุณฺณัสสีทานิ กะตฺสสะ	ยานัญญานิ กะตานิ เม,
เตสฺสญะ ภาคิโน โทนตุ	ลัตถานันตาทปะมาณะกา.
เย ปิยา คุณะวันตา จะ	มัย्हัง มาตาปิตาทะโย,
ทิกฺขุสา เม จาปิยะทิกฺขุสา วา	อัญญะ มัชฌัตตะเวรีโน,
ลัตถา ติกฺขุณฺติ โลกัสสิมัง	เต ภูมมา จะตุโยนิกา,
ปญฺญะจะจตุโวการา	สังสะวันตา ภะวาภะเว.
ญาคัง เย ปิตติทานัมเม	อะนุโมทันทุ เต สะยัง,
เย จิมัง นัมปะชานันติ	เทวา เตสัง นิเวทะยุง.
มะยา ทินนานะ ปุณฺณามัง	อะนุโมทนะเทตฺตนา,
ลัพเพ ลัตถา สะทา โทนตุ	อะเวรา สุขะชีวิโน.
เขมัมปะทญฺจะ ปโปปนตุ	เตสาสา สีขณะตัง สุภาว

อิมิณา ปุณฺณกะกัมเมนาติอาทิกาปัตติทานะคาถา

อิมิณา ปุณฺณกะกัมเมนะ อุปัชฌายา คุณฺตตระรา,
อาจะริยฺยูปะการา จะ มาตาปิตา จะ ญฺาตะกา.
(ปิยา มะมฺัง)

สุริโย จันฑิมา ราชา คุณฺดวันฺตา นะราปิ จะ,
หิรัทฺมะมารา จะ อินฺทา จะ โลกะपालา จะ เทวะตา.
ยะโม มิตฺตา มะนุสฺสา จะ มัชฌัตฺตา เวริกาปิ จะ,
สัพเพ สัตฺตา สุขี โทณฺตุ ปุณฺณานิ ปะกะตานิ เม,
สุขัง จะ ติวิธัง เทนฺตุ ขิปปัง ปาเปละ โว มะตฺตัง.

อิมิณา ปุณฺณกะกัมเมนะ อิมิณา อุทฺติเสนะ จะ,
ชิปปาทัง สุละณา เจวะ ตัณฺहुปาทานะเจทะนัง.
เย สันฺตานะ ทินา ธัมมา ยาวะ นิพฺพานะโต มะมฺัง,
นัสสันฺตุ สัพพะทา เยวะ ยัตถะ ชาโต ภาเว ภาเว.
อุชฺชิตฺตัง สะติปัญฺญา สัลเลโข วิริยัมภินา,
มารา ละกันฺตุ โนกาสัง กาศุญฺจะ วิริเยสุ เม.
หุทฺธาทิสะวะโร นาโถ ธัมโม นาโถ ะรุตตะโม,
นาโถ ปัจเจกะหุทฺโธ จะ สังโฆ นาโถตตะโร มะมฺัง,
เตโสตตมะนาภูภาเวนะ มาโรกาสัง ละกันฺตุ มา.*

* ถ้าสวดคนเดียวแปลเปลี่ยนเป็น เม

ยาเทวดาที่ปัดตีทานคาถา

ยา เทวดา สันติ วิหาระวาสนี,
ภูเป ฆะเร โภธิฆะเร ตะหิง ตะหิง,
ตา อัมมะทานเนนะ ภาวันตุ ปุชิตา,
โสตถิง กะโรนเตธะ วิหาระมัตถะเล.
เถรา จะ มัชฌา นะวะกา จะ ภิกขะโว,
सारณิกา ทานะปะตี อุปาสะกา,
คามา จะ เทสา นิคฌมา จะ อิสสะรา,
ลัปปาณะภูตา สุขิตา ภาวันตุ เต.
ชะลาพุชา เยปิ จะ อัมมะสัมภะวา,
สังเสทชะตา อะถะโวปะปาติกา,
นียยานิกัง อัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต,
ลัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง.

ฐาตุ จิรัง สะตัง อัมโม	อัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา,
สังโฆ โทตุ สะมัคโค วะ	อิตถายะ จะ ทิตายะ จะ.
อัมเ ระกขะตุ ลัทธัมโม	ลัพเพปิ อัมมะจารีโน,
วุทฒิง สัมปาปุณเณยยามะ	อัมเม อะริยัพปะเวทิตะ.

ติโลกะวิชะยะราชแปดดิทานะคาถา

ยังกิณฺณิ กุสะลํ กัมมัง	กัตฺตัพพํ กิริยํ มะมะ,
กาเยนะ วาจาเมนะสา	ติทะเส สุกะตัง กะตัง.
เย สัตตา สันฺณูโน อตฺถิ	เย จะ สัตตา อะสันฺณูโน,
กะตัง ปุณฺณะผะลํ มัยฺหัง	สัพเพ ภาสี ภาวันตุ เต.
เย ตัง กะตัง สุวิทฺตัง	ทินนํ ปุณฺณะผะลํ มะยา,
เย จะ ตตฺถะ นะ ชานันติ	เทวา คันตฺวา นิเวทะยุง.
สัพเพ โลกัมฺหิ เย สัตตา	ชีวันตาฬาระเหตุกา,
มะนุญฺญัง โภชะนํ สัพเพ	ละภันตุ มะมะ เจตะสาติ.

.....

สุมังคะละคาถา

โหตุ สัพพํ สุมังคะลํ	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะพุทธานุภาเวนะ	โสตถิ โทณตุ นิวันตะรัง.
โหตุ สัพพํ สุมังคะลํ	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะธัมมานุภาเวนะ	โสตถิ โทณตุ นิวันตะรัง.
โหตุ สัพพํ สุมังคะลํ	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะสังฆานุภาเวนะ	โสตถิ โทณตุ นิวันตะรัง.

.....

วิธีบรรพชาอุปสมบทแบบเอสาห์

กุลบุตรผู้มีศรัทธามุ่งอุปสมบท พึงรับผ้าไตรอุ้มประนมมือ เข้าไปในสังฆสนนิบาต วางผ้าไตรไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่อง ลักการะถวายพระอุปัชฌายะ แล้วกราบลงด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง นั่งคุกเข่า อุ้มผ้าไตร ประนมมือเปล่งวาจา ถึงสรณะและ ขอบรรพชาด้วยคำมครหุตตามจุด จุลภาคว่า

เอสาห์ ภันเต, สุจิระपरินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง
สระระณัง คัจฉามิ, อัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ. ละเภยยาห์
ภันเต, ตัสสะ ภะคะวะโต, อัมมะวินะเย ปัพพัชชัง,
ละเภยยัง อุปะสัมปะกัง.

หุตียัมปาห์ ภันเต, สุจิระपरินิพพุตัมปิ, ตัง
ภะคะวันตัง สระระณัง คัจฉามิ, อัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ.
ละเภยยาห์ ภันเต, ตัสสะ ภะคะวะโต, อัมมะวินะเย
ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะกัง.

ตะติยัมปาห์ ภันเต, สุจิระपरินิพพุตัมปิ, ตัง
ภะคะวันตัง สระระณัง คัจฉามิ, อัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ.
ละเภยยาห์ ภันเต, ตัสสะ ภะคะวะโต, อัมมะวินะเย
ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะกัง.

อะห์ ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ. อิมานิ กาสายานิ
วัตถานิ คะเทถวา, ปัพพาเซถะ มัง ภันเต, อณุกัมปัง
อุปาทายะ.

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ. อิมานิ
กาสายานิ วัตถานิ คະເຕ໊ວາ, ປັພາເຊຣະ ມັງ ກັນເຕ,
ອະນຸກັມປິງ ອຸປາທາຍະ.

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ. อิมานิ
กาสายานิ วัตถานิ คະເຕ໊ວາ, ປັພາເຊຣະ ມັງ ກັນເຕ,
ອະນຸກັມປິງ ອຸປາທາຍະ.

ถ้าบวชเป็นสามเณร ยกคำว่า ละเลยยัง อุปะสัมปะทัง
ออกเสีย

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌายะรับเอาผ้าไตรจากผู้มุ่งบรรพชา
วางไว้ตรงหน้าตัก แล้วกล่าวสอนถึงคุณของพระรัตนตรัย เป็นต้น
และบอก **ตะจะปัญจะกะกัมมัฏฐาน** ให้ว่าตามไปทีละบท โดย
อนุโลมและปฏิโลม ดังนี้

เกสา, โสมา, นชชา, ทันตา, ตะโจ. (อนุโลม)

ตะโจ, ทันตา, นชชา, โสมา, เกสา. (ปฏิโลม)

ครั้นสอนแล้ว พระอุปัชฌายะชักอังสะออกจากไตรสวมให้แล้ว
สั่งให้ออกไปครองไตรจีวรตามระเบียบ ครั้นเสร็จแล้วเข้าไปหา
พระอาจารย์รับเครื่องสักการะถวายท่านแล้ว กราบ ๓ ครั้ง
คุกเข่า ประนมมือเปล่งวาจาขอสวณะและศีล ดังนี้

อะหัง ภันเต, สวระณะสีลลัง ยาจามิ.

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, สวระณะสีลลัง ยาจามิ.

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, สวระณะสีลลัง ยาจามิ.

ลำดับนั้น พระอาจารย์กล่าวคำนมัสการนำให้ผู้มุ่งบรรพชา
ว่าตามไป ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

แต่นั้น ท่านจะสั่งด้วยคำว่า “เอวัง วะเทติ” หรือ
“ยะมะทัง วะทามิ ตัง วะเทติ” ซึ่งรับว่า “อามะ ภันเต”

ครั้นแล้วท่านนำให้ เปล่งวาจาถึงสรณคมน์ตามไปทีละพากย์
ดังนี้

	พุทธีัง	สระระณัง	คัจฉามิ.
	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ.
	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ.
พุทฺธัมปิ	พุทฺธัง	สระระณัง	คัจฉามิ.
พุทฺธัมปิ	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ.
พุทฺธัมปิ	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ.
ตถตฺถัมปิ	พุทฺธัง	สระระณัง	คัจฉามิ.
ตถตฺถัมปิ	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ.
ตถตฺถัมปิ	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ.

เมื่อจบแล้ว ท่านบอกว่า “สระระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง”
ซึ่งรับว่า “อามะ ภันเต” ลำดับนั้นพระอาจารย์จะบอกให้รู้ว่าการ
บรรพชาเป็นสามเณรสำเร็จด้วยสรณคมน์เพียงเท่านี้ ที่นั้น ทั้ง

สมณฑานสิกขาบท ๑๐ ประการ ว่าตามท่านไปดังนี้

ปาณาติปาตา เวระมะณี.

อะทินนาทานา เวระมะณี.

อะภีหีมะจะรียา เวระมะณี.

มุสาวาทา เวระมะณี.

สุราเมรายะมัจฉะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี.

วิกาละโฆชะนา เวระมะณี.

นัจจะคิตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา เวระมะณี.

มาลาคันธะวิเลปะนะธารณะมัลลทนะะวิภูสะนัญ-
ฐานา เวระมะณี.

อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี.

ชาตะรูปะระชะตะปะฏิกะทะณะ เวระมะณี.

อิมานิ ทะสะ สิกขาปะทานิ สมะทียามิ.

(ว่า ๓ คน)

ในลำดับนั้น สามเณรทั้งรับบาตร อุ้มเข้าไปหาพระอุปัชฌายะ
ในสังฆสันนิบาตวางไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายท่าน
แล้วกราบ ๓ คน นิ่งคุกเข่าประนมมือกล่าวคำขอฉิลชัย ว่าดังนี้

อะทัง ภันเต นิสสะยัง ยาจามิ.

พุทฺธัมปิ อะทัง ภันเต นิสสะยัง ยาจามิ.

ตะตฺถัมปิ อะทัง ภันเต นิสสะยัง ยาจามิ.

อุปัชฌาโย เม ภันเต โทเท. (ว่า ๓ คน)

พระอุปัชฌายะกล่าวว่า โอปาโยกััง, ปะฏิฐาปัง, ปาสา-
ทิกะณะ สัมปาเทติ. บทใดบทหนึ่งจึงรับว่า สาธุ กันเต ทุกบท
ไป แต่นั้นสามเณรจึงกล่าวรับเป็นฐะให้ท่านว่าดังนี้

อัสซะคัคเคทานิ เถโร, มัย्हัง ภาโร, อะทัมปิ
เถรัสสะ ภาโร. (ว่า ๓ คน) เสร็จแล้วกราบลง ๓ คน

ลำดับนั้น พระอุปัชฌายะแนะนำสามเณรไปตามระเบียบแล้ว
พระอาจารย์ผู้เป็นกรรมวาจา เอาบาตรมีสายคล้องตัวผู้มุ่งอุปสมบท
บอกบาตรและจีวร ผู้มุ่งอุปสมบทจึงรับว่า อามะ กันเต ๔ คน
ดังนี้

คำบอกบาตรจีวร

คำรับ

๑. อะยันเต ปัตโต.	อามะ กันเต.
๒. อะยัง สังฆาญิ.	อามะ กันเต.
๓. อะยัง อุตตะราสังโก.	อามะ กันเต.
๔. อะยัง อันตะระวาสะโก.	อามะ กันเต.

ต่อจากนั้น พระอาจารย์ท่านบอกให้ออกไปข้างนอกว่า
“คัจฉะ อฆุมฺหิ โอกาเส ตัญญาติ” จึงถอยออกลุกขึ้นเดินไป
ยืนอยู่ในที่ที่กำหนดไว้ พระอาจารย์ท่านสวดสมมติตนเป็นผู้สอน
ซ้อมแล้วออกไปสวดตามอันตราภิกรรม จึงรับว่า นัตถิ กันเต
๕ คน และ อามะ กันเต ๘ คน ดังนี้

ถาม

ตอบ

๑. กุญฺฐัง?	นัตถิ กันเต.
๒. คัมภี?	นัตถิ กันเต.

๓. กิลาส?	นัตถิ กัณเต.
๔. โสโส?	นัตถิ กัณเต.
๕. อะปะมาโร?	นัตถิ กัณเต.
๑. มะนุสโสสิ?	อาหมะ กัณเต.
๒. ปุริโสสิ?	อาหมะ กัณเต.
๓. ภูชิสโสสิ?	อาหมะ กัณเต.
๔. อะนะโณสิ?	อาหมะ กัณเต.
๕. นะสิ ราชะภาโฏ?	อาหมะ กัณเต.
๖. อะนุญญาโตสิ มาตาปิตุหิ?	อาหมะ กัณเต.
๗. ปะริปุณณะวิสะตัสโสสิ?	อาหมะ กัณเต.
๘. ปะริปุณณันเต ปิตตะจิวะรัง?	อาหมะ กัณเต.
๑. กินนาโมสิ?	อะหัง กัณเต.... ^(๑)
	นามะ.
๒. โก นามะ เต อุปัชฌาโย?	อุปัชฌาโย เม กัณเต
	อายัสสิมา..... ^(๒)
	นามะ.

ถ้าตอบพร้อมกันให้เปลี่ยน เม เป็น โน

ช่องที่.....^(๑).....ไว้ พระอุปัชฌายะหรืออาจารย์ท่านจะตั้ง
ชื่อของอุปสัมปทาเปกขะ กรอกลงช่องให้ไว้ก่อนวันบวช และช่อง
ที่.....^(๒)..... ไว้ในช่องชื่อของพระอุปัชฌาย์ ก็เช่นเดียวกัน ให้
กรอกตามชื่อของพระอุปัชฌายะ ซึ่งท่านจะบอก และกรอกให้ไว้
ก่อนวันบวช

ครั้นสวดสอนซ้อมแล้ว ท่านกลับเข้ามาสวดขอเรียกอุปสัมปทา-
เปกขะเข้ามา อุปสัมปทาเปกขะจึงเข้ามาในสังฆมณีนีบาตกราบลง
ตรงหน้าพระอุปัชฌายะ ๓ คน แล้วนั่งคุกเข่าประนมมือเปล่งวาจา
ขออุปสมบท ว่าดังนี้

สังฆมกันเต, อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง
กันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

หุติยัมปิ กันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ,
อุลลุมปะตุ มัง กันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

ตะติยัมปิ กันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ,
อุลลุมปะตุ มัง กันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

ถ้าพร้อมกันให้เปลี่ยน ยาจามิ เป็น ยาจามะ เปลี่ยน
มัง เป็น โน

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌายะกล่าวเมตตยสงฆ์แล้ว พระอาจารย์
สวดสมมติตนตามอันตราภิกรรม อุปสัมปทาเปกขะจึงรับว่า
นัตถิ กันเต ๕ คน ฮามะ กันเต ๘ คน ตอบชื่อตนและชื่อ
อุปัชฌายะรวม ๒ คน โดยนับหนหลัง แต่นั้นจึงนั่งฟังท่านสวด
กรรมวาจาอุปสมบทไปจนจบ ครั้นจบแล้วท่านเอาบาตรออกจากตัว
จึงกราบ ๓ คน นั่งพับเพียบประนมมือ ฟังพระอุปัชฌายะบอก
อนุสาสน์ไปจนจบแล้วรับว่า ฮามะ กันเต แล้วกราบ ๓ คน

จบวิธีอุปสมบทแบบเอสาหัง

.....

หมวดวินัยกรรม

วิธีทำพินทุกับปะ (๑) (๒) (๔)

ใช้ดินสอด่า หรือสืออย่างอื่นก็ได้ วาดเป็นจุดหรือแวงกลม
ที่เอกเทศแห่งผ้า พึงเปล่งวาจา หรือผูกใจในขณะที่ทำอยู่ว่า

“อัม พินทุกับปี กโรมิ”

อธิษฐาน (๑) (๓) (๔)

อธิษฐานมี ๒ คือ

๑. อธิษฐานด้วยกาย เอามือจับหรือลูบบริวารที่จะ
อธิษฐานแล้วทำความผูกใจตามคำอธิษฐาน

๒. อธิษฐานด้วยวาจา คือ ลั่นคำอธิษฐาน ไม่ผูกของ
ตัวกายก็ได้ แยกออกเป็น ๒ คือ

๒.๑ อธิษฐานในหัตถบาล ของอยู่ภายใน ๒ ศอก ศีบ หรือ
ศอก ๑ ในระหว่าง

๒.๒ อธิษฐานนอกหัตถบาล ของอยู่ห่างตัวเกิน ๒ ศอก ศีบ
หรือศอก ๑ ในระหว่าง

(๑) บุพพสิกขาบรรณฯ หน้า ๒๒๗, ๔๔๖-๔๖๖

(๒) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๑๖๔-๑๖๕

(๓) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๑๖๐-๑๖๕

(๔) อุปลมบทวิธี หน้า ๕๑-๕๔

คำอธิษฐานบริหารต่างๆ

คำอธิษฐานบริหารสิ่งเดียวในหัตถบาล ว่าดังนี้

สังฆาฏี (ผ้าทาบ)	“อิโม สงฆาฏี อธิญจามิ”
อุตตราลงศ์ (ผ้าห่ม)	“อิโม อุตตราลงศ์ อธิญจามิ”
อันตรวาลก (ผ้าปู)	“อิโม อันตรวาลก อธิญจามิ”
บาตร	“อิโม ปตฺตํ อธิญจามิ”
ผ้าฉีตชนะ (ผ้าปูนั่ง)	“อิโม นิสีทนํ อธิญจามิ”
ผ้าขัดผ	“อิโม กณฺฑปฏิจฺฉาที อธิญจามิ”
ผ้าอาบน้ำฝน	“อิโม วสฺสสิกสาฎิกํ อธิญจามิ”
ผ้าปูนอน	“อิโม ปจฺจตุถรรณํ อธิญจามิ”
ผ้าเช็ดหน้าเช็ดปาก	“อิโม มุขปฺปุลฺลณฺโฉลํ อธิญจามิ”
ผ้าเ็นบริหาร	“อิโม ปริกฺขารโฉลํ อธิญจามิ”

ถ้าจะอธิษฐานผ้าหลายผืนควบกัน ให้ว่าดังนี้ :-

ผ้าปูนอน	“อิมานิ ปจฺจตุถรรณานิ อธิญจามิ”
ผ้าเช็ดหน้าเช็ดปาก	“อิมานิ มุขปฺปุลฺลณฺโฉลานิ อธิญจามิ”
ผ้าเ็นบริหาร	“อิมานิ ปริกฺขารโฉลานิ อธิญจามิ”

ถ้าของอยู่ต่างตัว ก็ใช้อธิษฐานนอกหัตถบาลสั้นๆ จากตามแบบนั้น แต่เปลี่ยนบทว่า “อิโม” เป็น “เอตํ” เปลี่ยนบทว่า “อิมานิ” เป็น “เอตานิ”

เมื่อจะอธิษฐาน ถ้าเป็นบริวารที่กำหนดให้มีแต่สิ่งเดียว
ของเดิมมีอยู่แล้ว จะเปลี่ยนใหม่ต้องเลิกของเดิมเสียก่อน ยกเลิก
บริวารเดิมท่านเรียกว่า **ปัจจุธรรม์** หรือถอนอธิษฐาน มีแบบ
วางไว้ แสดงผ้าสังฆาฏิเป็นตัวอย่าง ว่าดังนี้

“อิหม์ สงฆาฏิ ปัจจุธรรมิ”

ยกเลิกบริวารอื่น จึงเปลี่ยนตามชื่อถ้าเป็นบริวารที่จะใช้
มุ่งหมั่น จึงยอมให้ได้สี่ และทำพิณทุกัปปะ ตามแบบอันกล่าวแล้ว
ก่อนถึงอธิษฐาน

วิกัปป (๑) (๒) (๓) (๔)

ผ่านออกจากของอธิษฐานมีประมาณเพียงยาว ๘ นิ้ว
กว้าง ๔ นิ้ว พอเป็นชั้นใช้ประกอบเป็นจีวรได้ เรียกว่า อติเรก
จีวร ภิกษุมีเป็นสิทธิของตนได้เพียง ๑๐ วัน มีเกินกำหนดนั้น
ไปมีสิทธิขาดปรับอาบัติปาจิตตีย์ที่ให้ผลของนั้นเสีย ภิกษุปรารภนา
จะเอาไว้ใช้ นอกจากการอธิษฐาน พึงทำให้เป็นของ ๒ เจ้าของ
ในระหว่างตนกับภิกษุอื่น เรียกว่า วิกัปป วิกัปปแก่สามเณรท่านก็
อนุญาต แต่ทำกันมากในระหว่างภิกษุด้วยกัน

(๑) บุพพสิกขาบรรณ หน้า ๔๕๔-๔๖๖

(๒) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๑๖๖-๑๖๙

(๓) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๑๖๕-๑๖๗

(๔) อุปสมบทวิธี หน้า ๕๔-๕๖

วิกัปมี ๒ คือ

๑. วิกัปต่อหน้า คือ วิกัปต่อหน้าผู้รับในหัตถบาล

จิวรผินเดียว ว่า “อิมํ จิวรํ ตยํ วิกัปเปมิ”

จิวรหลายผิน ว่า “อิมานิ จิวรานิ ตยํ วิกัปเปมิ”

บาตรใบเดียว ว่า “อิมํ ปตํ ตยํ วิกัปเปมิ”

บาตรหลายใบ ว่า “อิมเ ปตเต ตยํ วิกัปเปมิ”

๒. วิกัปลับหลัง คือ วิกัปให้สทรรวมิกรูปใดรูปหนึ่ง
ผู้ไม่ได้อยู่เฉพาะหน้าลั่นวาจาต่อหน้าสทรรวมิกรูปอื่น ในที่นี้
จักไม่ขอกกล่าวโดยละเอียด ในทางปฏิบัติที่ทำการมา ใช้วิกัป
ต่อหน้าก็เพียงพอให้สำเร็จประโยชน์ตามต้องการได้แล้ว

วิกัปต่อหน้า ถ้ายองอยู่นอกหัตถบาล ให้ว่า

“อิตํ” แทน “อิมํ”

“เอตานิ” แทน “อิมานิ”

“เอเต” แทน “อิมเ”

จิวรที่วิกัปไว้ จะบริโภคร้องขอให้ผู้รับถอนก่อน ไม่ทำ
อย่างนั้นแล้วบริโภคร มีลักษณะปรับอาบัติปาจิตตีย์

คำถอนวิกัปต่อหน้า ในหัตถบาล ว่าดังนี้ :-

ผู้ถอนแก่กว่า

จิวรผินเดียว “อิมํ จิวรํ มยํ สนตํ ปริภุญช วา
วิสขเซทิ วา ยถาปจจยํ วา กโรหิ”

จิวรหลายผิน “อิมานิ จิวรานิ มยํ สนตกานิ ปริภุญช
วา วิสขเซทิ วา ยถาปจจยํ วา กโรหิ”

ผู้ถอนอ่อนกว่า

จิวรผืนเดียว “อิมํ จีวรํ มยุทํ สนฺตกํ ปรีกฺขฺย วา วิสฺซ-
เซทิ วา ยถาปจฺจยํ วา กโรถ”

จิวรหลายผืน “อิมานิ จีวรานิ มยุทํ สนฺตกานิ ปรีกฺขฺยถ วา
วิสฺซเซถ วา ยถาปจฺจยํ วา กโรถ”

ถ้าถอนนอกหัตถบาล พึงเปลี่ยน

“เอตํ” แทน “อิมํ”

“เอตานิ” แทน “อิมานิ”

นอกนั้นคงว่าอย่างเดียวกันกับถอนในหัตถบาล

บาตรที่วิกัปไว้แล้ว ไม่มีกำหนดให้ถอนก่อนจึงบริโภค
พึงใช้เป็นของวิกัปเถิด แต่เมื่อจะอธิษฐานพึงให้ถอนก่อน
คำที่จะพึงใช้เปลี่ยนแปลงไปตามชื่อของกัถิ ตามจำนวนของ
กัถิ ตามฐานะที่ตั้งอยู่กัถิ พึงเทียบเคียงกับคำถอนวิกัป
จิวรเถิด

.....

คำเสียสละไตรจีวรล่วงราตรี ^(๑)

จิวรเป็นนิสสัยคิย เพราะอยู่ปราศจากเขตล่วงราตรีนั้น
พึงสละแก่สงฆ์ก็ได้ แก่คณะก็ได้ แก่บุคคลก็ได้

คำเสียสละแก่บุคคล ว่าดังนี้ :-

(๑) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๘๔-๘๕

“อิห์ เม ภนฺเต จีวรํ รตฺตวิปฺปตฺถํ อญฺญตร ภิกฺขุ-
สมฺมุติยา นิสฺสคฺคิยํ, อิมํ อายสฺมโต นิสฺสชฺชามิ”

ถ้าเสียสละจีวร ๒ ผืน ว่า “ทฺวิจีวรํ”

ถ้าเสียสละทั้ง ๓ ผืน ว่า “ติจีวรํ”

ถ้าผู้เสียสละแก่กว่า ฟังว่า “อาวุโส” แทน “ภนฺเต”

จีวรเป็นนิสสัคคิย ยังไม่ได้สละ บริโภคต้องทุกกฎ สละ
แล้วได้คืนมา ยังปรารภนาอยู่ ฟังอธิษฐานเป็นไตรจีวรใหม่

เมื่อสละนั้น ฟังตั้งใจสละให้ขาด แล้วจึงแสดงอาบัติ
ภิกษุผู้รับเสียสละนั้น หากจะถือเอาเสียที่เดียวเจ้าของเดิม
ก็ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่จะเรียกคืนได้ แต่เป็นธรรมเนียมอันดีของ
เธอ เมื่อรับแล้วคืนให้เจ้าของเดิม ไม่ทำอย่างนั้นต้องทุกกฎ
คำคืนให้ ว่าดังนี้ :-

จีวรผืนเดียว “อิมํ จีวรํ อายสฺมโต ทมฺมิ”

จีวรหลายผืน “อิมานิ จีวรานิ อายสฺมโต ทมฺมิ”

.....

คำเสียสละอธิเรกจีวรล่วง ๑๐ วัน

คำเสียสละแก่บุคคล ของอยู่ในที่ตถบาล ว่าดังนี้ :-

จีวรผืนเดียว “อิห์ เม ภนฺเต จีวรํ ทสฺสาทิกฺกนฺตํ
นิสฺสคฺคิยํ, อิมํ อายสฺมโต นิสฺสชฺชามิ”

จิวรหลายผืน “อิมานิ เม ภนฺเต จิวรานิ ทสหาติกฺกณฺทานิ
นิสฺสคฺคิยานิ, อิมานาหํ อายสฺมโต นิสฺสชฺชามิ”
ถ้าสละของอยู่นอกหัตถบาลว่า

“เอตํ”	แทน	“อิทํ”
“เอตาหํ”	แทน	“อิมาหํ”
“เอตานิ”	แทน	“อิมานิ”
“เอตานาหํ”	แทน	“อิมานาหํ”

ถ้าผู้เสียสละแก่พรหมากว่าผู้รับให้ว่า “อาวุโส” แทน “ภนฺเต”
คำคืนให้ ว่าดังนี้ :-

จิวรผืนเดียว “อิมํ จิวรํ อายสฺมโต ทมฺมิ”

จิวรหลายผืน “อิมานิ จิวรานิ อายสฺมโต ทมฺมิ”

ถ้าของอยู่นอกหัตถบาล พึงเปลี่ยนโดยนัยดังกล่าวแล้วนั้น

คำเสียสละอติเรกบาตรล่วง ๑๐ วัน

บาตร เป็นของทรงอนุญาตให้เป็นบริวารของภิกษุเฉพาะ
ใบเดียว เรียกบาตรอริชฺฐาน บาตรตั้งแต่ใบที่ ๒ ขึ้นไป เรียก
อติเรกบาตร ภิกษุให้ล่วง ๑๐ วันไป เป็นนิสสัคคียปาจิตตีย์

คำเสียสละแก่บุคคล ของอยู่ในหัตถบาล ว่าดังนี้ :-

บาตรใบเดียว “อัย เม ภนฺเต ปตฺโต ทสหาติกฺกณฺโต
นิสฺสคฺคิโย, อิมาทํ อายสฺมโต นิสฺสชฺชามิ”

ถ้าผู้เสียสละแก่พรหมากว่าผู้รับให้ว่า

“อาวุโส” แทน “ภนฺเต”

คำสอนให้ ว่าดังนี้ :-

ปาตกรโอบเดียว “อิมํ ปตฺตํ อายสฺมโต ทมฺมิ”
.....

วิธีแสดงอาบัติ

โทษที่เกิดเพราะความละเมิด ในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม เรียกว่าอาบัติ โดยต้นเค้าแบ่งเป็น ๒

๑. **อเทกัจฉาปัตติ** เป็นอาบัติที่แก้ไขไม่ได้ เรียกโดยชื่อว่า **ปาราชิก** ต้องเข้าแล้ว เป็นชาตจากภิกษุภาพไม่มี สัมผัสกับสงฆ์อีก

๒. **สเทกัจฉาปัตติ** เป็นอาบัติที่ยังแก้ไขได้ แยกออกไปเป็น ๒ ประการ คือ

๒.๑ **ครุกาปัตติ** เป็นอาบัติหนัก โดยชื่อว่า **สังฆาทิเสส** มีวิธีปลดเปลื้องสำเร็จด้วยสงฆ์

๒.๒ **ลหุกาปัตติ** เป็นอาบัติเบา ต่างโดยชื่อว่า **กุลลัจจัย ปาจิตตีย์ ปาฏิเทสนียะ ทุกกฏ ทูพฬาสิต** เบากว่ากันลงมาโดยลำดับมีวิธีปลดเปลื้องด้วยการแสดง คือ เปิดเผยแก่ภิกษุอื่นแม้เพียงรูปเดียวได้

วิธีแสดงอาบัติ ๓ อย่าง คือ

๑. แสดงอาบัติตัวเดียว วัตถุอย่างเดียว

๓. แสดงอาบัติหลายตัว ต่างวัตถุกัน

ผู้แสดง { เก่งกว่า } ว่า “อหิ { อาวุโส }
 { อ่อนกว่า } { ฆนเต }

สมพหุลา นานาวตถุกาโย.....อาปตติโย อาปนโน
คา ปฏิเทเสมิ”

ที่ลงจุดไว้้นสำหรับออกชื่ออาบัติ ใช้ชื่ออย่างเดียวกับที่ใช้ในวิธีแสดงที่ ๒ ยกเว้นอาบัติทุพภาสิต ซึ่งต้องเพราะพูดสลับกันอย่างเดียว ไม่มีต่างวัตถุใช้แสดงแบบอาบัติหลายตัว วัตถุเดียวกัน

วิธีแสดงอาบัติทั้ง ๓ วิธี จะต่างกันเฉพาะตอนผู้แสดงว่าออกชื่ออาบัติในประโยคแรกเท่านั้น ประโยคต่อไปว่าเหมือนกัน ดังนี้ :-

ผู้รับ { เก่งกว่า ฟังว่า “ปสสลิ อาวุโส”
 { อ่อนกว่า ฟังว่า “ปสสส ฆนเต”

ผู้แสดง { เก่งกว่า ฟังว่า “อาหม อาวุโส ปสสสามิ”
 { อ่อนกว่า ฟังว่า “อาหม ฆนเต ปสสสามิ”

ผู้รับ { เก่งกว่า ฟังว่า “อายติ อาวุโส สัวเรยยาสิ”
 { อ่อนกว่า ฟังว่า “อายติ ฆนเต สัวเรยยาถ”

ผู้แสดง { เก่งกว่า ฟังว่า “สาธุ สุกฺข อาวุโส สัวริสสามิ”
 { อ่อนกว่า ฟังว่า “สาธุ สุกฺข ฆนเต สัวริสสามิ”

อาบัติวัตถุเดียวกัน ภิกษุต้องเหมือนกัน เช่น มีอดิเรกจิวรล่วง ๑๐ วันด้วยกัน เรียกว่า สภาคาบัตติ แปลว่า อาบัติมี

ส่วนเสมอกัน ห้ามไม่ให้แสดง ห้ามไม่ให้รับต่อกัน ถ้าขึ้นทำท่าน
ปรับทุกกฎทั้งผู้แสดงและผู้รับ แต่ท่านยอมรับว่าอาบัตินั้นเป็นอัน
แสดงแล้ว

อนึ่ง การแสดงอาบัติ ท่านให้แสดงโดยควรแก่ชื่อแก้ววัตถุ
แก่จำนวน แสดงผิดชื่อใช้ไม่ได้ แสดงผิดวัตถุ และผิดจำนวน
ข้างมากแสดงเป็นน้อยใช้ไม่ได้ ข้างน้อยพลั้งเป็นมาก เช่น อาบัติ
ตัวเดียว แสดงว่า “สมุพพุลา” หรือวัตถุเดียว แสดง
“นานาวตตุกาโย” เช่นนี้ใช้ได้

อาการที่ภิกษุจะต้องอาบัติมี ๖ อย่างคือ

๑. ต้องด้วยไม่ละอาย
๒. ต้องด้วยไม่รู้ว่สิ่งนี้เป็นอาบัติ
๓. ต้องด้วยสงสัยแล้วขึ้นทำ
๔. ต้องด้วยสำคัญว่าควรในของที่ไม่ควร
๕. ต้องด้วยสำคัญว่าไม่ควรในของที่ควร
๖. ต้องด้วยลืมลติ

นิลัย (๑) (๒) (๓)

ภิกษุผู้มีพรรษาหย่อน ๕ จัดเป็นนวกะผู้ใหม่ ต้องถือภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเป็นอุปัชฌายะ และอาศัยภิกษุรูปนั้นอยู่รับโอวาทอนุศาสน์ของภิกษุนั้น ในครั้งแรกที่ทรงอนุญาตอุปัชฌายะ ภิกษุผู้อุปสมบทอยู่แล้ว แต่หย่อน ๕ พรรษา ก็จำถืออุปัชฌายะ คำขอนิลัยอุปัชฌายะ ว่าดังนี้ :-

“อุปัชฌาโย เม ภนุเต โหติ” ๓ ทน

เมื่อภิกษุผู้ขึ้นนวกะนั้นขออาศัยรับว่า “สาธุ” , “ลหุ” “โอปาเยก” , “ปฏฐูป” , “ปาสาทิเกณ สมปาเทติ” บทใด บทหนึ่ง ๓ ครั้ง เว้นระยะให้ภิกษุผู้ขอนิลัยตอบรับว่า “สาธุ ภนุเต” ทุกบทไป เป็นอันถืออุปัชฌายะแล้ว ภิกษุผู้รับให้ฟังจึงได้ชื่อว่า “อุปัชฌายะ” ภิกษุผู้ฟังจึงได้ชื่อว่า “ลัทธิวาทริก” กิริยาที่ฟังจึงเรียกว่า “นิลัย”

แต่นั้นผู้ขอนิลัยจึงกล่าวรับเป็นธุระให้ท่านสืบไปว่า

“อชฺชตคุเคทานิ เถโร, มยุห์ ภาโร, อหฺมปิ เถรสฺส ภาโร” ๓ ทน

ภิกษุผู้ไม่ได้อยู่ในปกครองของอุปัชฌายะ ต้องถือภิกษุอื่นเป็นอาจารย์ และอาศัยท่านแทนอุปัชฌายะ

(๑) บุพพสิกขากรรมนา หน้า ๓๙๓-๔๐๑

(๒) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๔๒-๕๑

(๓) อุปสมบทวิธี หน้า ๑๐

วิธีถืออาจารย์ก็เหมือนกับวิธีถืออุปฌายะ ต่างแต่คำขอว่า
“อาจารย์ เณ ภนฺเต โหติ, ยายสฺมโต นิสฺสาย วจฺจามิ”

๓ ทน

ภิกษุผู้รับให้ฟังจึงได้ชื่อว่า “อาจารย์” ภิกษุผู้อิงอาศัย
ได้ชื่อว่า “อันเตวาลิก” ภิกษุมีพรรษาหย่อน ๕ เป็นนวกะอยู่
แม้เป็นผู้มีความรู้ทรงธรรมทรงวินัย จะไม่ถือนิสัยอยู่ในปกครอง
ของอุปฌายะหรือของอาจารย์ไม่ชอบ ทรงห้ามไว้ ภิกษุเดิน
ทางภิกษุผู้เฒ่า ภิกษุผู้เข้าป่าเพื่อเจริญสมณธรรมชั่วคราวในที่ใด
หาท่านผู้ให้นิสัยไม่ได้ และมีเหตุขัดข้องที่จะไปอยู่ในที่อื่นไม่ได้
จะอยู่ในที่นั้นด้วยผูกใจว่า เมื่อใดมีท่านผู้ให้นิสัยได้มาอยู่ จักถือ
นิสัยในท่านนั้นก็ได้

ภิกษุผู้มีพรรษาได้ ๕ แล้ว แต่ยังหย่อน ๑๐ มีองคสมบัติ
พอรักษาตนอยู่ตามลำพังได้ ทรงพระอนุญาตให้พ้นจากนิสัย
อยู่ตามลำพังได้เรียกว่า “นิสสัยมุตตะกะ” ฝ่ายภิกษุผู้มีความรู้ไม่พอจะรักษาตนแม้พ้น ๕ พรรษาแล้ว ก็ต้องถือนิสัย

จำพรรษา

เป็นธรรมเนียมของภิกษุ เมื่อถึงฤดูฝน หยุดอยู่ที่เดียว ไม่เที่ยวไปไหน ๓ เดือนต้นฤดู เรียกว่า จำพรรษา ถึงวันเข้าพรรษา พึงเข้าไปประชุมอธิษฐานพรรษาพร้อมด้วยสงฆ์ ในอุโบสถ หรือในวิหาร

คำอธิษฐานพร้อมกัน ว่าดังนี้

“อิมสฺมี อาวาเส, อิมํ เตมาสํ, วสฺสํ อูปเมมิ”

คำอธิษฐานทีละรูป ว่าดังนี้

“อิมสฺมี อาวาเส, อิมํ เตมาสํ, วสฺสํ อูปเมมิ”

เมื่ออธิษฐานพึงผูกใจว่าจักอยู่ค้างคืนในเขตอาวาสตลอด ๓ เดือน ถ้าภิกษุทำกุฏิอยู่จำพรรษาในป่าเฉพาะรูปควรกำหนดเขตเฉพาะกุฏิกับบริเวณแล้วกล่าวคำอธิษฐานพรรษา ว่า

“อิมสฺมี วิทาเร, อิมํ เตมาสํ, วสฺสํ อูปเมมิ”

ถึงวันเข้าพรรษา ไม่เข้าพรรษา เที่ยวเร่ร่อนไปเสีย ไม่สมควร เข้าพรรษาแล้วต้องอยู่แรมคืนตลอด ๓ เดือน ถ้ามีเหตุจำเป็นทรงอนุญาตให้ไปได้ แต่ให้กลับมามีภายใน ๗ วัน เรียกว่าไปด้วย **สัตตาทกฺกณียะ** เช่นนี้พรรษาไม่ขาด ถ้าไปเสียด้วยไม่คิดกลับ หรือคิดจะกลับแต่เกิน ๗ วันไป พรรษาขาด ไม่เข้าพรรษาหรือขาดพรรษาเพราะมีเหตุไม่จำเป็น ถือเป็นการละเมิดธรรมเนียม ถูกปรับอาบัติทุกกฏ

คำลัตตาทะ

สตฺตาททกรณียํ ภิกขุ เม อตฺถิ, ตสฺมา มยา-
คนฺตพฺพํ, อิมสฺมิ สตฺตาททกฺกนฺตเร นินฺตติสฺสามิ.

แปลว่า ภิกขุที่ต้องทำลัตตาทะของผมมีอยู่ เพราะฉะนั้น
ผมจำต้องไป ผมจักกลับมาภายใน ๗ วันนี่

.....

อานิสงส์จำพรรษา

ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาตลอดกาลจนได้ปวารณาแล้ว ย่อม
ได้อานิสงส์แห่งการจำพรรษา นับแต่วันปาฏิบัทไปเดือนหนึ่ง
คือ

๑. เทียวไปไม่ต้องบอกลา ตามลักษณะที่ ๒ แห่ง
อเจลกวรรคในปาจิตติยกัณฑ์

๒. เทียวจาริกไปไม่ต้องถือเอาไตรจีวรไปครบล่ำรับ

๓. ฉ้นคณโภชน และปรัมปรโภชนได้

๔. เก็บอติเรกจีวรไว้ได้ตามปรารธนา

๕. จีวรอันเกิดขึ้นในที่นั้น เป็นของได้แก่พวกเธอทั้งหลาย

ทั้งได้อโอกาสเพื่องะกรานกฐินและได้รับอานิสงส์ ๕
ข้างต้นนั้นเพิ่มออกไปอีก ๔ เดือนตลอดฤดูเหมันต์

.....

ระเบียบ

คำขอขมาโทษต่อท่านผู้ควรเคารพ

คำขอขมาพระรัตนตรัย

ระตะนัตตะเย ปะมาเทนะ, ท้าวรัตตะเยนะ กะตั้ง, สัพพัง อะปะราธัง ขมะตุ โน กัมเต.

คำขอขมาพระเถระ

เถเว ปะมาเทนะ, ท้าวรัตตะเยนะ กะตั้ง, สัพพัง อะปะราธัง ขมะตุ โน กัมเต.

คำขอขมาพระอุปัชฌาย์

อุปัชฌายะ ปะมาเทนะ, ท้าวรัตตะเยนะ กะตั้ง, สัพพัง อะปะราธัง ขมะตุ โน กัมเต.

คำขอขมาพระอาจารย์

อาจะริเย ปะมาเทนะ, ท้าวรัตตะเยนะ กะตั้ง, สัพพัง อะปะราธัง ขมะตุ โน กัมเต.

คำขอขมาพระสงฆ์

สังฆะ ปะมาเทนะ, ท้าวรัตตะเยนะ กะตั้ง, สัพพัง อะปะราธัง ขมะตุ โน กัมเต.

คำขอขมาบุคคลทั่วไป

อ้ายสัมนเต ปะมาเทนะ, ท้าวรัตตะเยนะ กะตัง,
ลัฟพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต.

.....

คำขอขมาโทษบิดามารดา

มาตาปิตะเร ปะมาเทนะ, ท้าวรัตตะเยนะ กะตัง,
ลัฟพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต
(ถ้าว่าคนเดียว คำว่า ขะมะตุ โน เป็น ขะมะถะ เม)

.....

คำขอขมารวม

ระตะนัตตะเย ปะมาเทนะ, ท้าวรัตตะเยนะ กะตัง,
ลัฟพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต.

อาละริเย ปะมาเทนะ, ท้าวรัตตะเยนะ กะตัง,
ลัฟพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต.

มาตาปิตะเร ปะมาเทนะ, ท้าวรัตตะเยนะ กะตัง,
ลัฟพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต.

กรรมชั่วอันใดที่เป็นบาปอกุศล อันข้าพเจ้าได้ประมาท
พลาดพลั้ง ล่วงเกินในคุณพระพุทธรเจ้า พระธรรม พระสงฆ์
ในครูบาอาจารย์ ตลอดทั้งบิดามารดา ปู่ย่า ตายาย ลามีภรรยา
ของข้าพเจ้า ด้วยกาย วาจา ใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง จำได้

หรือจำไม่ได้ก็ดี ทั้งที่มีเจตนาหรือหาเจตนาไม่ได้ ขอให้ท่านผู้มี
พระคุณทั้งหลายเหล่านั้นจงลูแก่โทษ โปรดอโหสิกรรมให้ข้าพเจ้า
เพื่อไม่ให้เป็นบาป เป็นเวร เป็นกรรมต่อไปอีก ขอความสุข
ความเจริญ ความปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ เสนียด จัญไร
อันตรายใดๆ อย่าได้มาพ้องพาน ความมีโชค มีชัย จงเกิดจงมี
แก่ข้าพเจ้า ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ตลอดกาลนานเทอญฯ สาธุ

เมื่อจะขอขมาโทษจากผู้ใด ให้กราบ ๓ ครั้งก่อน แล้วว่า
นโม ๓ จบ ต่อไปกล่าวคำขอขมา ๓ จบ แล้วหมอบลงว่า
“ขะมามะ ภัณฑะ” ตามระยะคำบาลีท่านอโหสิว่า “อะหัง
ขะมามิ ทุมฺเหทิปิ เม ขะมิตฺตํหัง”

ขอขมา

ในพระพุทธศาสนา มักนิยมว่า ผู้ใดทำล่วงเกินผู้อื่น ผู้นั้น
ไม่ควรทำเลยตามเลย เมื่อรู้สึกตัวแล้วพึงขอโทษ เรียกว่า ขอขมา
แปลว่า ขอให้อดโทษ และผู้ใดถูกล่วงเกิน และได้รับขอขมา ผู้นั้น
ไม่ควรถือโกรธไม่รู้หาย พึงรับขมาอมอดโทษให้ การขอขมาจึง
เป็นธรรมนิยมทำกันสืบมา ในวันเข้าพรรษา และในวันต่อจากนั้น
ตามกาล อยู่ในวัดเดียวกันหรือในต่างวัด เป็นกิจอันผู้น้อยทำแก่
ผู้ใหญ่ แม้ไม่เคยได้ล่วงเกินกันก็ยังทำอยู่
คำขอขมา ว่าดังนี้ :-

ผู้ขอขมารูปเดียว “เถเร ปมาเทน, ทวารุตตเยน กตํ,
สพฺพํ อปรารธํ ขมถ เม ภาณเต”

ผู้รับขมาว่า “อหํ ขมามิ, ตยาปิ เม ขมิตพฺพํ”

ผู้ขอขมารูปเดียวรับว่า “ขมามิ ภาณเต”

ผู้ขอขมาหลายรูปว่า “เถเร ปมาเทน, ทวารุตตเยน กตํ,
สพฺพํ อปรารธํ ขมตุ โน ภาณเต”

ผู้รับขมาว่า “อหํ ขมามิ, ตฺมุเทหิปี เม ขมิตพฺพํ”

ผู้ขอขมาหลายรูปรับว่า “ขมาม ภาณเต”

ถ้าผู้รับขมา เป็นพระมหาเถระผู้มีอาวุโสมาก พึงใช้คำว่า
“มหาเถเร” รองจากนั้นลงมาว่า “เถเร” รองลงมาอีกว่า
“อาจารย์” ต่ำกว่านั้นว่า “อายุสฺมฺนฺเต” พึงเลือกใช้คำให้
เหมาะสมกับบุคคล ผู้รับขมา

เป็นธรรมเนียมที่ผู้รับขมาต้องกล่าวคำให้พร ฉะนั้นเมื่อ
ขอขมาแล้ว ผู้ขอขมาพึงหมอบรอรับพรจากท่าน เมื่อท่านให้
พรจบ รับว่า “สาธุ ภาณเต”

คำให้พรเมื่อมีผู้ขอขมา

เอวํ โทตฺตํ เอวํ โทตฺตํ, โย จ ปุพฺพเพ ปรชฺชิตฺวา
ปจฺฉา โส นปฺปมฺจุจฺติ, โสมี โลกํ ปภาเสติ อภา มุตฺโต
ว จนฺทิมหา, ยสฺส ปาปํ กตํ กมฺมํ กุสเลน ปทียยติ, โสมี

โลกํ ปภาเสติ อานา มุตฺโต ว จนฺติมา, อภิวาทนสึลิสฺส
นิจจํ วุฑฺฒาปจายโน, จตฺตาริ ธมฺมา วุฑฺฒนฺติ อายู
วณฺโณ สุขํ พลํ.

อุโบสถ (๑) (๒)

อุโบสถ ว่าโดยบุคคลผู้ทำมี ๓

๑. สังฆอุโบสถ คือ ภิกษุประชุมกันตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป
มีพระพุทธานุญาตให้สวดปาฏิโมกข์

ภิกษุผู้จะเข้าฟังปาฏิโมกข์ต้องชำระตนให้บริสุทธิ์จากอาบัติ
ที่เป็นเพศนาคามินี คือแก้ได้ด้วยกาละธมฺม ส่วนอาบัติที่เป็น
วุฏฺฐานะคามินี จะพ้นได้ด้วยอยู่กรรมคือ สังฆาทิเสส ท่านให้
บอกไว้แก่ภิกษุแม้รูปหนึ่งว่า ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสส มี
วัตถุอย่างนั้นๆ แล้วฟังปาฏิโมกข์ได้

กำลังสวดปาฏิโมกข์ค้างอยู่ มีภิกษุพวกอื่นมาถึงเข้า ถ้า
มากกว่าภิกษุผู้ชุมนุมอยู่ ท่านให้สวดตั้งต้นใหม่ แต่ถ้าเท่ากัน
หรือน้อยกว่า ให้เธอผู้มาใหม่ฟังส่วนที่ยังเหลือต่อไป ถ้าสวด
จบแล้ว จะมีภิกษุอื่นมาแม้มากกว่า ไม่ต้องกลับสวดอีก ให้เธอผู้
มาใหม่ฟังบอกปาริสุตฺติในสำนักผู้สวดผู้ฟังปาฏิโมกข์แล้ว

(๑) บุปผสิกขาวรรณนา หน้า ๔๙๑-๕๐๑

(๒) วินัยมูข เล่ม ๒ หน้า ๙๐-๑๐๗

คำแสดงปาริสุทธิเป็นการสงฆ์ ว่าดังนี้ :-

ปรีสุทฺธิ อหํ ภนฺเต, ปรีสุทฺธิธมฺมํ สงฺฆโม ชาเรตุ.

ถ้าผู้แสดงมีพรรษาแก่กว่าภิกษุทั้งหมด ใช้คำว่า “อาวุโส” แทน “ภนฺเต”

.....

คำขอโอกาสสวดปาฏิโมกข์และตั้งญัตติปวารณา

ก่อนจะขึ้นอาสนะเพื่อสวดปาฏิโมกข์หรือตั้งญัตติปวารณา ผู้สวดต้องนั่งกระโหย่งประนมมือต่อหน้าคณะสงฆ์ กล่าวว่า

โอกาสํ เม ภนฺเต เถโร เทตฺถ, ปาฏิโมกฺขํ อุตฺเทสิตฺถ.
(ปาฏิโมกข์)

หรือ โอกาสํ เม ภนฺเต เถโร เทตฺถ, วินยกลํ กเถตฺถ.
(ปาฏิโมกข์)

โอกาสํ เม ภนฺเต เถโร เทตฺถ, ปวารณายตฺถิ จเปตฺถ.
(ปวารณา)

ถ้าในคณะสงฆ์นั้นไม่มีภิกษุเกิน ๑๐ พรรษา อาจจะเปลี่ยน “เถโร” เป็น “สงฺฆโม” ก็ได้ และเมื่อสวดบุพพกิจจบต้องให้ผู้ อาวุโสในที่นั้น กล่าวคำอัมเมสนาเสียก่อนจึงจะเริ่มสวดได้ ถ้าสวด โดยไม่มีผู้กล่าวเชิญผู้สวดจะต้องอาบัติทุกกฏ

.....

วิธีสวดปาฏิโมกข์ย่อ (๑) (๒)

สวดนิทานอุทเทสตั้งแต่ สุธาตุ เม ภนฺเต สงฺโม, ไป
จนถึง ผาสฺ โทติ. แล้วสวด

อุทฺทปิฏํ โข อายสฺมนฺโต นิทานํ,

ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ : กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?

หุตฺติยมฺปิ ปุจฺฉามิ : กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?

ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ : กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?

ปริสฺสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต : ตสฺมา ตฺถนฺที,

เอวเมตํ ธารยามิ.

จบนิทานอุทเทสตั้งนี้แล้ว อุทเทสนอกนั้นประกาศเอาด้วย
สรุปว่า

สุตฺตา โข อายสฺมนฺเตหิ จตฺตาโร ปาราชิกา ฌมฺมา,

สุตฺตา โข อายสฺมนฺเตหิ เตรส สงฺฆาติเสสา ฌมฺมา,

สุตฺตา โข อายสฺมนฺเตหิ เทว อนิยตา ฌมฺมา,

สุตฺตา โข อายสฺมนฺเตหิ ตีส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ฌมฺมา,

สุตฺตา โข อายสฺมนฺเตหิ เทวนวฺติ ปาจิตฺติยา ฌมฺมา,

สุตฺตา โข อายสฺมนฺเตหิ จตฺตาโร ปาฏิเทสนิยา ฌมฺมา,

สุตฺตา โข อายสฺมนฺเตหิ เสขิยา ฌมฺมา,

(๑) บุญพสิขวารรณนา หน้า ๔๙๗-๔๙๙

(๒) วินัยมูข เล่ม ๒ หน้า ๑๐๒-๑๐๔

สุตา โข อายสฺมุนเตหิ สุตตาธิกรณสมถา ธมฺมา,
เอตฺตํ ทสฺส ภควโต สุตฺตาคํ สุตฺตปริยาปนํ
อนวทฺธมาสํ อุตฺเทสํ อากฺขณฺติ, ตตฺถ สพุเพทฺเว สมนุ-
เคหิ สมฺโมทฺมานาเนหิ อวิวทฺมานาเนหิ ลิกฺขิตพฺพํ.

อนึ่ง ไม่มีอันตราย ถ้าสวดปาฏิโมกข์โดยย่อ ท่านปรับ
อาบัติทุกกฏ อุตฺเทสโตสวตค้ำอยู่ อันตรายมีมา แม้อุตฺเทส
นั้นพึงประกาศด้วยสุตะ แต่นิทานุตฺเทสสวตยังไม่จบ อย่าพึง
ประกาศด้วยสุตะ พึงสวดให้จบเสียก่อน อุตฺเทสนอกนั้นพึง
ประกาศด้วยสุตะ เมื่อไม่มีอันตราย พึงสวดโดยพิสดารจนจบ

๒. คณะอุโบสถ คือ มีภิกษุเพียง ๓ รูป ๒ รูป ท่าน
ห้ามไม่ให้สวดปาฏิโมกข์ ให้บอกความบริสุทธิ์ของตนแก่กันและกัน
ถ้าภิกษุอยู่ด้วยกัน ๓ รูป ให้รูปหนึ่งสวดประกาศด้วยอุตฺติว่า

สฺสณฺตุ เม ภนฺเต อายสฺมุนฺตา, อชฺชุปฺปโส
ปณฺณโรโส, ยทายสฺมุนฺตานํ ปตฺตทกฺลลํ, มยํ อณฺณมณฺณ
ปาริสฺสทธิอุโปสถํ กเรยฺยาม.

ถ้าท่านผู้สวดแก่กว่าเพื่อน พึงกล่าวว่า “อาวุโส” แทน
“ภนฺเต” ถ้าเป็นวัน ๑๔ ค่ำ พึงกล่าวว่า “จาตุทฺทโส” แทน
“ปณฺณโรโส” ในลำดับนั้น ภิกษุผู้เถระพึงบอกความบริสุทธิ์ของ
ตนว่า

ปฺริสฺสทธิ อหํ อาวุโส, ปฺริสฺสทธิติ มํ ธาเรถ.
๓ ทน ภิกษุนอกนี้ ก็พึงทำอย่างนั้นตามลำดับพรรษา พึงบอกว่า

ปฺริสฺสทธิ อหํ ภนฺเต, ปฺริสฺสทธิติ มํ ธาเรถ. ๓ ทน

ถ้าภิกษุอยู่ด้วยกัน ๒ รูป ไม่ต้องตั้งญัตติ เป็นแต่บอก ปาริสุทธิ
แก่กันและกัน ผู้แก้บอกว่า **ปรีสุทฺธิ อหํ อาวุโส, ปรีสุทฺ-**
ธิติ มํ ธาเรติ. ๓ ทน ผู้อ่อนกว่าบอกว่า **ปรีสุทฺธิ อหํ**
ภนฺเต, ปรีสุทฺธิติ มํ ธาเรถ. ๓ ทน

๓. **บุคคลอุโบสถ** คือ ภิกษุอยู่รูปเดียว ถึงวันอุโบสถ
ท่านให้รอกภิกษุอื่นจนสิ้นเวลา เห็นว่าไม่มาแล้วให้อธิษฐานว่า
อชฺช เม อุโปสโส.

ปวารณา (๑) (๒) (๓)

ในวันเพ็ญแห่งเดือนกัตติกาต้น ที่เต็ม ๓ เดือนนับแต่วัน
จำพรรษามีพระพุทธานุญาตให้ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาส
ทำปวารณาแทนอุโบสถ ปวารณาด้วยที่ ๓ สถานที่ คือ ด้วยได้เห็น
ด้วยได้ยิน ด้วยรังเกียจ ปวารณานั้นจักเป็นความอนุโลมแก่กัน
และกัน และจักเป็นความยังกันและกันให้ออกจากอาบัติ และจัก
เป็นความทำวินัยในเบื้องต้นแก่กันและกันแห่งท่านทั้งหลาย

ปวารณา ว่าโดยบุคคลผู้ทำมี ๓

๑. **สังฆปวารณา** คือ ปวารณาเป็นการสงฆ์จำนวนภิกษุ
ผู้ประชุมต้องมี ๕ รูปเป็นอย่างน้อย มีจำนวนมากกว่าอุโบสถ

(๑) บุปผสิกขาवรรณนา หน้า ๕๐๘-๕๑๕

(๒) วินัยมูข เล่ม ๒ หน้า ๑๐๗-๑๑๓

(๓) อุปลมมบทวิธิ หน้า ๑๐๓-๑๐๕

๑ รูป เข้าใจว่า เมื่อเป็นผู้พิจารณา ๑ รูป อีก ๔ รูป จะได้
ครบองค์เป็นสงฆ์ ทำพิจารณาเป็นการสงฆ์ โดยปกติให้พิจารณา
รูปละ ๓ ทน แต่ถ้ามีเหตุขัดข้องจะพิจารณารูปละ ๒ ทน หรือ
๑ ทนก็ได้ หรือพรรษาเท่ากันให้ว่าพร้อมๆ กันก็ได้ จะพิจารณา
อย่างไร พึงประกาศแก่สงฆ์ให้รู้ด้วยญัตติก่อน

วิธีตั้งญัตตินั้นพึงรู้ดังนี้ :-

๑. ถ้าจะพิจารณา ๓ ทน พึงตั้งญัตติว่า

“สุณาทู เม ภนุเต สงฺโฆ, อชฺช ปวารณา ปณฺณรสี,
ยถิ สงฺขสฺส ปตฺตกฺกลลํ, สงฺโฆ เตวาจิกํ ปวาเรยฺย”

๒. ถ้าจะพิจารณา ๒ ทน พึงตั้งญัตติว่า

“สุณาทู เม ภนุเต สงฺโฆ, อชฺช ปวารณา ปณฺณรสี,
ยถิ สงฺขสฺส ปตฺตกฺกลลํ, สงฺโฆ เทวาจิกํ ปวาเรยฺย”

๓. ถ้าจะพิจารณาหนึ่งเดียว พึงตั้งญัตติว่า

“สุณาทู เม ภนุเต สงฺโฆ, อชฺช ปวารณา ปณฺณรสี,
ยถิ สงฺขสฺส ปตฺตกฺกลลํ, สงฺโฆ เอกวาจิกํ ปวาเรยฺย”

๔. ถ้าจะจัดภิกษุมีพรรษาเท่ากัน ให้พิจารณาพร้อมกัน
พึงตั้งญัตติว่า

“สุณาทู เม ภนุเต สงฺโฆ, อชฺช ปวารณา ปณฺณรสี,
ยถิ สงฺขสฺส ปตฺตกฺกลลํ, สงฺโฆ สมานวสฺสิกํ ปวาเรยฺย”

จะพิจารณาพร้อมกัน ๓ ทน ๒ ทน หรือหนึ่งเดียวได้ทั้งนั้น

๕. ถ้าจะไม่ระงับประการ พึงตั้งญัตติครอบทั่วไปว่า

“สุณาทู เม ภนุเต สงฺโฆ, อชฺช ปวารณา ปณฺณรสี,

ยทิ สงฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺโฆ ปวาเรยฺย” จะปวารณาก็ทน
ก็ได้ แต่ท่านห้ามไม่ให้ผู้มีพรรษาก่อกัน ปวารณาพร้อมกัน

อนึ่ง ถ้าผู้ตั้งญัตติมีพรรษามากกว่าเพื่อน ฟังว่า “อาวุโส”
แทน “ภนฺเต” และถ้าเป็นวันปวารณาที่ ๑๔ ฟังว่า “จาตุทฺทสี”
แทน “ปณฺณรสี”

ครั้นตั้งญัตติแล้ว ภิกษุผู้เถระ ฟังนั่งคุกเข่าประนมมือ
กล่าวปวารณาต่อสงฆ์ว่า

สงฺฆํ อาวุโส ปวาเรมิ, ทิฏฺฐเณ วา สุตเณ วา
ปริสสงฺกาย วา, วทนฺตุ มํ อายสฺมนโต อนุกมเป อูปาทาย,
ปสฺสนโต ปฏิกกฺกิสฺสามิ,

ทุตฺติยมปิ อาวุโส สงฺฆํ ปวาเรมิ...ฯลฯ...ปฏิกกฺกิสฺสามิ,
ตฺตติยมปิ อาวุโส สงฺฆํ ปวาเรมิ...ฯลฯ...ปฏิกกฺกิสฺสามิ.

ภิกษุนอกนี้ ฟังปวารณาตามลำดับพรรษาทีละรูป เว้น
ไว้แต่ตั้งญัตติให้ผู้มีพรรษาก่อกันปวารณาพร้อมกัน โดยนัยนั้น
เปลี่ยนใช้ คำว่า “สงฺฆมภนฺเต” แทน “สงฺฆํ อาวุโส” และ
“ภนฺเต” แทน “อาวุโส”

๒. คณะปวารณา คือ ปวารณาเป็นการคณะ จำนวนภิกษุ
ผู้ประชุม มี ๔ รูป หรือ ๓ รูป หรือ ๒ รูป อย่างใดอย่างหนึ่ง
ถ้ามีภิกษุ ๔ รูป ให้รูปหนึ่งประกาศด้วยญัตติว่า

“สฺถนฺนตฺถ เหม อายสฺมนโต, อชฺช ปวารณา ปณฺณรสี,
ยทายสฺมนตานํ ปตฺตกถลลํ, มยํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรยฺยาม”
ถ้าเป็นวันปวารณาที่ ๑๔ ฟังว่า “จาตุทฺทสี” แทน “ปณฺณรสี”

ถ้ามีภิกษุ ๓ รูป ให้รูปหนึ่งประกาศด้วยอุตติว่า

“สฺมณฺหุ เม อายสฺมณฺหา, อชฺช ปวารณา ปณฺณรสี,
ยथाยสฺมณฺทานํ ปตฺตกฺกลํ, มํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรยฺยาม”

ครั้นตั้งอุตติแล้ว พึงกล่าวปวารณาต่อกันและกัน ตาม
ลำดับพรรษา ดังนี้

อหํ อวฺโส อายสฺมณฺเต ปวารามิ, ทิฏฺฐเณ วา สฺสฺเตน
วา ปริสฺสํกาย วา, วทณฺตุ มํ อายสฺมณฺโต อนุกมฺปิ
อุปาพาย, ปสฺสนฺโต ปฏิกฺกิริสฺสามิ,

หุตฺติยมฺปิ อวฺโส อายสฺมณฺเต ปวารามิ... ฯลฯ...
ปฏิกฺกิริสฺสามิ,

ตฺติยมฺปิ อวฺโส อายสฺมณฺเต ปวารามิ... ฯลฯ...
ปฏิกฺกิริสฺสามิ.

ถ้ารูปอ่อนกว่า พึงว่า “ภนฺเต” แทน “อวฺโส”

ถ้ามีภิกษุ ๒ รูป ไม่ต้องตั้งอุตติ ให้กล่าวปวารณาต่อกัน
และกันเลย ดังนี้

อหํ อวฺโส อายสฺมณฺหํ ปวาเรมิ, ทิฏฺฐเณ วา สฺสฺเตน
วา ปริสฺสํกาย วา, วทณฺตุ มํ อายสฺมา อนุกมฺปิ อุปาพาย,
ปสฺสนฺโต ปฏิกฺกิริสฺสามิ,

หุตฺติยมฺปิ อวฺโส อายสฺมณฺหํ ปวาเรมิ... ฯลฯ...
ปฏิกฺกิริสฺสามิ,

ตฺติยมฺปิ อวฺโส อายสฺมณฺหํ ปวาเรมิ... ฯลฯ...
ปฏิกฺกิริสฺสามิ.

ถ้ารู้ก่อนกว่า พึ่งว่า “ภนฺเต” แทน “อาวุโส”

๓. บุคคลปวารณา คือ อธิษฐานเป็นการบุคคล ภิกษุ
ผู้อยู่จำพรรษารูปเดียว ครั้นถึงวันปวารณา ท่านให้รอภิกษุ
อื่นจนสิ้นเวลา เห็นว่าไม่มาแล้ว ให้อธิษฐานว่า อชฺช เม
ปวารณา.

.....

อธิกมาส อธิกวาร และปักขคมนาวิธี

๑. ปฏิทินทางจันทรคติ กำหนดเวลาที่ดวงจันทร์หมุนรอบโลก เป็น ๑ เดือน ใช้เวลา ๒๙.๕๓๐๕๙๓ วัน รวม ๑๒ เดือน เป็น ๑ ปี (๒๙.๕๓๐๕๙๓ x ๑๒ = ๓๕๔.๓๖๓๖๒๒๒ วัน)

๒. ปฏิทินทางสุริยคติ กำหนดเวลาที่โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ เป็น ๑ ปี ใช้เวลา ๓๖๕.๒๕๘๖๘๐ วัน

๓. ถ้าใช้เฉพาะทางจันทรคติ ฤดูต่างๆ อาจจะไม่เลื่อนไป เช่น ฤดูจำพรรษาซึ่งเป็นหน้าฝนอาจตกในหน้าหนาว หรือหน้าร้อน เพราะฤดูต่างๆ ขึ้นกับตำแหน่งของโลกรอบดวงอาทิตย์

๔. ถ้าใช้เฉพาะทางสุริยคติ จะทำให้การกำหนดวันในแต่ละเดือนทำได้ลำบาก เพราะไม่สามารถเห็นข้อแตกต่างของดวงอาทิตย์ในแต่ละวันได้ แต่สามารถเห็นข้อแตกต่างของ ดวงจันทร์ ในแต่ละวันได้โดยง่าย

๕. ปีสุริยคตินานกว่าปีจันทรคติ ๓๖๕.๒๕๘๖๘๐ - ๓๕๔.๓๖๓๖๒๒ = ๑๐.๘๙๑๕๕๘ วัน ๓ ปี จะคลาดกัน ๓๒ วันเศษจึงเกิดการทดอธิกมาส คือ เพิ่มเดือนทางจันทรคติขึ้นอีก ๑ เดือน ทำให้ปีนั้นเดือนทางจันทรคติมี ๑๓ เดือน ส่วนเศษอีก ๒ วันกว่าก็นำไปผนวกในปีต่อไป

๖. ปฏิทินราชการไทยโดยปกติให้ปีทางจันทรคติมี ๑๒ เดือน เดือนคู่จะมี ๓๐ วัน (ข้างขึ้น ๑๕ วันกับข้างแรม ๑๕ วัน) เดือนคี่มี ๒๙ วัน (ข้างขึ้น ๑๕ วันกับข้างแรม ๑๔ วัน) เรียกว่า ‘ปกติวาร’ เฉลี่ยแล้ว ๑ เดือนมี ๒๙.๕ วัน ดังนั้นใน ๑ เดือนกาลแห่งดวงจันทร์จะมากกว่าในปฏิทินอยู่ ๒๙.๕๓๐๕๙๓๕ - ๒๙.๕ =

๐.๐๓๐๕๙๓๕ วัน เวลานี้ละสมไปเรื่อย ๆ จนครบ ๑ วัน จึงเกิด
ทอดอิกวารคือในเดือน ๗ ซึ่งเป็นเดือนที่จะมี ๓๐ วัน (มีแรม ๑๕ ค่ำ)
แต่จะมีการทอดอิกวารในปีใดยังไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอน เมื่อเห็นว่า
จันทรดับ จันทรเพ็ญบนท้องฟ้าต่างจากปฏิทินจึงค่อยคิดทอดก็มี

๗. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ทรงคิดปักขคนนาวิธีขึ้น
เพื่อให้การนับวันขึ้นแรมในปฏิทินปักขคนนาตรงกับกาลจันทรดับ
จันทรเพ็ญบนท้องฟ้าโดยไม่ต้องมีการเพิ่มอิกวารอีก และให้ตรงกับ
วันที่พระพุทธร่องศ์ทรงกำหนดให้ทำวียนัยกรรมอย่างแท้จริง

๘. ครึ่งพุทธกาลใช้จันทรคติถึงสุริยคติ เช่น การกำหนดวัน
เข้าพรรษาในวันแรม ๑ ค่ำเดือน ๘ แต่ถ้าปีใดมีอธิกมาส ให้เลื่อน
เป็นวันแรม ๑ ค่ำเดือน ๘ หลัง

๙. ปีกษ์ แปลว่า ปีกหรือปีกฝ่าย เดือนหนึ่งมี ๓๐ วัน ปีกษ์
ของเดือนก็คือปีกหนึ่งของเดือนเท่ากับ ๑๕ วัน

ปีกษ์ถ้วน คือ ปีกษ์นี้ห่างจาก ปีกษ์ที่แล้วถ้วน ๑๕ วันพอดี

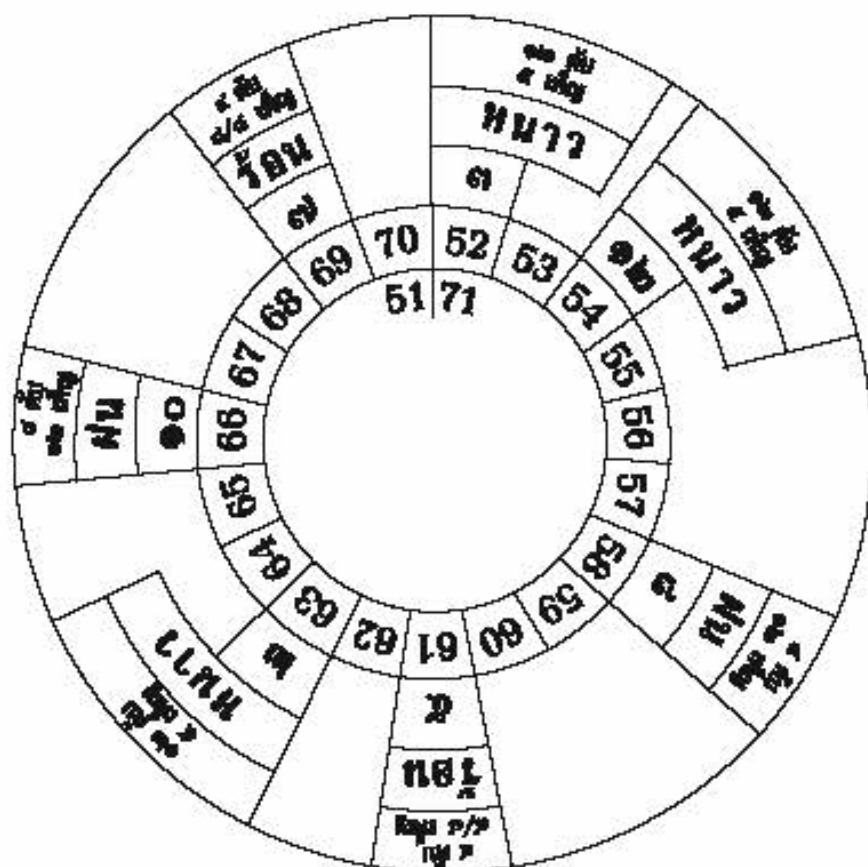
ปีกษ์ขาด คือ ปีกษ์นี้ห่างจากปีกษ์ที่แล้ว ๑๔ วัน ขาดปีกษ์อยู่หนึ่งวัน

๑๐. ปกติสุรทิน คือ ตามปฏิทินสุรทิน ปีนั้นเดือนกุมภาพันธ์มี
๒๘ วัน ตามปกติ

อธิกสุรทิน คือ ตามปฏิทินสุริยคติ ปีนั้นเดือนกุมภาพันธ์มี ๒๙ วัน

.....

ปฏิจักรแห่งอริกมาส

อธิบายแผนภาพ

๑. ตัวเลขฝรั่งวงในสุดบอก พ.ศ. ๒๕.. (๒๕๕๒-๒๕๗๐ เท่ากับครบ ๑ รอบทุก ๑๙ ปี)
๒. ตัวเลขไทยวงถัดออกมาบอกเดือนไทย เดือนทางจันทรคติ) ที่อริกมาสจะมาในปีนั้นๆ (มีเดือน ๑๐, ๗, ๓, ๑๒, ๘, ๕, ๒)

๓. คำว่า “รือน, ฝน, หนาว” ในวงถัดออกมาอีก คือ ฤดู
ที่อธิกมาสตกในปีนั้นๆ

๔. วงนอกสุดบอกระยะเวลาที่จะลงอุโบสถสวดปาฏิโมกข์
ในฤดูนั้นๆ ตั้งแต่อุโบสถแรกถึงอุโบสถสุดท้ายรวม ๑๐ อุโบสถ
เช่น ๔ ตับ ๘/๘ เพ็ญ หมายถึง ลงอุโบสถแรกวันแรม
๑๕ ค่ำ (วันดับ) เดือน ๔ และลงอุโบสถสุดท้ายวันขึ้น ๑๕ ค่ำ
(วันเพ็ญ) เดือน ๘ หลัง

วิธีใช้

๑. ถ้าต้องการตรวจดูอธิกมาสในอนาคต ก็ให้นับ พ.ศ.
เพิ่มขึ้นตามทิศตามเข็มนาฬิกา ถ้าต้องการตรวจดูอธิกมาสในอดีต
ก็ให้นับ พ.ศ. ลดลงตามทิศทวนเข็มนาฬิกา

๒. ถ้าปีใดอธิกมาสในฤดูหนาว ๒, ๓, หรือ ๑๒ จะไปมี
เดือน ๘ สองหนในปีถัดไปเช่น ใน พ.ศ. ๒๕๕๒ ถ้าดูตาม
แผนภาพอธิกมาสจะมาในเดือน ๓ ดังนั้นจะไปมีเดือน ๘
สองหนในปีถัดไป คือ พ.ศ. ๒๕๕๓ ก็จะเริ่มสวด “อธิกมาส-
วเสน....” ในอุโบสถแรกของฤดูหนาว (วันดับเดือน ๑๒ ปลาย
ปี ๒๕๕๒) จนถึงอุโบสถ สุดท้ายของฤดูหนาว (วันเพ็ญเดือน ๕
ต้นปี ๒๕๕๓) รวมเป็น ๑๐ อุโบสถ

การแบ่งฤดูและการบอกฤดู

ในรอบ ๑ ปี พระพุทธศาสนาแบ่งเป็น ๓ ฤดู แต่ละฤดู โดยปกติจะนาน ๔ เดือน

ปีปกติ คือ ปีที่ไม่มีอธิกมาส

ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่เข้าพรรษาแรม ๑ ค่ำเดือน ๘ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ หมดหน้ากฐิน (สวดข้อ ข.)

ฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๑๒ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๔ (สวดข้อ ก.)

ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๔ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๘ (สวด ก.)

ปีที่อธิกมาสในฤดูฝน คือ อธิกมาสตกเดือน ๘ หรือเดือน ๑๐

ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๘ แรก ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ (รวม ๕ เดือน) (สวดข้อ ง.)

ฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่ ๑ ค่ำเดือน ๑๒ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๔ (เหมือนปีปกติ) (สวดข้อ ก.)

ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๔ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๘ (เหมือนปีปกติ) (สวดข้อ ก.)

ปีที่อธิกมาสในฤดูหนาว คือ อธิกมาสตกเดือน ๒ เดือน ๓ หรือ เดือน ๑๒

ฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๑๒ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ
เดือน ๕ (รวม ๕ เดือน) (ลวดข้อ ค.)

ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๕ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ
เดือน ๘ หลัง (ลวดข้อ ก.)

ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๘ หลัง ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ
เดือน ๑๒ (ลวดข้อ ข.)

ปีที่อธิกมาสในฤดูร้อน คือ อธิกมาสตกเดือน ๕ หรือ
เดือน ๗

ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๔ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ
เดือน ๘ หลัง (รวม ๕ เดือน) (ลวดข้อ ค.)

ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๘ หลัง ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ
เดือน ๑๒ (ลวดข้อ ข.)

ฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำเดือน ๑๒ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ
เดือน ๔ (เหมือนปีปกติ) (ลวดข้อ ก.)

.....

วิธีเปลี่ยนบุพพกิจพระปาฏิโมกข์

ก.ฤคูปกติ

๑. อญฺช อุโปสธา อิมินา ปกฺเขนฺ เถโก อุโปสโถ
สมฺปตฺโต, สตฺต อุโปสธา อวสฺสฺชา.

๒. อญฺช อุโปสธา อิมินา ปกฺเขนฺ เถโก อุโปสโถ
สมฺปตฺโต, เถโก อุโปสโถ อติภฺกนฺโต, จ อุโปสธา อวสฺสฺชา.

๓. อญฺช อุโปสธา อิมินา ปกฺเขนฺ เถโก อุโปสโถ
สมฺปตฺโต, เทว อุโปสธา อติภฺกนฺตา, ปญฺจ อุโปสธา
อวสฺสฺชา.

๔. อญฺช อุโปสธา อิมินา ปกฺเขนฺ เถโก อุโปสโถ
สมฺปตฺโต, ตโย อุโปสธา อติภฺกนฺตา, จตฺตาริ อุโปสธา
อวสฺสฺชา.

๕. อญฺช อุโปสธา อิมินา ปกฺเขนฺ เถโก อุโปสโถ
สมฺปตฺโต, จตฺตาริ อุโปสธา อติภฺกนฺตา, ตโย อุโปสธา
อวสฺสฺชา.

๖. อญฺช อุโปสธา อิมินา ปกฺเขนฺ เถโก อุโปสโถ
สมฺปตฺโต, ปญฺจ อุโปสธา อติภฺกนฺตา, เทว อุโปสธา
อวสฺสฺชา.

๗. อญฺช อุโปสธา อิมินา ปกฺเขนฺ เถโก อุโปสโถ
สมฺปตฺโต, จ อุโปสธา อติภฺกนฺตา, เถโก อุโปสโถ อวสฺสฺช.

๘. อญฺช อุโปสธา อิมินา ปกุเขน เอโก อุโปสโถ
สมปตฺโต, สตฺต อุโปสธา อติกกนฺตา, อญฺช อุโปสธา
ปริปุณฺณา.

ข. ฤคูปวารณา ไม่มีอธิกมาส

(หมายถึงกลางพรรษา)

๑. สตฺต จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา
ปกุเขน เอโก อุโปสโถ สมปตฺโต, ฉ จ อุโปสธา เอกา
จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.

๒. สตฺต จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา
ปกุเขน เอโก อุโปสโถ สมปตฺโต, เอโก อุโปสโถ อติกกนฺโต,
ปณฺจ จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.

๓. สตฺต จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา
ปกุเขน เอโก อุโปสโถ สมปตฺโต, เทว อุโปสธา อติกกนฺ-
ตา, จตฺตาโร จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.

๔. สตฺต จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา
ปกุเขน เอโก อุโปสโถ สมปตฺโต, ทโย อุโปสธา อติกกนฺ-
ตา, ทโย จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.

๕. สตฺต จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา
ปกุเขน เอโก อุโปสโถ สมปตฺโต, จตฺตาโร อุโปสธา

อติกุกนฺตา, เทว จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา
อวสิฏฺฐา.

๖. (วันปวารณา) สตุตฺต จ อุโปสธา เอกา จ
ปวารณา, อิมินา ปกฺขเณ เอกา ปวารณา สมฺปตฺตา,
ปณฺจ อุโปสธา อติกุกนฺตา เทว อุโปสฺสโก อวสิฏฺฐา.

๗. สตุตฺต จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา
ปกฺขเณ เอโก อุโปสฺสโก สมฺปตฺโต, ปณฺจ จ อุโปสธา เอกา
จ ปวารณา อติกุกนฺตา, เอโก อุโปสฺสโก อวสิฏฺฐิ.

๘. สตุตฺต จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา
ปกฺขเณ เอโก อุโปสฺสโก สมฺปตฺโต, ฉ จ อุโปสธา เอกา จ
ปวารณา อติกุกนฺตา, สตุตฺต จ อุโปสธา เอกา จ
ปวารณา ปริปุณฺณา.

ค. ถุดฺดมีอธิกมาส ไม่มีปวารณา

(หมายถึงงนออกพรรษา)

๑. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสธา, อิมินา ปกฺขเณ
เอโก อุโปสฺสโก สมฺปตฺโต, นว อุโปสธา อวสิฏฺฐา.

๒. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสธา, อิมินา ปกฺขเณ
เอโก อุโปสฺสโก สมฺปตฺโต, เอโก อุโปสฺสโก อติกุกนฺโต, อฏฺฐ
อุโปสธา อวสิฏฺฐา.

๓. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสธา, อิมินา ปกฺเขน
เอโก อุโปสโส สมนฺตโต, เทว อุโปสธา อติกฺกนฺตา, สตฺต
อุโปสธา อวสิญฺจา.

๔. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสธา, อิมินา ปกฺเขน
เอโก อุโปสโส สมนฺตโต, ตโย อุโปสธา อติกฺกนฺตา, ฉ
อุโปสธา อวสิญฺจา.

๕. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสธา, อิมินา ปกฺเขน
เอโก อุโปสโส สมนฺตโต, จตฺตาริ อุโปสธา อติกฺกนฺตา,
ปญฺจ อุโปสธา อวสิญฺจา.

๖. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสธา, อิมินา ปกฺเขน
เอโก อุโปสโส สมนฺตโต, ปญฺจ อุโปสธา อติกฺกนฺตา
จตฺตาริ อุโปสธา อวสิญฺจา.

๗. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสธา, อิมินา ปกฺเขน
เอโก อุโปสโส สมนฺตโต, ฉ อุโปสธา อติกฺกนฺตา, ตโย
อุโปสธา อวสิญฺจา.

๘. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสธา, อิมินา ปกฺเขน
เอโก อุโปสโส สมนฺตโต, สตฺต อุโปสธา อติกฺกนฺตา, เทว
อุโปสธา อวสิญฺจา.

๙. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสธา, อิมินา ปกฺเขน
เอโก อุโปสโส สมนฺตโต, อฏฺฐ อุโปสธา อติกฺกนฺตา,
เอโก อุโปสโส อวสิญฺจิ.

๑๐. อธิกมาสวเสน ทส อุโปสธา, อิมินา ปกฺเขน
เอโก อุโปสโส สมฺปตฺโต, นว อุโปสธา อติกกฺกนฺตา, ทส
อุโปสธา ปริปุณฺณา.

จ. ฤดูที่มีอธิกมาส และปวารณาด้วย

(หมายถึงกลางพรรษา)

๑. อธิกมาสวเสน นว จ อุโปสธา เอกา จ
ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโส สมฺปตฺโต,
อญฺช จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.

๒. อธิกมาสวเสน นว จ อุโปสธา เอกา จ
ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโส สมฺปตฺโต, เอโก
อุโปสโส อติกกฺกนฺโต, สตฺต จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา
อวสิฏฺฐา.

๓. อธิกมาสวเสน นว จ อุโปสธา เอกา จ
ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโส สมฺปตฺโต, เทว
อุโปสธา อติกกฺกนฺตา, ฉ จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา
อวสิฏฺฐา.

๔. อธิกมาสวเสน นว จ อุโปสธา เอกา จ
ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโส สมฺปตฺโต, ตโย
อุโปสธา อติกกฺกนฺตา, ปญจ จ อุโปสธา เอกา จ

ปวารณา อวสิฏฐา.

๕. อธิกมาสวเสน นว จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโส สมฺปตฺโต, จตุตฺตาริ อุโปสธา อติกฺกนฺตา, จตุตฺตาริ จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฐา.

๖. อธิกมาสวเสน นว จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโส สมฺปตฺโต, ปญฺจ อุโปสธา อติกฺกนฺตา, ตฺยิเย จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฐา.

๗. อธิกมาสวเสน นว จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโส สมฺปตฺโต, ฉ อุโปสธา อติกฺกนฺตา, เทว จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฐา.

๘. (วันปวารณา) อธิกมาสวเสน นว จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอกา ปวารณา สมฺปตฺตา, สตฺต อุโปสธา อติกฺกนฺตา, เทว อุโปสธา อวสิฏฐา.

๙. อธิกมาสวเสน นว จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโส สมฺปตฺโต, สตฺต อุโปสธา เอกา จ ปวารณา อติกฺกนฺตา, เอโก อุโปสโส อวสิฏฺโฐ.

๑๐. อธิกมาสวเสน นว จ อุโปสทา เอกา จ
ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโส สมฺปตฺโต,
อฏฺฐ จ อุโปสทา เอกา จ ปวารณา อติกฺกนฺตา, นว จ
อุโปสทา เอกา จ ปวารณา ปริปุณฺณา.

.....

การนับพระภิกษุ

ในการนับพระภิกษุตั้งแต่ ๔ ถึง ๑,๐๐๐ รูปนั้น ต้องใช้
วิธีสวดต่างๆ กันดังนี้

๑. มีภิกษุ ๔-๙๘ รูป ให้เอาคำบาลีในช่วง ๔- ๙๘ มา
ต่อข้างหน้า “ภิกฺขุ สนฺนิปตฺติฯ โทติ” เช่น มีภิกษุ ๗๗ รูป
จะสวดว่า “สत्ตสฺส ตฺตติ ภิกฺขุ สนฺนิปตฺติฯ โทติ”

๒. มีภิกษุ ๙๙-๑๙๙ รูป ให้เอาคำบาลีในช่วง ๙๙-๑๙๙
มาต่อข้างหน้า “สนฺนิปตฺติฯ โทติ” เช่น มีภิกษุ ๑๒๓ รูปจะ
สวดว่า “เตวีสตฺยตฺตรภิกฺขุสฺสํ สนฺนิปตฺติฯ โทติ”

๓. มีภิกษุ ๒๐๐-๒๙๙ รูป ให้เอาคำบาลีในช่วง
๒๐๐-๒๙๙ มาต่อข้างหน้า “ภิกฺขุสฺตานิ สนฺนิปตฺตานิ
โทติ” เช่น มีภิกษุ ๒๖๗ รูปจะสวดว่า “สत्ตสฺสฏฺฐตฺตรานิ
เทว ภิกฺขุสฺตานิ สนฺนิปตฺตานิ โทติ”

๔. มีภิกษุ ๓๐๐-๓๙๙, ๔๐๐-๔๙๙, ๕๐๐-๕๙๙, ๖๐๐-
๖๙๙, ๗๐๐-๗๙๙, ๘๐๐-๘๙๙, ๙๐๐-๙๙๙ รูป ให้ทำเช่นเดียว

กับในข้อ ๓. เพียงแต่เปลี่ยนจาก “เทว” เป็น “ศีล, จตุตถาริ,
ปญจ, ฉ, สุตต, อฏฐ, นว”

ตามเลขหลักร้อยของจำนวนพระที่เปลี่ยนไปตามลำดับ เช่น
มีภิกษุ ๓๖๗ รูปจะสวดว่า

“สตุตสฏฐยตุตตรานิ ศีล ภิภุสสถานิ สนุณิปัตตานิ โทนติ”

มีภิกษุ ๔๔๐ รูปจะสวดว่า

“จตุตทาฬีสตุตตรานิ จตุตถาริ ภิภุสสถานิ สนุณิปัตตานิ โทนติ”

มีภิกษุ ๕๑๒ รูปจะสวดว่า

“ทฺวาทสตุตตรานิ ปญจ ภิภุสสถานิ สนุณิปัตตานิ โทนติ”

มีภิกษุ ๖๔๙ รูปจะสวดว่า

“เอกฺกนปณฺณสตุตตรานิ ฉ ภิภุสสถานิ สนุณิปัตตานิ โทนติ”

มีภิกษุ ๗๗๑ รูปจะสวดว่า

“เอกสตุตตยตุตตรานิ สตุต ภิภุสสถานิ สนุณิปัตตานิ โทนติ”

มีภิกษุ ๘๓๔ รูปจะสวดว่า

“จตุตฺถีสตุตตรานิ อฏฐ ภิภุสสถานิ สนุณิปัตตานิ โทนติ”

มีภิกษุ ๙๙๙ รูปจะสวดว่า

“เอกฺกนสตุตตรานิ นว ภิภุสสถานิ สนุณิปัตตานิ โทนติ”

๕. มีภิกษุ ๑,๐๐๐ รูป จะสวดว่า “ภิภุสสทสฺส สนุณิ-
ปัตตํ โทติ”

๔. จตุตทาโร

๕. ปญจ

๖. ฉ

๗. สุตต

๘. อฏฐ

๙. นว

๑๐. ทส	๑๑. เขกาทส	๑๒. พารส
๑๓. เตรส	๑๔. จตุตทส	๑๕. ปณณรส
๑๖. โสฬส	๑๗. สตฺตรส	๑๘. อฏฺฐารส
๑๙. เขกฺขวีสติ	๒๐. วีสติ	๒๑. เขกฺขวีสติ
๒๒. พาวีสติ	๒๓. เตวีสติ	๒๔. จตุวีสติ
๒๕. ปณฺจวีสติ	๒๖. ฉพฺพิสติ	๒๗. สตฺตวีสติ
๒๘. อฏฺฐวีสติ	๒๙. เขกฺขตีส	๓๐. สฆตีส
๓๑. เขกตฺตีส	๓๒. ทฺวตฺตีส	๓๓. เตตฺตีส
๓๔. จตุตฺตีส	๓๕. ปณฺจตฺตีส	๓๖. ฉตฺตีส
๓๗. สตฺตตฺตีส	๓๘. อฏฺฐตฺตีส	๓๙. เขกฺขจตฺตาสีส
๔๐. จตฺตาสีส	๔๑. เขกจตฺตาสีส	๔๒. ทฺวจตฺตาสีส
๔๓. เตจตฺตาสีส	๔๔. จตุจตฺตาสีส	๔๕. ปณฺจจตฺตาสีส
๔๖. ฉจตฺตาสีส	๔๗. สตฺตจจตฺตาสีส	๔๘. อฏฺฐจจตฺตาสีส
๔๙. เขกฺขปณฺณาส	๕๐. ปณฺณาส	๕๑. เขกปณฺณาส
๕๒. ทฺวิปณฺณาส	๕๓. เตปณฺณาส	๕๔. จตฺปณฺณาส
๕๕. ปณฺจปณฺณาส	๕๖. ฉปณฺณาส	๕๗. สตฺตปณฺณาส
๕๘. อฏฺฐปณฺณาส	๕๙. เขกฺขสฏฺฐี	๖๐. สฏฺฐี
๖๑. เขกสฏฺฐี	๖๒. ทฺวิสฏฺฐี	๖๓. เตสฏฺฐี
๖๔. จตฺสฏฺฐี	๖๕. ปณฺจสฏฺฐี	๖๖. ฉสฏฺฐี
๖๗. สตฺตสฏฺฐี	๖๘. อฏฺฐสฏฺฐี	๖๙. เขกฺขสตฺตติ
๗๐. สตฺตติ	๗๑. เขกสตฺตติ	๗๒. ทฺวิสตฺตติ
๗๓. เตสตฺตติ	๗๔. จตฺสตฺตติ	๗๕. ปณฺจสตฺตติ

៧៦. ធនតុតតិ	៧៧. សត្តតសត្តតិ	៧៨. ខន្ធនតុតតិ
៧៩. ខេក្ខុវាសីតិ	៨០. ខនីតិ	៨១. ខេកាសីតិ
៨២. ក្វាសីតិ	៨៣. តបាសីតិ	៨៤. ឧត្តរាសីតិ
៨៥. ប្រស្សទាសីតិ	៨៦. ធម្មាសីតិ	៨៧. សត្តតាសីតិ
៨៨. ខន្ធខាសីតិ	៨៩. ខេក្ខុវណ្ណតិ	៩០. វណ្ណតិ
៩១. ខេកវណ្ណតិ	៩២. កេវវណ្ណតិ	៩៣. តេវណ្ណតិ
៩៤. ឧត្តវណ្ណតិ	៩៥. ប្រស្សវណ្ណតិ	៩៦. ធរណ្ណតិ
៩៧. សត្តតវណ្ណតិ	៩៨. ខន្ធខវណ្ណតិ	៩៩. ខេក្ខុវរិក្ខុឫសតំ
១០០. រិក្ខុឫសតំ		
១០១. ខេកុត្តររិក្ខុឫសតំ	១០២. ក្វុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១០៣. តប្បុត្តររិក្ខុឫសតំ	១០៤. ឧត្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១០៥. ប្រស្សុត្តររិក្ខុឫសតំ	១០៦. ធនុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១០៧. សត្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	១០៨. ខន្ធនុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១០៩. វណ្ណុត្តររិក្ខុឫសតំ	១១០. កសុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១១១. ខេកាភស្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	១១២. ក្វាភស្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១១៣. តេរស្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	១១៤. ឧត្តុភស្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១១៥. ប្រស្សភស្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	១១៦. វិសេស្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១១៧. សត្តុត្តរស្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	១១៨. ខន្ធខារស្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១១៩. ខេក្ខុវិនុត្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	១២០. វិនុត្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១២១. ខេកវិនុត្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	១២២. ក្វាវិនុត្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១២៣. តេវិនុត្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	១២៤. ឧត្តវិនុត្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	
១២៥. ប្រស្សវិនុត្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	១២៦. ធរវិនុត្តុត្តររិក្ខុឫសតំ	

- [illegible]

១៣១. ខោនតុតតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៣៣. តេសតុតតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៣៥. ប្រសុតុតតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៣៧. សតុតសតុតតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៣៩. ខេក្សាសីតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៤១. ខេកាសីតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៤៣. តបាសីតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៤៥. ប្រសុកាសីតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៤៧. សតុតាសីតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៤៩. ខេក្សន្ទុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៥១. ខេកន្ទុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៥៣. តេន្ទុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៥៥. ប្រសុកន្ទុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៥៧. សតុតន្ទុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៥៩. ខេក្សសតុតុតរវិកុម្ភស័
 ២០១. ខេកុតុតរាជិ ព្រោ
 ២០៣. តុបុតុតរាជិ ព្រោ
 ២០៥. ប្រសុតុតរាជិ ព្រោ
 ២០៧. សតុតុតុតរាជិ ព្រោ
 ២០៩. ន្ទុតុតរាជិ ព្រោ
 ២១១. ខេកាតុតុតរាជិ ព្រោ
 ២១៣. តេតុតុតរាជិ ព្រោ

១៣២. ពុវិសតុតតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៣៤. ឧតុសតុតតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៣៦. ឧសតុតតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៣៨. ខ្សាសតុតតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៤០. ខសីតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៤២. ពុវាសីតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៤៤. ឧតុតាសីតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៤៦. ឧសាសីតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៤៨. ខ្សាសាសីតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៥០. ន្ទុតុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៥២. ព្រោន្ទុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៥៤. ឧតុន្ទុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៥៦. ឧន្ទុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ១៥៨. ខ្សាន្ទុបុតុតរវិកុម្ភស័
 ២០០. ព្រោ
 ២០២. ពុវុតុតរាជិ ព្រោ
 ២០៤. ឧតុតុតរាជិ ព្រោ
 ២០៦. តុតុតរាជិ ព្រោ
 ២០៨. ខ្សាតុតុតរាជិ ព្រោ
 ២១០. តុតុតរាជិ ព្រោ
 ២១២. ពុវាតុតុតរាជិ ព្រោ
 ២១៤. ឧតុតុតុតុតុតរាជិ ព្រោ

กฐิน

หนึ่งเดือนทำบุญอุทิศ ตั้งแต่แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันเพ็ญเดือน ๑๒ เป็นคราวที่ภิกษุทั้งหลายหาผ้าทำจีวรเปลี่ยนของเดิม เป็นคราวที่ทนายภควายผ้าแก่สงฆ์เพื่อประโยชน์นี้ มีพระพุทธธานุญาตเป็นพิเศษไว้ เพื่อสงฆ์ยกผ้าอันไม่พอแจกกันให้แก่ภิกษุรูปหนึ่งรับเอาไปทำจีวรผืนใดผืนหนึ่งในไตรจีวร ภิกษุนั้นทำตั้งแต่ชัก กะ ดัด เย็บ ย้อม เสร็จในวันนั้น ทำพินทุกับปะอิฐฐานเป็นจีวรครอง เป็นจีวรกฐิน เรียกว่า **กฐานกฐิน** แปลว่า ขึงไม้สะดึง อธิบายว่า ครึ่งก่อนพระไม่ชำนาญในการเย็บจีวร ต้องเอาเข้าขึงที่ไม้สะดึงเย็บ เสร็จแล้วบอกแก่ภิกษุทั้งหลายเพื่ออนุโมทนา ภิกษุเหล่านั้นอนุโมทนา ทั้งภิกษุผู้กรานทั้งภิกษุผู้อนุโมทนาย่อมได้อานิสงส์แห่งการกฐานกฐิน เลื่อนเขตอานิสงส์จำพรรษาทั้ง ๕ ออกไปได้อีก ๔ เดือน ตลอดฤดูเหมันต์

วิธีกฐินอย่างธรรมยุติกา

คำถวายผ้ากฐินทาน

(อ่านโม ๓ ทน)

อิมัง ภันเต, สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง, สังฆัสสะ
โอยะชะยามะ, สาธุ โน ภันเต สังโฆ, อิมัง สะปะริวารัง
กะฐินะทุสสัง ปะฏิคคัณหาตุ, ปะฏิคคะเทตวา จะ, อิมินา

ทูลเสนาะ กะฐินัง อັถถะระตุ, อัมหากัง ทิฆะรัตตัง ทิตายะ
สุขายะ.

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อม
ถวาย ซึ่งผ้ากฐิน กับทั้งบริวารนี้แด่พระสงฆ์. ขอพระสงฆ์จงรับ
ซึ่งผ้ากฐิน กับทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, ก็แล ครั้นรับ
แล้ว จงกรานกฐินด้วยผ้านี้, เพื่อประโยชน์ และความสุข แก่
ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ.

(สงฆ์รับว่า “สาธุ” พร้อมกัน)

คำอภิเษกณีกฐิน

(องค์ที่ ๑ ว่า)

อิทานิ โข อวุโส, (หรือ อิทานิ โข ภนฺเต), อิหํ
สปริวารํ กฉินทฺสํ สขฺมสฺส กฉินตุถารารทกาเลเยว
อุปปนฺนํ, อิติเส จ กาเล เอวํ อุปปนฺเนน ทฺสฺเสน
กฉินตุถาโร วสฺสํ วุตฺตานํ ภิกฺขุณฺํ ภควตา อบุญฺญาโต,
เยน อากขฺยมาณสฺส สขฺมสฺส ปญฺจ กปฺปิสุสฺสนฺติ. อนามนฺ-
ตจาโร อสมาทานจาโร คณโกชนํ ยาวทตฺถจิวโร โย จ
ตตฺถ จิวรูปฺปาโท โส เนสํ ภวิสฺสติ. จตฺตฺสฺปิ เทมนฺตีเกสฺสุ
มาเสสฺสุ จิวรกาโล มหนฺตีกโต ภวิสฺสติ. อิทานิ ปน สจฺไซฺย
อากขฺยติ นฺ โข กฉินตุถารํ, อุทาทู นากขฺยติ?

ภิกษุทั้งหลายพึงรับว่า “อาภุชาม ภนฺเต” ผู้แก่พรรษา
กว่าพึงว่าแต่บท “อาภุชาม” ถึงบท “ภนฺเต” พึงนั่งถึงบท
ต่อไป พึงรู้โดยนัยนี้

คำแปล ตูก่อนท่านผู้มีอายุทั้งหลาย, (ข้าแต่ท่านผู้เจริญ
ทั้งหลาย), บัดนี้แล ผ้ากฐินกับทั้งบริวารอันนี้ เกิดขึ้นแล้วแก่
สงฆ์ในกาลอันควรกรานกฐินนั้นแหละ (ในกาลอันควรแก่ลาตไม้
ละตังทีเดียว), ก็พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงอนุญาตการกรานกฐิน
แก่ภิกษุทั้งหลาย ผู้ได้อยู่จำพรรษาแล้ว ด้วยผ้าที่เกิดขึ้นแล้ว
อย่างนี้ ในกาลเช่นนั้น, อาศัยการกรานกฐินไรเล่า เป็นเหตุ
อาณิสส ๕ จักสำเร็จแก่สงฆ์ ผู้ปรารธนาอยู่, คือเที่ยวไปด้วย
ไม้ต้องบอกลา ๑ เทียวจาริกไปด้วยไม้ต้องถือเอาไตรจีวรไปครบ
ล่ำรับ ๑ ฉันทคณะโภชนาได้ ๑ เก็บอดีตเรกจีวรไว้ได้ตามปรารธนา
๑ จีวรลาภเกิดขึ้นในอาวาสนั้นจักเป็นของได้แก่พวกเธอ ๑ ทั้ง
จีวรกาลของเธอเหล่านั้นจักได้ทำให้เป็นกาลมาก ยึดออกไป
ในฤดูเหมันต์ ๔ เดือน, ก็บัดนี้ สงฆ์ปรารธนาจะกรานกฐิน,
หรือไม่ปรารธนา?

ภิกษุทั้งหลายพึงรับว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย
ปรารธนาจะกรานกฐินนั้นอยู่”

(องค์ที่ ๒ ว่าดังนี้)

โส โข ปน ภนฺเต กจินฺตถาโร, ภควตา ปุคฺคลสฺส
อตุถารวเสเนว อนุญญาโต, นาญญตฺตร ปุคฺคลสฺส อตุถา

อตุลต์ ไทติ กชินนติ ทิ วุตต์ ภควตา. น สจฺโฆ วา คโณ
วา กชินํ อตุลฺลติ. สงฺฆสฺส จ คณสฺส จ สามคฺคิยา ปุคฺคสฺส-
เสว อตุลฺลารา, สงฺฆสฺสปิ คณสฺสปิ ตสฺเสว ปุคฺคสฺสปิ
อตุลต์ ไทติ กชินํ. อิทานิ กสฺสิมํ กชินทุสฺสํ ทสฺสาม กชินํ
อตุลฺลิตฺตํ, โย ชินฺนจิวโร วา ทุพฺพลจิวโร วา, โย วา ปน
อุสฺสทิสฺสติ อชฺเชว จีวรกมฺมํ นิฏฺฐาเปตฺวา, สทฺทวิธานํ
อปฺริทาเปตฺวา กชินํ อตุลฺลิตฺตํ, สมตฺถโต ภวิสฺสติ.

(สงฆ์พึงนั่งอยู่)

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ก็การกรานกฐินนั้นแล พระผู้
มีพระภาคเจ้าได้ทรงอนุญาต ด้วยอำนาจแห่งความกรานของ
บุคคลอย่างเดียว, เพราะพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ว่า กฐิน
ไม่เป็นอันกรานแล้ว นอกจากการกรานแห่งบุคคลดังนี้. สงฆ์หรือ
คณะก็หากรานได้ไม่. เพราะอาศัยความกรานกฐินแห่งบุคคลโดย
ความพร้อมเพรียงแห่งสงฆ์ด้วย แห่งคณะด้วย กฐินแห่งสงฆ์
แห่งคณะแห่งบุคคลนั้น เป็นอันสงฆ์และคณะและบุคคลนั้น
ได้กรานแล้ว. ก็บัดนี้ เราทั้งหลายจักให้ผ้ากฐินนี้แก่ภิกษุรูปใด
เพื่อจะกรานกฐิน. ภิกษุใดมีจีวรเก่าคร่ำคร่าหรือมีจีวรทุพฺพลภาพ,
ก็หรือว่าภิกษุใดอาจหาญ จักเป็นผู้สามารถ เพื่อจะให้จีวรกรรม
สำเร็จในวันนี้นี้แหละ ไม่ให้วิธีทั้งปวงเลื่อมแล้ว กรานกฐินได้.

(องค์ที่ ๓ ว่าดังนี้)

อิธ อมฺเหสุ อายสฺมา (อิศฺณนาโม), สพฺพมฺหุลโล
ทฺทสฺสโต ฌมฺมโร วินยโร, สพฺพมฺจารีโน สนฺทสฺสโก
สมาทฺปโก สมฺตฺเตชโก สมฺปทฺสโก, พทฺทโน อาจโร วา
อุปชฌายโ วา ทฺตฺวา โอวาทโก อนุสาสโก, สมฺตฺโต จ
ตํ ตํ วินยกมฺมํ อวิโกเปตฺวา กจิโน อตฺถริตฺตํ. มณฺณมฺพนวํ
สพฺโพยํ สงฺโฆ อิมํ สปริวารํ กจิณฺทสฺสํ, อายสฺมโต (อิศฺณ-
นามสฺส) ทาทฺกโม. ตสฺมี กจิโน อตฺถรฺนเต, สพฺโพยํ สงฺโฆ
สมฺมเทว อนุโมทิสฺสตี, อายสฺมโต (อิศฺณนามสฺสเสว) อิมํ
สปริวารํ กจิณฺทสฺสํ ทาทฺตํ, รุจฺจตี วา โน วา สพฺพสฺสมสฺส
สงฺฆสฺส?

สงฺฆมฺปิยังวํ “รุจฺจตี ภนฺเต”

คำแปล บรรดาเราทั้งหลาย ท่านผู้มีอายุ (ชีโอนี้),
ท่านมีพรรษาชุกาลมากกว่าสงฆ์ทั้งปวง เป็นพหูสูต ทรงธรรม
ทรงวินัย, แสดงให้เพื่อนพรหมจรรย์เห็นจริง ได้รับปฏิบัติให้
อาภาย ให้รื่นเริง (ในสัมมาปฏิบัติ), และเป็นอาจารย์ หรือเป็น
อุปัชฌายะ เป็นผู้ให้อโวาทสั่งสอนแก่ศฤงฆ์สัทธิบริพารเป็นอันมาก.
อนึ่ง สามารถเพื่อจะกรานกฐิน ไม่ให้วินัยกรรมนั้นๆ กำเริบ.
ข้าพเจ้าสำคัญว่า สงฆ์ทั้งปวงนี้ปรารถนาจะให้ผ้ากฐินกับทั้ง
บริวารนี้, แก่ท่านผู้มีอายุ (ชีโอนี้), เมื่อท่านนั้นกรานกฐินอยู่,

สงฆ์ทั้งปวงนี้จักอนุโมทนาโดยชอบทั่วกัน, การให้ผ้ากฐินกับทั้ง
บริวารนี้, แก่ท่าน (ชื่อนี้), ย่อมชอบหรือไม่ชอบแก่สงฆ์ทั้งปวง?

“ขอบละ เจ้าข้า”

(องค์ที่ ๔ ว่าดังนี้)

ยถิ อายสมโต (อิตถนนามสฺส) อิมํ สปริวารํ กจิน-
ทุสฺสํ ทาตุํ, สพฺพสฺสิมสฺส สงฺฆสฺส รุจฺจติ, สาธุ ฆนฺเต
สงฺโฆ อิมํ กจินทุสสปริวารญฺหํ ติจิวํ วัสสํสาวาสิกญฺจติกาย
อคาเหตุวา, อายสมโต (อิตถนนามสฺสเสว) อิมินา อปโลก-
เนน ททาตุ. กจินทุสฺสํ ปน อปโลกเนน ทิyyมานปี น
รฺหติ. ตสฺมา ตํ อิทานิ ฅตฺติทุติเยน กมฺเมเนน อกุปฺเปเน
จานารहेเน, อายสมโต (อิตถนนามสฺส) เทมาติ, กมฺมสน-
นิญฺจามํ กโรตุ.

สงฆ์พึงรับว่า “สาธุ ฆนฺเต”

คำแปล ถ้าการให้ผ้ากฐินกับบริวารนี้, แก่ท่าน (ชื่อว่า),
ควรขอบแก่สงฆ์ทั้งปวงนี้ไซ้, ขอสงฆ์จงให้ผ้าไตรซึ่งเป็นบริวาร
ของผ้ากฐินไตรนี้ แก่ท่าน (ชื่อนี้), ด้วยการอุปโลกนนี้เกิด
อย่าให้ต้องถือเอาตามลำดับพรรษาเลย. ก็แลผ้ากฐินแม้สงฆ์
จะให้ด้วยอุปโลกนก็ไม่ขึ้น. (ต้องให้ด้วยญัตติทุติยกรรมนั้นจึงขึ้น)
เพราะฉะนั้นบัดนี้ ขอสงฆ์จงทำกรรมสันนิญฺจามว่า เราทั้งหลาย

ให้ผ้ากฐินนั้นแก่ท่าน (ชื่อนี้), ด้วยฉันทิตุติยกรรม อันไม่
กำเริบอันควรแก่ฐานะ ณ กาลบัดนี้แล.

“ดีละ เจ้าข้า”

คำอธิบาย

๒ บทว่า “**อิตถุนาโม**” และ “**อิตถุนามสฺส**” ที่
วงเล็บไว้ นั้น ให้เปลี่ยนตามชื่อฉายาท่านผู้จะกรานกฐินตัวอย่าง
เช่น ท่านผู้กรานกฐินชื่อ **สมุญฺคโล** ถ้าในวงเล็บว่า
“**อิตถุนาโม**” ก็เปลี่ยนเป็น “**สมุญฺคโล**” ถ้าในวงเล็บว่า
“**อิตถุนามสฺส**” ก็เปลี่ยนเป็น “**สมุญฺคสฺส**” ดังนี้ทุกแห่งไป

แต่ถ้าท่านผู้จะกรานกฐินมีราชทินนาม เป็นพระราชาคณะ
หรือพระครู เป็นต้น ก็ให้ใช้ชื่อราชทินนามนั้นๆ แทนชื่อฉายา

บทว่า “**สพฺพมหฺลโลโก**” นี้สำหรับท่านผู้กรานกฐินแก่
พระราชาในสงฆ์ ถ้าในสงฆ์มีภิกษุผู้มีพรรษาแก่กว่าท่านให้ยกเสีย
ไม่ต้องว่า

คำว่า “**พทุณฺโ** **อาจารย์** **วา อุปชฌายี** **วา หุตฺวา**”
ดังนี้ นั้น ถ้าท่านผู้กรานนั้นเป็นแต่อาจารย์ของภิกษุทั้งหลายจงว่า
“**พทุณฺโ** **อาจารย์** **หุตฺวา**” ถ้าเป็นอุปัชฌายะจงว่า “**พทุณฺโ**
อุปชฌายี **หุตฺวา**” ถ้าเป็นทั้ง ๒ อย่างคงว่าตามแบบ

คำอุปโลกน์จบแต่เท่านี้

.....

ญัตติทุติยกรรมวาจา

- (๑) นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส
นโม ตสฺส
- (๒) ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส
- (๓) นโม ตสฺส ภควโต
- (๔) อรหโต สมมา
- (๕) สมพุทฺธสฺส

ขออนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาค อรหันตลัมมอลัมมพุทฺธเจ้า
พระองค์นั้น.

สุณาตุ เม ภนฺเต สจฺจโม. อิทํ สงฺฆสฺส กจฺฉินทฺสฺส
อุปฺปนฺนํ, ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกลํ, สจฺจโม อิมํ กจฺฉินทฺสฺส,
อายุสฺสมโต (อิตฺถนฺนามสฺส) ทเทยฺย, กจฺฉิํ อตฺถวิคฺคํ, เอสา
ณตฺติ.

สุณาตุ เม ภนฺเต สจฺจโม. อิทํ สงฺฆสฺส กจฺฉินทฺสฺส
อุปฺปนฺนํ, สจฺจโม อิมํ กจฺฉินทฺสฺส, อายุสฺสมโต (อิตฺถนฺนามสฺส)
เทติ, กจฺฉิํ อตฺถวิคฺคํ. ยสฺสายุสฺสมโต ขมติ, อิมสฺส กจฺฉินทฺส-
สฺส, อายุสฺสมโต (อิตฺถนฺนามสฺส) ทานํ, กจฺฉิํ อตฺถวิคฺคํ, โส
ตฺถทสฺส, ยสฺส น ขมติ, โส ภาเสยฺย. ทินฺนํ อิทํ สจฺจเมว
กจฺฉินทฺสฺส, อายุสฺสมโต (อิตฺถนฺนามสฺส) กจฺฉิํ อตฺถวิคฺคํ. ขมติ
สงฺฆสฺส, ตสฺมา ตฺถทฺทิ, เอวเมตํ ธารยามิ.

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า
ผ้ากฐินนี้ เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์, ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึง
ที่แล้ว, สงฆ์พึงให้ผ้ากฐินนี้ แก่ท่าน (ชื่อนี้) เพื่อจะกรานกฐิน,
นี้เป็นญัตติ. (คือคำเสนอ)

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า. ผ้ากฐินนี้เกิด
ขึ้นแล้วแก่สงฆ์ สงฆ์ให้ผ้ากฐินนี้แก่ท่าน (ชื่อนี้), เพื่อจะกราน
กฐินชอบแก่ท่านใด, ท่านผู้นั้นเป็นผู้หนึ่ง. ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด,
ท่านผู้นั้นพึงพูด. ผ้ากฐินนี้อันสงฆ์ให้แล้วแก่ท่าน (ชื่อนี้) เพื่อ
กรานกฐิน. ย่อมชอบแก่สงฆ์, เหตุฉะนั้นสงฆ์จึงนั่งอยู่, ข้าพเจ้า
ทรงความนี้ไว้ด้วยอาการอย่างนี้.

จบญัตติทุติยกรรมวาจาเท่านี

คำกรานกฐิน

ถ้ากรานด้วยผ้าสังฆาฏิว่า

“อิมาย สงฺฆาฏิยา กฉินํ อตุลรามิ”

“ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าสังฆาฏิผืนนี้”

ถ้ากรานด้วยผ้าห่มว่า

“อิมินา อตุลราสงฺเคน กฉินํ อตุลรามิ”

“ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าห่มผืนนี้”

ถ้ากรานด้วยผ้าปูว่า

“อิมินา อนุตรวาสเกน กจินํ อตุลรามิ”

“ข้าพเจ้ากราบทูลด้วยผ่านผู้ผืนนี้”

คำเสนออนุโมทนากฐิน

**“อตุลํ อวสุโล สุขสส กจินํ, ธมฺมิโก กจินตุตาโร
อนุโมทล”**

ถ้าอ่อนกว่าผู้อนุโมทนา แม้รูปหนึ่งว่า **“ภนฺเต”** แทน **“อวสุโล”** ถ้าเท่ากับภิกษุรูปเดียวที่อ่อนกว่า ฟังว่า **“อนุโมทามิ”** แทน **“อนุโมทล”**

คำแปล “ตูก่อนท่านผู้มีอายุทั้งหลาย กฐินของสงฆ์ ข้าพเจ้ากราบเสร็จแล้ว การกราบทูลขอพร ขอท่านทั้งหลายอนุโมทนาเถิด”

คำอนุโมทนากฐิน

ว่าทีละรูป **“อตุลํ ภนฺเต สุขสส กจินํ, ธมฺมิโก
กจินตุตาโร อนุโมทามิ”**

ว่าพร้อมกัน **“อตุลํ ภนฺเต สุขสส กจินํ, ธมฺมิโก
กจินตุตาโร อนุโมทาม”**

ถ้าแก่กว่าผู้กราบทูลให้ว่า **“อวสุโล”** แทน **“ภนฺเต”**

คำแปล “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ กฐินของสงฆ์ท่านกราบเสร็จแล้ว การกราบทูลขอพร ข้าพเจ้าขออนุโมทนา”

ทำกับปียะ

มีพระพุทธานุญาตให้บริโภคผักผลไม้ ด้วยสมณกัมปะกรรม
ที่ควรแก่สมณะ ๕ คือ

๑. ผลจตด้วยไฟ
๒. ผลจตด้วยคัสตรา
๓. ผลจตด้วยเล็บ
๔. ผลไม้ไม่มีพิษ
๕. ผลมีพิษจะพึงเปลี่ยนเสียได้

พืช มีรากไม้เป็นต้นซึ่งเกิดอยู่ในที่ชื่อว่า ภูตคาม เป็น
วัตถุแห่งปาจิตตีย์ พืชนั้นเมื่อพรากให้พ้นจากที่แล้ว ชื่อว่า
พืชคาม เป็นวัตถุแห่งทุกกฏ พืชคามนั้น เมื่อจะบริโภคพึงบังคับ
อนุปลัมบันว่า “กบปิย กโรติ” ท่านจงทำกับปียะดังนี้ เสียอีก
แล้วจึงบริโภค เมื่อเป็นเช่นนี้ ชื่อว่าให้พ้นจากพืชคาม ก็แลจะ
ทำกับปียะนั้นพึงทำด้วยไฟ หรือคัสตรา หรือเล็บ โดยการจต
หรือแทง หรือตัดด้วยจอย เข้าในประเทศอันหนึ่งแห่งพืชนั้น
ในทางปฏิบัติมักให้อนุปลัมบันใช้เล็บจิก หรือตัดให้ขาด กล่าว
ว่า “กบปิย ฆนเต” ทำกับปียะผลมะขวิด เป็นต้น พืชข้างใน
หลุดจากกะลาคลอนอยู่ พึงให้ต้อยออกทำกับปียะ ถ้าติดกันอยู่
ไซ้รู้ จะทำแม่ในกะลาก็ควร ก็แลผลอันใดเป็นของอ่อนน้อมไม่มี
พิษ และผลใดที่มีพิษเปลี่ยนออกเสียบริโภคได้ก็จงทำกับปียะ ใน
ผลไม้เหล่านั้นไม่มี.

คำอาราธนาและเบ็ดเตล็ด

คำอาราธนาพระปริตร

วิปตติปะฎิพาทายะ	ลัทธิสัมปตติสทธิยา,
ลัทธิทุกขะวินาสายะ	ปริตตัง ฬัฏฐะ มังคะลัง.
วิปตติปะฎิพาทายะ	ลัทธิสัมปตติสทธิยา,
ลัทธิภะยะวินาสายะ	ปริตตัง ฬัฏฐะ มังคะลัง.
วิปตติปะฎิพาทายะ	ลัทธิสัมปตติสทธิยา,
ลัทธิโรคะวินาสายะ	ปริตตัง ฬัฏฐะ มังคะลัง.

คำอาราธนาธรรม

พรัหม จะ โลกาธิปะติ สะหัมปะติ, กัตถัญชะลิ
อันธิะรัง อะยาจะละ, ลันตีระ ลัตตาปปะระชัักชะชาติ-
กา, เทเสตุ ัฒมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง.

คำอาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต, (วิสุจ วิสุจ รักษะณัตถายะ), ติส-
ระณนะ สะหะ, ปญจะ สีลานิ ยาฉมะ.

พุทฺธัมปิ มะยัง ภันเต, (วิสุจ วิสุจ รักษะณัตถายะ),
ติสระณนะ สะหะ ปญจะ สีลานิ ยาฉมะ.

ตะตียัมปิ มะย้ง กัันเต, (วิสุง วิสุง รักขะณัต-
ถายะ), ติสระเถณะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

.....

อีกนัยหนึ่ง คำอาธานาศีล ๕ เป็นนิจจะศีล

มะย้ง กัันเต, ติสระเถณะ สะหะ ปัญจังคะสสมัน-
นาคะตัง, นิจจะสีลัง ยาจามะ.

ทุตติยัมปิ มะย้ง กัันเต, ติสระเถณะ สะหะ
ปัญจังคะสสมันนาคะตัง, นิจจะสีลัง ยาจามะ.

ตะตียัมปิ มะย้ง กัันเต, ติสระเถณะ สะหะ
ปัญจังคะสสมันนาคะตัง, นิจจะสีลัง ยาจามะ.

.....

คำอาธานาศีล ๘

มะย้ง กัันเต, (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ), ติสระ-
เถณะ สะหะ อัญฺฐะ สีลานิ ยาจามะ.

ทุตติยัมปิ มะย้ง กัันเต, (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ),
ติสระเถณะ สะหะ อัญฺฐะ สีลานิ ยาจามะ.

ตะตียัมปิ มะย้ง กัันเต, (วิสุง วิสุง รักขะณัต-
ถายะ), ติสระเถณะ สะหะ อัญฺฐะ สีลานิ ยาจามะ.

.....

คำอาราธนาอุโบสถศีล

มะยัง ภันเต, ติสระเถณะ สะหะ อัญญังคะสะ-
มันนาคะตัง, อุโปสะถัง ยาจามะ. (๓ ทน)

คำอาราธนาศีลเหล่านี้ นิยมใช้ในเวลาสมาทานมากคน
ถ้าคนเดียวพึงเปลี่ยนคำว่า มะยัง เป็น อะหัง และคำว่า
ยาจามะ เป็น ยาจามิ.

คำอธิบาย

คำอาราธนา บางท่านใช้ตัดคำว่า (วิสุจ วิสุจ รักษะ-
ณัตถายะ) ออก เช่นนี้ก็ใช้ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ พึงทราบความ
ต่างกันที่มีคำว่า วิสุจ วิสุจ รักษะณัตถายะ นั้น หมายความว่า
ต่างคนต่างรักษาอย่างหนึ่ง ต่างคนต่างขออย่างหนึ่ง ขอให้
ให้ทีละสิกขาบทอย่ารวมเทียบปัจเจกสมาทาน เมื่อล่วงสิกขาบท
ไหนขาดเฉพาะสิกขาบทนั้น สิกขาบทอื่นไม่ขาด ถ้าสมาทานรวม
สิกขาบทใดบทหนึ่งขาดไป ก็ขาดทั้งหมด

สรณคมน์ และ คีล

เบญจคีล (คีล ๕)

นมัสการ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

สรณคมนัน

	พุทธี้ง	สระระณัง	คัจฉามิ,
	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ,
	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ.
พุทธี้งมปิ	พุทธี้ง	สระระณัง	คัจฉามิ,
พุทธี้งมปิ	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ,
พุทธี้งมปิ	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ.
ตะตธี้งมปิ	พุทธี้ง	สระระณัง	คัจฉามิ,
ตะตธี้งมปิ	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ,
ตะตธี้งมปิ	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ.

สิกขาบท ๕

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

กาเมสุมิฉฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง
สะมาทิยามิ.

ท้ายศีล

ก. แบบปกติ

อิมานิ ปญฺจะ สิกขาปะทานิ, สีเลนะ สุคะติง ยันติ,

สีเลนะ โภคะสัมปะทา, สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา
สลัง วิโสธะเย.

ข. แบบนิจจะศีล

อิมานิ ปญฺจะ ลิกขาปะทานิ, นิจจะสีละวะเสนะ
สาธุกัง รักขิตัพพานิ, (รับว่า อามะ ภัณฑะ) สีเลนะ สุคะ-
ติง ยันติ, สีเลนะ โภคะสัมปะทา, สีเลนะ นิพพุติง ยันติ,
ตัสมา สลัง วิโสธะเย.

อีกอย่างหนึ่ง นำให้สมาทานรวมว่า “อิมานิ ปญฺจะ
ลิกขาปะทานิ สมะทียามิ” มีที่ใช้ในบางโอกาส เช่น ในเวลา
แสดงตนเป็นพุทธมามกะ แต่ไม่ต้องการว่ากำลังทำศีลตั้งกล่าวแล้ว.

ศีล ๘ และอุโบสถศีล

(นมัสการ และสรณคมน์ เหมือนศีล ๕)

สิกขาบท ๘

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สมะทียามิ.

อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สมะทียามิ.

อะพรั้งนจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สมะทียามิ.

มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สมะทียามิ.

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง
สมะทียามิ.

วิกาละโกชฌนา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาทียามิ.

นัจจะคีตะวาทิตะวิสสุกะทัสสะนณฺณกาลาคันธะวิเลปะนะ
ธารณะ มัตถะนนะวิญญะนัญญานา เวระมะณี ลิกขาปะทัง
สะมาทียามิ.

อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี ลิกขาปะทัง
สะมาทียามิ.

ท้ายคี่ล ๘

ก. แบบปกติ

อิมานิ อัญญะ ลิกขาปะทานิ, สีเลนะ สุคะติง ยันติ,
สีเลนะ โภคะสัมปะทา, สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา
สลัง วิโสธะเย.

ข. แบบอุโบสถคี่ล

เมื่อเวลาสมาทานลิกขาบจบแล้ว พึงนำไปว่าคำสมาทาน
ดังนี้

อิมัง อัญญังคะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญุตตัง
อุโปสะถัง, อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, ลัมมะเทวะ
อะภีรักขิตุง สะมาทียามิ.

(แปลว่า) ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งอุโบสถคี่ล, ที่พระพุทธรเจ้า
ได้ทรงบัญญัติไว้แล้วนี้ อันประกอบด้วยองค์ ๘ ประการ ดังได้
สมาทานมาแล้วนี้, เพื่อจะรักษาไว้ให้ดี ไม่ให้ขาด ไม่ให้ทำลาย,
สิ้นวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง ณ เวลาวันนี้.

ทำยศีลอุโบสถ

อิมานิ อัญญะ ลิกขาปะทานิ, อังเขกัง วัตตินทิวัง
อุโปสสะถะวะเสนะ สาธุกัง วัคคิตัพพานิ, (ผู้สมาทานรับว่า
อามะ ภัณฑะ) สีเลนะ สุคะติง ยันติ, สีเลนะ โภกะสัม-
ปะทา, สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา สีลัง วิโสธะเย.

.....

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มะยัง ภัณฑะ, ปังสุกุละจีวะรานิ, สะปะริ-
วารานิ, สีละวันตัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภัณฑะ,
สีละวันโต, อิมานิ, ปังสุกุละจีวะรานิ, สะปะริวารานิ,
ปะฏิคคัณห์หาตุ, อัมหากัง, ทิมะรัตตัง, ทิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้า
บังสุกุลจีวร (ผ้าป่า) กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่
ท่านผู้มีศีล ขอท่านผู้มีศีลจงรับ ผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้งเครื่อง
บริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และ
ความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ.

.....

คำชักผ้าบังสุกุล

“อิมं ปังสุกุลจีวรํ อสุสम्मิกं มยทํ ปาปุณนาคิ”

.....

คำถวายสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุ-
สังฆัสสละ, โยโกชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ.
อิมานิ, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณ्हามะ, อัมहाกัง,
ทิฆะรัตตัง, ทิตายะ, สุกขายะ.

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่ง
ภัตตาหาร กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์
ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ซึ่งภัตตาหาร กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลาย
เหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และความสุข แก่
ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ.

คำถวายสังฆทานอุทิศ

อิมานิ มะยัง ภันเต, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ,
ภิกขุสังฆัสสละ, โยโกชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ.
อิมานิ, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณ्हามะ,
อัมหากัญเจะ, มาตาปิตุอาทิตันเจะ, ญาคะกานันเจะ,
กาละกะตานัง, ทิฆะรัตตัง, ทิตายะ, สุกขายะ.

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่ง
ภัตตาหารกับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์
ขอพระสงฆ์จงรับซึ่งภัตตาหาร กับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลาย

เหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และความสุข แก่
ข้าพเจ้าทั้งหลาย และแก่ญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้น
ผู้ล่วงลับไปแล้ว ตลอดกาลนานเทอญ.

.....

คำอุปโลกน์สังฆทาน

(ว่านโมฯ ๓ จบ)

ยคุฆเ ภนุเต สจฺโฆ ชานาตุ, อโย ปจฺมภาโค เถรสฺส
ปาปฺพนาติ, อวเสสา ภาคา อวเสสํ ภิက္ขุสามเณรํ
ปาปฺพนฺตุ, ยถาสฺมํ ปริภุญฺชนฺตุ. (๓ จบ)

.....

คำอุปโลกน์อีกแบบหนึ่ง

(ว่านโมฯ ๓ จบ)

ยคุฆเ ภนุเต สจฺโฆ ชานาตุ, เอโส ปจฺมภาโค
เถรสฺส ปาปฺพนาติ, อวเสสา ภาคา อมฺหากํ ปาปฺพนฺตุ,
ภิက္ขุ จ สามเณรา จ คหฺภุจฺจา จ, ยถาสฺมํ ปริภุญฺชนฺตุ.
เอโส ปจฺมภาโค...ปริภุญฺชนฺตุ. เอโส ปจฺมภาโค...ปริภุญฺชนฺตุ.

(พระสงฆ์รับพร้อมกันว่า “สาธุ”)

.....

ทิพย์มนต์

โดย

ท่านพ่อลี ธมฺมธโร

วัดอโศการาม จังหวัดสมุทรปราการ

การสวด “ทิพย์มนต์” นี้ เป็นสายบรรทัดเครื่องลู่อใจของผู้ปฏิบัติให้บรรลุถึงความบริสุทธิ์ เพราะมนต์หมวดนี้ย่อมให้ผลดีแก่ผู้ท่องบ่น เพราะเป็นเรื่องในตัวของตัวเอง ธรรมชาติคนที่เกิดมามีอวัยวะอยู่ใน ธาตุทั้ง ๖ ธาตุเหล่านั้น สละสลวยขึ้นด้วยการกระทำของตนเอง ดีบ้าง ชั่วบ้าง เมื่อเป็นเช่นนี้ ธาตุเหล่านั้นย่อมลงโทษแก่ผู้อาศัยเปรียบเหมือนกับเด็ก ที่ยังไม่มีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวอยู่เสมอ

ฉะนั้น การสวดมนต์ ก็เท่ากับว่าเราเลี้ยงเด็กบำรุงเด็กให้ได้รับความสมบูรณ์ เมื่อเด็กได้รับความสมบูรณ์เช่นนั้นแล้ว ผู้ใหญ่ย่อมได้รับความสะดวกสบาย ฉะนั้นถ้าใครเล่นกับมนต์คาถา ก็เท่ากับว่าเราเลี้ยงเด็กแล้วด้วยอาหาร เราหล่อมเด็กแล้วด้วยเพลงอันไพเราะ คือ พุทธคุณ อำนวยพุทธคุณนี้อาจจะทำธาตุของคนให้บริสุทธิ์ขึ้นเป็นธาตุกายสิทธิ์ เหมือนแร่ธาตุที่มีอยู่ในโลก ย่อมแล่นหรือดึงดูดถึงกันได้ทุกวินาที หรือเปรียบเสมือนสายไฟฟ้า ส่วนมนต์คาถาที่สวดเปรียบเสมือน กระแสไฟมุ่งไปทิศใดย่อมถึงที่นั้นๆ อาจที่จะทำให้เกิดไฟฟ้าอากาศเป็นมงคล เพราะมนต์หมวดนี้เป็นมนต์กบิลฤทธิปนอยู่ด้วย ตามเรื่องที่เราได้ไว้ ดังนี้

ในอดีตกาล มีฤทธิชนหนึ่งไปเจริญทิพย์มนต์อยู่ในป่าลึก ณ ประเทศอินเดีย ตามตำนานเล่าว่า ในป่านั้นเป็นมหาผจญภัย เช่น ต้นไม้ที่หักลงแล้วเปลี่ยนกันเกิดดอกออกผลอยู่ตลอดทุกฤดูกาล มีน้ำใสสะอาด

ลัทธิหัวโตนีล้วยวิ่งผ่านเข้าไปใต้กินน้ำในทีนั้น อากาฬจะสูญสิ้นไป ใบโพธิ์และเถาวัลย์สดชื่นอยู่เป็นนิมิต ลัทธิที่ดูร้ายและโหดร้าย เบียดเบียนกัน เมื่อเข้าไปผ่านในสถานที่นั้นก็ราวกับว่าเป็นเพื่อน เป็นมิตรกันเอง ลัทธิทั้งหลายก็อาศัยป่านั้นอยู่ด้วยความรื่นเริง กลิ่นโลโคกรชากลัทธิต่างๆ ที่ตายในที่นั้นไม่ปรากฏ ถ้าหากว่าความตาย จะมาถึงตน ก็ต้องตื่นรณหนีไปตายที่อื่น ในสถานที่นี้ พวกชาวศากยสกุลวงศ์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ไปตั้งเมืองหลวงในที่นั้นเรียกว่า กรุงกบิลพัสดุ์ ซึ่งยังเป็นบ้านเมืองมาจนบัดนี้ (ประเทศเนปาล)

นี่เกิดจากความศักดิ์สิทธิ์ซึ่งกบิลฤๅษี ได้ไปเจริญทิพยมนต์อยู่ในที่นั้น วิถีเจริญของฤๅษีตนนั้น วาระแรกเขาได้หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ได้เจริญมนต์หมวดนี้อยู่ตลอด ๗ วัน วาระที่ ๒ เขาหันหน้าไปทางทิศอุดร วาระที่ ๓ เขาได้หันหน้าไปทางทิศใต้ วาระที่ ๔ เขาได้หันหน้าไปทางทิศตะวันตก วาระที่ ๕ เขาได้หันหน้าลงไปทางใต้พื้นปฐพี วาระที่ ๖ เขาได้ยกมือแห่งหน้าขึ้นไปในอากาศ ทำจิตให้สะอาด เอารัศมีของดวงดาวเป็นนิมิต วาระที่ ๗ เขาได้เจริญอานาปานปลอญลมของเขาเองออกทุกทิศ โดยอำนาจแห่งกำลังจิตที่ประกอบด้วยพรหมวิหารทั้ง ๔ ที่เรียกว่า “ทิพยมนต์” ดังนี้ เล่ามานี้ตามเรื่องของชาวอินเดียเล่าให้ฟัง

ต่อจากนั้นก็ให้นึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์ด้วยคุณธรรมอันเลิศจนพระองค์สามารถจะเสกธาตุของพระองค์เองให้บริสุทธิ์ยิ่งกว่าธาตุใดๆ ทั้งหมดในโลก เช่น พระบรมธาตุอันเป็นธาตุกายสิทธิ์ซึ่งมีปรากฏอยู่ในผู้เคารพนับถือ ได้ทราบข่าวว่า เสด็จมาบ้าง เสด็จหนีไปบ้าง ซึ่งเป็นสิ่งที่แปลกประหลาดอยู่มาก สิ่งเหล่านี้ก็สำเร็จมาจากดวงจิตอันบริสุทธิ์นั่นเอง เมื่อจิตบริสุทธิ์แล้วธาตุทั้ง ๖ ก็พลอย

บริสุทธิ์ไปด้วย เมื่อธาตุเหล่านี้เฝ้าอยู่ด้วยโลก อาจจะทำให้โลกได้รับความชุ่มเย็นไปด้วยก็ได้ เพราะธาตุทั้งหมดย่อมเฝ้าถึงกัน

ถ้าพวกเราพุทธบริษัทตั้งใจประพฤติปฏิบัติเช่นนั้น เชื่อแน่ว่าต้องได้รับผลดีเป็นแน่ ถ้าหากว่าจิตมิได้ฝึกหัดในทางนี้ มัวเมาแต่สะสมความชั่วใส่ตนแล้ว จิตก็ต้องเดือดร้อน อำนาคแห่งความร้อนของดวงจิตก็จะทำให้ธาตุในตัวทุกส่วนร้อนเป็นไฟไปด้วย ไฟเหล่านี้ก็ต้องระบายนไฟในที่ต่างๆ ทั่วโลก

ความร้อนอันนี้เมื่อมีปริมาณมากขึ้น ก็จะจับกลุ่มกันขึ้นเป็นเครื่องสนับสนุนช่วยแสงอาทิตย์ให้แรงกล้า แล้วก็ทำอากาศธาตุ ดิน น้ำ ไฟ ลม ให้วิบัติเปลี่ยนแปลงไปโดยอาการต่างๆ เช่น ฤดูทั้ง ๓ ก็จักไม่คงที่ เมื่อเป็นเช่นนั้นมนุษย์ที่อาศัยอยู่ก็ต้องวิบัติหรือเดือดร้อนไปหมดกัน ขั้นที่สุดของความชั่ว ก็จะทำให้โลกที่เราอาศัยอยู่นี้แตกสลายไปที่เขาเรียกว่า ไฟประลัยกัลป์ ไหม้ล้างโลก คนเราไม่ได้นึกคิด จึงเหมาให้ธรรมชาติเป็นเองเสียโดยมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ก็มิใช่นักเหตุผล เพราะสิ่งทั้งหลายต้องมีเหตุจึงมีผล โลกที่ปรากฏอยู่ย่อมสำเร็จมาจากดวงจิตเป็นเหตุ จิตดีโลกต้องดี จิตชั่วโลกต้องชั่ว

ฉะนั้น จึงได้เขียนแนวทางอบรมดวงจิตไว้ในหนังสือเล่มนี้ เพื่อสร้างความร่มเย็นเป็นสุขสืบไป

พระอาจารย์ลี

หมวด ๑

ไท้พระ

คำขอขมาโทษและคำนมัสการพระบรมธาตุ พระอรหันตธาตุ
พระพุทธรูป พระสถูป พระเจดีย์ ตลอดจนต้นไม้พาไผ่ซึ่งเป็นวัตถุที่
พุทธบริษัทควรเคารพสักการะทั่วๆ ไป เพื่อให้เป็นสิริมงคลแก่ตนเอง :

อรหัง สมมาสมพุทฺธโร ภคฺวา,

พระผู้มีพระภาคเป็นผู้ไกลจากกิเลสตรัสรู้เองชอบ.

ตํ ภคฺวณฺตํ อภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทกราบไท้พระผู้มีพระภาคพระองค์นั้น.

(กราบลงหนึ่งครั้ง)

สุวากุขาโต ภคฺวตา ธมฺโม,

พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคตรัสดีแล้ว,

ตํ ธมฺมํ นมสฺสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการกราบไท้พระธรรมนั้น.

(กราบลงหนึ่งครั้ง)

สุปฏิปนฺโน ภคฺวโต สวากฺสงฺโม,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคที่ท่านปฏิบัติดีแล้ว,

ตํ สงฺฆํ นมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมกราบไท้พระสงฆ์นั้น.

(กราบลงหนึ่งครั้ง)

นโม ตสฺส ภคฺวโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส. (สามจบ)

อุกาส, ทวารตเยน กตํ, สพุพฺผิ อปราริ ขมถ เม ภนฺเต.

(ถ้าว่าพร้อมกัน เปลี่ยนตอนท้ายเป็น ขมตุ โน ภนฺเต)

วณฺทาภิ ภนฺเต เจตีย์, สพุพฺ สพุพตฺถ จาณ, สุปฺติภูจิตฺ
สารีรํกธาดุ, มหาโพธิ พุทฺธรูปิ สกฺกาธตฺถ, อหิ วณฺทาภิ
ธาดุโย, อหิ วณฺทาภิ สพุพโส, อิจฺเจตฺ รัตนตฺตยิ, อหิ วณฺทาภิ
สพุพทา.

พุทฺธปฺชา มหาเตชวณฺโต, ธมฺมปฺชา มหปฺปญฺโย, สงฺฆ-
ปฺชา มหาโฆคารโห.

พุทฺธิ ธมฺมํ สงฺฆํ ชีวิตํ ยาว นิพฺพานํ สรณํ คจฺฉามิ.

ปฺริสฺสุทฺโธ อหิ ภนฺเต, ปฺริสฺสุทฺโธติ มํ, พุทฺโธ ธมฺโม สงฺโฆ
ธารेतฺ.

สพุเพ สตฺตา สทา โหนฺตุ อเวรา สุชชีวิน.

ขอให้สัตว์ทั้งหลาย อย่าได้มีแค้นแค้นและกัน จงเป็นผู้ดำรงชีพ
อยู่เป็นสุขทุกเมื่อเทอญ

กตํ ปุณฺณผลํ มยฺหิ สพุเพ ภาคี ภวณฺตุ เต.

ขอให้สัตว์ทั้งหลายจงได้ส่วยผลบุญที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญด้วยกาย
วาจา ใจ แล้วนั้นเทอญ

(จบแล้วกราบสามครั้ง)

หมวด ๒

สวดมนต์

สวดมนต์ด้วยพระพุทฺธคุณ ตั้งธาดุทั้ง ๖

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส. (สามจบ)

พุทฺธิ อายฺวชฺฌนํ ชีวิตํ ยาว นิพฺพานํ สรณํ คจฺฉามิ.

ธมฺมํ อายฺวชฺฌนํ ชีวิตํ ยาว นิพฺพานํ สรณํ คจฺฉามิ.

สงฆ์ อาญาคณัน ซีวดี ยาว นิพพานัน สรณัน คจณามิ.
(แล้วว่า ทุตติยมปิ ฯลฯ ตตติยมปิ ฯลฯ ให้ครบ ๓ รอบ)

หมวดธำมตุล ๓ ข้อ ดังนี้

๑. วาโย จ พุทธคุณ อรหัง พุทฺโธ อติปิ โส ภควา นมา-
มิมหิ. อรหัง สมมาสมพุทฺโธ, วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน สุตโต โลกวินฺ,
อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ สตถา เทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาติ.

(ให้ระลึกถึง พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์ - อรหัง สมมาสมพุทฺโธ
พระบริสุทธิ์คุณ)

๒. วาโย จ ธมฺเมตํ อรหัง พุทฺโธ อติปิ โส ภควา
นนามิมหิ, สุวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม, สนฺทิฏฺฐิโก อกาลิโก
เอหิปสฺสิโก, โอปนยิโก ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูทีติ.

(ให้ระลึกถึง พระสารีบุตรผู้มีปัญญา - วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน
พระปัญญาคุณ)

๓. วาโย จ สงฺฆานํ อรหัง พุทฺโธ อติปิ โส ภควา
นนามิมหิ, สุปฺพิปฺนโน ภควโต สวากสงฺโฆ, อสุปฺพิปฺนโน ภควโต
สวากสงฺโฆ, ฌายปฺพิปฺนโน ภควโต สวากสงฺโฆ, สามิจฺปิปฺนโน
ภควโต สวากสงฺโฆ, ยทิตํ จตฺตาริ ปุริสยฺคานิ อญฺจ ปุริส-
ปฺคคฺลา, เอส ภควโต สวากสงฺโฆ, อาหุเนยฺโย ปาหุเนยฺโย
ทกฺขิณเณยฺโย อณฺชสิกรณเณยฺโย, อนุตฺตรํ ปุณฺณกฺขเขตฺตํ โลกสฺสาติ.

(ให้ระลึกถึง พระโมคคัลลานะผู้มีฤทธิ์ - สตถาเทวมนุสฺसानํ
พระกรณาคณ)

ธำตูปริสฺสฺฐธำนฺภาเวน, สพฺพทฺกฺขา สพฺพภยา สพฺพโรคา
วิมฺจุจฺจนฺติ, อิติ อุตฺตมโธ ติริยํ สพฺพธิ สพฺพตฺตตฺตาย สพฺพาวนฺตํ

โลกัง, เมตตยา กรุณา มุทิตา อุเปกฺขา สหคเตน เจตสา, จตฺตทิสํ
 ฌริตฺวา วิหริติ, สุขํ สุปฺติ สุขํ ปฏฺวิพฺพชฺชติ, น ปาปกํ สุปฺนํ
 ปสฺสติ, มนุสฺसानํ ปิโย โหติ อมฺนุสฺसानํ ปิโย โหติ, เทวตา
 รกฺขณฺติ, นาสุส อคฺคิ วา วิสํ วา สตุลฺลํ วา กมฺติ, ตฺวํ จิตฺตํ
 สมาริยติ, มุขฺวณฺเณ วิปฺปสํสํ, อสมฺมุสฺสฺส (มุสฺสฺส) กาลํ กโรติ,
 อุตฺตริ อปฺปฏฺวิพฺพชฺชณฺโต พุรฺหุํ โลกฺูปโค โหติ, อิติ อุตฺตมฺโห ติริยํ
 อเวรํ อเวรา สุขชีวิโน, กตํ ปุณฺณผลํ มยฺหิ สพฺเพ ภาตึ ภวนฺตุ
 เต. ภวตุ สพฺพมฺงคฺลํ รกฺขณฺตุ สพฺพเทวตา, สพฺพพุทฺธานุภาเวน
 สพฺพธมฺมานุภาเวน สพฺพสงฺฆานุภาเวน, โสตุถิ โหนฺตุ นิรฺนตรํ,
 อรหํ พุทฺโธ อิติปิ โส ภควา นมามิหิ.

วิธีเปลี่ยนธาตุ เหมือนข้อต้นทั้งหมด คือ ข้อ ๑ พุทธคุณ ข้อ
 ๒ ธรรมคุณและ ข้อ ๓ สังฆคุณ แล้วท้อด้วยบท “ธาดุปริสฺสุธา-
 นุภาเวน ฯลฯ” เป็นการเปลี่ยนแต่ชื่อธาตุเท่านั้น

หมวดธาตุไฟ

- (๑) เตโช จ พุทฺธคุณํ ฯลฯ
- (๒) เตโช จ ธมฺเมตํ ฯลฯ
- (๓) เตโช จ สงฺฆานํ ฯลฯ

หมวดธาตุน้ำ

- (๑) อาโป จ พุทฺธคุณํ ฯลฯ
- (๒) อาโป จ ธมฺเมตํ ฯลฯ
- (๓) อาโป จ สงฺฆานํ ฯลฯ

หมวดธาตุดิน

- (๑) ปฐวี จ พุทฺธคุณฺณํ ฯลฯ
- (๒) ปฐวี จ ธมฺเมตฺตํ ฯลฯ
- (๓) ปฐวี จ สงฺฆมานํ ฯลฯ

หมวดอากาศธาตุ

- (๑) อากาสา จ พุทฺธคุณฺณํ ฯลฯ
- (๒) อากาสา จ ธมฺเมตฺตํ ฯลฯ
- (๓) อากาสา จ สงฺฆมานํ ฯลฯ

หมวดวิญญานธาตุ

- (๑) วิญญานญจ พุทฺธคุณฺณํ ฯลฯ
- (๒) วิญญานญจ ธมฺเมตฺตํ ฯลฯ
- (๓) วิญญานญจ สงฺฆมานํ ฯลฯ

ให้สนใจทั้งในหมวดต้นให้แม่นยำ ส่วนธาตุที่ต่อมานั้นจะเข้าใจและจำง่าย เพราะเป็นเรื่องเดียวกัน เพียงแต่เปลี่ยนธาตุเท่านั้น ธาตุทั้ง ๖ หมวดนี้ มีอยู่ในตัวของเรารู้สัดทุกคน เพราะฉะนั้นเวลาสวดให้นึกถึงธาตุนั้นๆ ด้วยเช่น ลม-ส่วนที่พัดไปมา มีลมหายใจเป็นต้น ไฟ-ความอบอุ่น, น้ำ-มีอาการเหลวๆ, ดิน-แข็ง, อากาศ-ช่องว่าง, วิญญาน-ความรู้ ดังนั้นเป็นต้น การสวดจึงจะเป็นประโยชน์มาก

อนึ่ง เมื่อจะสวดธาตุในพิธีอื่น เช่น การสวดธาตุเพื่อเป็นการเจริญอายุและจิตใจของผู้ป่วย หรือสวดสลับในพิธีพุทธาภิเษก เป็นต้น นิยมสวดชั้น ๕ อย่างขณะ ๑๒ และอาการ ๓๒ เพิ่มเติมด้วย การสวด

ทำนองเดียวกับการสวดธาตุทุกอย่าง เปลี่ยนแต่ชื่อชั้น อายตนะ
และอาการ ๓๒ ไปโดยลำดับเท่านั้น

หมวดชั้นที่ ๕

(๑) รูปฌ	(๒) เวทนา ฌ
(๓) สัมมา ฌ	(๔) สงฺขาร ฌ
(๕) วิญญาณฌ	

หมวดอายตนะ ๑๒

(๑) จกฺขุ ฌ	(๒) โสตฌ
(๓) ฆานฌ	(๔) ชิวหา ฌ
(๕) กาย ฌ	(๖) มโน ฌ
(๗) รูปฌ	(๘) สทฺโท ฌ
(๙) คนฺโธ ฌ	(๑๐) รโส ฌ
(๑๑) โผฏฺฐพฺพา ฌ	(๑๒) ฐมฺมามรฺมณฌ

หมวดอาการ ๓๒

(๑) เกสา ฌ	(๒) โลมา ฌ
(๓) นขา ฌ	(๔) ทนฺตา ฌ
(๕) ตโจ ฌ	(๖) มงฺสฌ
(๗) นหารู ฌ	(๘) อฏฺฐี ฌ
(๙) อฏฺฐิมิถฺตฌ	(๑๐) วกฺกฌ
(๑๑) หทยฌ	(๑๒) ยกณฌ
(๑๓) กิลมกฌ	(๑๔) ปิฬกฌ

(๑๕) ปปผาสณฺจ	(๑๖) อนุตตมฺจ
(๑๗) อนุตตฺตณฺณจ	(๑๘) อุตฺตริยณฺจ
(๑๙) กวีสณฺจ	(๒๐) มตฺถลฺลขณฺณจ
(๒๑) ปิตฺตตมฺจ	(๒๒) เสณฺหณฺจ
(๒๓) ปุพฺพโพ จ	(๒๔) โลหิตตมฺจ
(๒๕) เสโท จ	(๒๖) เมโท จ
(๒๗) อสฺส จ	(๒๘) วสา จ
(๒๙) เขโฬ จ	(๓๐) สิงฺฆาณิกา จ
(๓๑) ลลิกา จ	(๓๒) มุตฺตตมฺจ

หมวด ๓

ภาวนา

หมวดนี้ ให้การศึกษากิริยาปฏิบัติ อานาปานสติภาวนามัย ห่อไป มีข้อสำคัญอยู่ ๗ ข้อ คือ

๑. ให้ภาวนา พุทฺ ๗ ลมเข้ายาวๆ โธ ๗ ลมออกยาวๆ ก่อน ๓ ครั้ง หรือ ๗ ครั้ง (คำภาวนากับลมให้ยาวเท่ากัน)

๒. ให้รู้จักลมเข้าลมออกโดยชัดเจน

๓. ให้รู้จักสังเกตลมในเวลาเข้าออกว่ามีลักษณะอย่างไร สบายหรือไม่สบาย กว้างหรือแคบ ชัดหรือสอวก ช้าหรือเร็ว ลั่นหรือยาว ร้อนหรือเย็น ถ้าไม่สบายก็ให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขจนได้รับความสะดวก สบาย เช่น เข้ายาวออกยาวไม่สบาย ให้เปลี่ยนเป็นเข้าสั้นออกสั้น เป็นต้น จนกว่าจะได้รับความสบาย เมื่อได้รับความสบายสะดวกดีแล้ว ให้กระจายลมที่สบายนั้นไปในส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น ลมเข้าไปที่ท้ายทอยปล่อยลงไปในกระดูกสันหลังให้ตลอด ถ้าเป็นเพศชายปล่อย

ไปตามขาขวาทะลุถึงปลายเท้า แล้วกระจายไปในอากาศ แล้วก็กลับมา
สูดใหม่เข้าไปในเท้าทอຍ ปล่อยลงไปในกระดูกสันหลัง ปล่อยไปตามขา
ซ้ายทะลุถึงปลายเท้า แล้วกระจายไปในอากาศ แล้วก็กลับมาปล่อยทั้ง
แต่เท้าทอຍผ่านโหลทั้งสองถึงข้อศอกข้อมือทะลุถึงปลายนิ้ว กระจายไป
ในอากาศ แล้วก็ปล่อยลงคอทอຍกระจายไปที่ขั้วปอดขั้วตับ กระจาย
เรื่อยลงไปยังจนถึงกระเพาะเบา กระเพาะหนัก แล้วก็สูดลมหายใจเข้าไป
ตรงกลางอกทะลุไปจนถึงลำไส้ กระจายลมสบายเหล่านี้ให้ทั่วถึงกันได้
จะได้รับความสะดวกมากขึ้น (ถ้าเป็นเพศหญิงให้กระจายลมทางซ้ายก่อน
เพราะเพศหญิงและเพศชายเส้นประสาทต่างกัน)

๔. ให้รู้จักขยายลมออกเป็น ๔ แบบ คือ

- ๑) เข้ายาวออกยาว
- ๒) เข้านสั้นออกสั้น
- ๓) เข้านสั้นออกยาว
- ๔) เข้ายาวออกสั้น

แบบใด เป็นที่สบายให้เอาแบบนั้น หรือทำให้สบายได้ทุกแบบยิ่งดี
เพราะสภาพของบุคคล ลมหายใจย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

๕. ให้รู้จักที่ตั้งของจิต ฐานไหนเป็นที่สบายของตัวให้เลือก
เอาฐานนั้น (คนที่ เป็นโรคเส้นประสาทปวดศีรษะห้ามตั้งข้างบน ให้ตั้ง
อย่างสูงตั้งแต่คอทอຍลงไป และห้ามสะกดจิตสะกดลม ให้ปล่อยลม
ตามสบาย ปล่อยใจตามลมเข้าออกให้สบาย แต่อย่าให้หนีไปจากวง
ของลม) ฐานเหล่านั้นได้แก่ ๑. ปลายจมูก ๒. กลางศีรษะ
๓. เพดาน ๔. คอทอຍ ๕. ลิ้นปี่ ๖. ศูนย์ (สะดือ) ี่ฐานโดยย่อคือ
ที่พังกลม

๖. ให้รู้จักขยายจิตคือ ทำความรู้สึกให้กว้างขวางออกไปทั่ว
สรรพางค์กาย

คาถาท่านพ่อลี

“อะระหัง พุทโธ อิติปิโส ภะคะวา นะมามิหัง”

(ให้ว่า ๓-๗ ครั้ง และใช้สวดประจำทุกคืนก่อนนอน

จำนวนเท่าอายุยิ่งดี ทวีติริมงคล)

คาถาขอฝน

มะหาการุณโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรตฺวา ปารมฺมิ สัพฺพา ปิตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โทศุ เต ชะยะมังคะลัง
มะหาการุณโก นาโถ อุตฺตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรตฺวา ปารมฺมิ สัพฺพา ปิตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ เทโว วัสสสะตุ อัมมะโต
สกุโธ จะ มะหาเถโร มะหากาโย มะโหทะโร
นิละวัลโลมะ มะหาเตโช ปะวัสสันตุ วะลาทะกา

มะหาการุณโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรตฺวา ปารมฺมิ สัพฺพา ปิตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โทศุ เต ชะยะมังคะลัง
มะหาการุณโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรตฺวา ปารมฺมิ สัพฺพา ปิตโต สัมโพธิมุตตะมัง

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	เทโว วัสสละตุ กาละโต
สุภูโต จะ มะทาเถโร	มะหากาโย มะโททะโร
นัลละวัณโณ มะทาเตโช	ปะวัสสันตุ ะละทะกะกา
มะหาการุณโก นาโถ	ทิตายะ สัพพะปาณินัง
ปุเรตฺวา ปารมฺมิ สัพพา	ปัตโต สัมโพธิมุตตมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
มะหาการุณโก นาโถ	สุชาเย สัพพะปาณินัง
ปุเรตฺวา ปารมฺมิ สัพพา	ปัตโต สัมโพธิมุตตมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	เทโว วัสสละตุ ฐานะโส
สุภูโต จะ มะทาเถโร	มะหากาโย มะโททะโร
นัลละวัณโณ มะทาเตโช	ปะวัสสันตุ ะละทะกะกา

ฉันนา เม กุฏฺฐิกา สุชา นิวาตา
 วัสสละ เทวะ ยะถาสุขัง
 จิตตัง เม สุตฺตมาทิต्तัง วิมุตตัง
 อาตาปี วิหะรามิ วัสสละ เทวาติ.

.....

หมายเหตุ

พิมพ์ที่ บริษัท สีลปัสยามบรรจุกัมม์และการพิมพ์ จำกัด

๖๑ ถนนเลียบคลองภาษีเจริญฝั่งเหนือ (เลขที่เลข ๖๙) แขวง/เขตคลองบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐

โทรศัพท์ ๐๒-๔๔๔-๓๐๙๑-๙ โทรสาร ๐๒-๔๔๔-๐๐๙๔

e-mail: silpasiamprinting@hotmail.com